

A l ž b ě t a L e s e u r o v á

V NÁRUČÍ BOŽÍM

Deník

vnitřního života

II. VYDÁNÍ • KNIHOVNA REVUE

NA HLUBINU OLOMOUC LÉTA PÁNĚ 1937

Nástin života Alžběty Leseurové

Nevyzpytatelné jsou cesty Boží. To se projevuje velmi zřetelně na životních osudech Alžběty Leseurové, jejíž deník vám odevzdáváme. Proč jsme vyvolili právě ji? Protože je tolik blízká dnešním hledajícím lidem, protože prošla všemi pochybnostmi, úzkostmi naší doby, ale našla lék a našla řešení u nejlepšího lékaře a Mistra, u Ježíše Krista.

Bohatá, vzdělaná, jemná, stává se chotí pařížského lékaře, redaktora a politika. Podkopává její víru. Dává jí do ruky Renana, ale když jej pročte, pozná jeho povrchnost a duchovní pokrytectví. Chce se sama poučit. Čte Písmo svaté, ve kterém přistane. Písmo sv. stává se jejím výhradním duchovním pokrmem. A potom běže do ruky hluboká díla svatých Otců a učitelů církevních a poznává, že povrchnost a prostřednost není na straně hluboké víry, nýbrž právě na straně náboženské lhostejnosti a neujasněnosti. Alžběta hledá dále a otevírá své srdce volání milosti. V prostředí lhostejném, chladném a cizím i nepřátelském jejímu

vnitřnímu životu roste duchovně, roste do hloubky. Její náboženské vzdělání jde úměrně s její obecnou kulturou. Ovládá několik řečí, mezi nimi i ruštinu, zcestovala Evropu i Orient. Má jemně vytríbený vkus. Při tom je neobyčejně dobrá a přitažlivá. Kolem ní se tvoří živé jádro lidí, kteří se scházejí, debatují o nejzajímavějších věcech, vzájemně se poučují, doplňují, lvi pařížských společenských salonů. Alžběta Leseurová dovedla shromáždit okolo sebe politiky, diplomaty, umělce, učence, lékaře, universitní profesory. Většinou byli to lidé náboženství cizí anebo nepřátelští. Alžběta svým vlivem, svou modlitbou a svým životem trhá jejich předsudky. Řada přátel z jejích salonů dochází, vedena její jemnou rukou, ke ztracenému náboženskému životu.

Žila dlouho duchovně osamocena. Nikdo jí nechápal. Dlouho neměla ani duchovního vůdce, jakého by potřebovala. Až hodně později takového našla, dominikána P. Héberta.

Stále živěji pocítuje nedostatek a malost všeho stvořeného pro lidské srdce, které žízní po věčném štěstí. Tak zakotvila v Bohu, zasvětila se jenom jeho službě a lásce. Tak ráda by se s někým rozdělila o své štěstí v Bohu, ale nikoho neměla. Duchovního vůdce mohla navštívit jen velmi zřídka, a v jeho i ve svém zájmu to omezila opravdu na nejmenší míru.

Tak píše svůj duchovní deník. Její deník duchovního vývoje. Deníku svěřuje své bolesti, zkoušky a vše, co ji překvapilo, jak se s čím vyrovnávala. Deník je psán po všech končinách světa, v nejružnějších životních okolnostech, po nejružnějších návštěvách, debatách a problémech nadhrozených. Alžběta prozrazuje, jak její duše, zakotvena v Kristu, jeho světlem reagovala na tyto všechny okolnosti a události.

Alžběta trpí nesmírně. Bůh jí odnímá nejmilejší bytosti a nechává ji v jejím prostředí, které bylo k ní duchovně hluché a nechápavé. Mlčí však a sa-

ma pije svůj kalich. K bolestem duchovním se připojila dlouhá a bolestná choroba, která ji nakonec sklátila do hrobu v poměrně ještě mladém věku.

Po její smrti probírá se její muž Felix jejími zápisky, pročítá její deník a je pojednou stržen velikostí duše, která okolo něho tak dlouho se tyčila a rostla do takových výšek. A když čte, že všechno své utrpení obětovala za něho, dotýká se muže milost Boží. Za nějaký čas po smrti Alžbětině klepe Felix Leseur, zhýčkaný miláček pařížské společnosti, majitel novin a veliké vily, na bránu dominikánského kláštera. Rozloučil se se vším a stává se řeholníkem. Muž, starý skoro 60 let, zasedá ve školních lavicích veselých mladých bohoslovců a napíná svou paměť theologickými poučkami. Nic mu není prominuto, a jednoho dne slouží rekviem za svou drahou ženu, která mu vyprosila obrácení, jednu z největších milostí, svatého kněžství.

Nedávno mně psal P. Albert Leseur, můj bývalý spolužák ze studií v Belgii, že byl právě zahájen proces k blahořečení Alžběty Leseurové. Proto bude nejlepším poděkováním každého, kdo se duchovně ohřál a nasytil následujícími stránkami deníku, když se pomodlí za brzký a šťastný výsledek tohoto kroku.

P. SILV. BRAITO O. P.,
vedoucí redaktor revue „Na hlubinu“.

Úvod

Ve věku čtyřiceti osmi let umírá dne 3. května 1914 v Paříži Elisabeth Leseurová a smrt, která halí v tmě i v jas, podává jejímu muži světlé poznání ztráty této vpravdě andělské družky, jejíž zářivou inteligenci, tak hojně za živa obdivovanou i uráženou, teprve nyní uznává a hodnotí s krvácející duší.

Sestra zemřelé mu odevzdává totiž její deník, z kterého nejen že počíná Felix Leseur chápat její vnitřní svět myšlenkový a důvody jednotlivých skutků manželčiny, ale vysvítá před ním i zářivé světlo nauky katolické a plnost lásky Boží, před kterou se uzavřela zpupně jeho mysl od mládí.

Deník obsahoval jen dvě období, z nichž prvé pojednávalo o letech 1899—1906 a druhé o letech 1911 až 1914, tedy o posledním čase před smrtí. Na štěstí byly nalezeny v pozůstalosti ještě další dva sešity, týkající se důležité mezery 1906 až 1912. Jsou to „Předsevzetí“ a „Myšlenky“.

Na podzim roku 1899, po dlouhé době vážného

filosofického studia a usilovných meditací počíná si Leseurová činit záznamy o svém duševním životě. Jedná tak z několika důvodů. Neboť, zatím co vzrůstá jak její víra a poznání nauky, tak její láska k Bohu a k duším, setkává se jen ve svém okolí s chladem, někdy i s pohoršením, zmíní-li se o víře, o duši, nebo o pokání. Protože prvotní záblesky milosti se dějí u ní úplně v skrytu a že nemá opory v duchovním vedení, tedy, aby vyznala na cestě pokání za novou duší dílo zbožnosti, působení milosti a svou víru, aby se zpytovala sobě samé, když si ujasní, jak sama uvádí, čím je pro ni Bůh a co nejdříve její nevědomost a potom nesmírná slabost zabránily vykonat za Jeho nesmírné dílo, píše tyto řádky, které se nemají dostat nikomu do ruky. Smýšlení její mysli, její víru a lásku ať pozná bližní podle jejího chování a skutků, které mají hovořit jen o Tom, který dává pravý život. A ještě píše jenom po dlouhých lhůtách časových, kdy nitro přeplněné myšlenkami a city neodolává potřebě sdílnosti a zaznamenává tak vždy jen nový stupeň rozvoje duše, hlubší poznání víry, lepší zdokonalení neúčinného nástroje, za který se považuje v rukou Božích.

Kardinál Gasparri vydává o tomto díle toto přeléhavé svědectví: „V těchto tak pohnutých řádcích rozjímá duše jedinečné síly nadpřirozené. Blahodárným a silným působením Milosti Boží, stále přesnějším a hlubším poznáním věroučné pravdy, stejně i s rostoucí šlechetností v obětování bolestí a strastí Ježíši Kristu bylo jí dáno, že ušla značně veliký díl cesty, která je nám otevřena k božskému Pánu, že uskutečňovala tak naráz svou žhoucí touhu po apoštolátu už tím, že vylévala kolem sebe zářící a povznášející vliv svého přitahujícího vzoru, svou láskou vždy bdělou, účinnou a zářivou vírou, neustávající modlitbou.“

Žhoucí touha po apoštolátu! Jakým tajemným vlivem byla probuzena tato duše, která v dětství žila v prostředí nevalně katolickém, jako dospělá

pak dlela vesměs v okolí nevěreckém, úplně zaujatém proti Církvi? Která zbraň ji ochránila na této cestě, že neklesla před nástrahami, nýbrž dostoupila v plné slávě jejího vrcholu? Kdo vlil palčivé světlo nehynoucí do jejich slov, takže zapalují duše a nítí oheň v chladných prsou? Jedině život Elisabeth Leseurové a její deník, je k svědectví jeho, vypovídá na tyto otázky.

Renanův spis „O počátcích křesťanství“ jí prozradil autorovo kolísání, vytušila u něho nejprotimluvnější hypotesy a mělkost, která ji neuspokojovala. Tehdy již byla vlivem manželovým skoro přivedena k uvolněnému protestantství. Nyní poznává, že stojí nerozhodně u křižovatky, i hledí dojít přesného a jistého poznání. Aby prohloubila své znalosti náboženské, sahá po spisech církevních Otců, po filosofických knihách sv. Tomáše Aqu., sv. Jeronyma, sv. Františka Sal., sv. Terezie a sv. Kateřiny Sienské. Vyšla z tohoto období úplně přetvořena a obrněna dokonalým a pevným poznáním nauky křesťanské, které osvíceno tajemným působením milosti Boží rozdmýchalo u ní víru a lásku, která nejen dychtila po vlastní dokonalosti, ale především se snažila roznítit ať přímo nebo nepřímo tentýž oheň u svých příbuzných a bližních.

A právě dokonalost a jistota tohoto poznání byla takového stupně, že nemohla se cítit se svou věrou upokojena, nemohla-li se o ni sdílet s nejbližšími a nejdražšími. A tato nutnost mohutněla nad každé pomyšlení a sílila, čím tužší a nepřekonatelnější odpor jí kladl vnější svět. Zastíralo-li se okolí před pravdami křesťanskými přetvářkou, dovedla její statečná víra najít zbraň proti tomu ve svém dokonalém chování a jednání, kterým prorážela nejtvrdší předsudky a jestliže nedosáhla touženého cíle, získávala aspoň vážnost a úctu k věcem víry a Církve. Než třeba uvést, že nebylo u Leseurové ani stopy po osobním zřeteli, po nějaké marnivosti, nebo po jiné lidské snaze.

Její víra byla den ode dne objektivnější, objímala stále hlouběji a trvaleji totiž Jedinou Vůli Otce nebeského, což zvláště zřetelně vyniká z posledních záznamů před smrtí, z nichž vysvítá už dokonce blažená jistota, že vůbec nelze žít a pracovat bez souhlasu se záměry Prozřetelnosti.

Elisabeth Leseurová by nebyla dosáhla takového stupně víry bez silné lásky, která vskutku hory přenášela. Přes nesčetná utrpení tělesná, přes neodbytnou smrt, která navštěvovala její rodinu s pravidelností kyvadla, aby jí odnímalas nejmilovanější, jen v prvním desetiletí manželství ztrácí otce, dvě sestry, neter a synovce, což jsou rány pro Leseurovou kruté, neboť měla vždy vroucně na paměti své blízké, nedaří se těmto protivenstvím zkrušit její vůli a touhu po činu. Naopak, právě tím více usiluje o víru radostnou, tím prudčeji žhne modlitba za veškerá utrpení životní. Ne-ní světlejšího příkladu nad stále rostoucí šlechetnou vlohou E. Leseurové, kterou přetvořuje své životní utrpení v jedinou modlitbu. Kolikráte se neozve i z deníku výkřik: „Mně utrpení, bolest — bližnímu život věčný!“ Jemná přadlena tká z utrpení koberec, který modlitbou vynáší pod nohy Pána, aby tak od Něho mohly scházet Věčné Pravdy k duším, jí tak drahým.

Avšak u mnohých se vyskytne námitka: „Nikdy jsem nežil za podobných okolností, denní shon a práce mi nedají věnovat se duševnímu životu. To je pro kněze, řeholníky a lidi ve zvláštním postavení.“ Než svým životem již vyvrací E. Leseurová tuto lichou námitku. Neboť sama žila nikterak samotářsky ve světě, vyplňovala veškeré povinnosti paní domu, které jistě nebyly malé, když vynucují na ní často vzdech únavy, a toužila-li po ústraní, nesnažila se uhnout svým závazkům, neboť viděla i tu díl svého poslání. Veškeré výjimečné okolnosti jsou stejně u ní vyloučeny. Dostalo se jí jen důkladného vzdělání, které četnými cestami do ciziny prohloubila, ale zůstala v okolí, kdež bylo mož-

no se nadit všeho jiného spíše, než tak dokonalé křesťanky.

Tím, že dobře změřila mělkost tohoto světa a nedala mu nic více, než co mu patří („Bůh chce jen potěšení a radost, kterou sám dává“), pronikla se takovou silou nadpřirozena, že její dílo není skončeno smrtí, ba na důkaz, že nepřišla ani jediná hláška modlitby Leseurové nazmar, teprve odtud vzrůstá a šíří se v mohutný proud blahodárného vlivu, který za živa býval tolikráte nevyslyšen.

Její deník je závazným svědectvím toho. Řečí tak dokonalou, že je ji možno srovnávat s řečí básníků a umělců, zachycuje veškerý pohnutky a vzněty nitra, aby dala volný průchod myšlenkám a citům, aby prohloubila svou modlitbu, která jí byla nejvznešenější a nejvyšší činností, aby na počátku vnesla pevnější řád a kázeň do zbožného úsilí. Její život a prostota v řeči jsou jen vedlejším důkazem o opravdovosti této snahy.

Tak nám podává tento deník vytríbeného stylu obraz života křesťanské duše v moderní společnosti. Mimo vůdčí niť těchto zpytování, modliteb a dikůvzdání je nutné vyzvednout četná, velmi podnětná zkoumání soudobých zjevů a myšlenek, k nimž nelze zůstat hluchým. Týkají se zvláště sociálních zřízení, výchovy žen, poměru světa k duši a tak podobně.

Svou důsledností, statečností a vyspělostí ve víře jest E. Leseurová nepřekonatelným vůdcem na cestě pokání, na cestě prohloubení a obnovení duševního života. Její poslání je prosté a přímé. Učí utrpení, práci a modlitbě. Nemá lidstvo právě tohoto zapotřebí?

D e n í k 1899 – 1906

11. září, 1899. - Celý rok jsem velmi přemýšlela, mnoho se modlila; hledala jsem bez ustání jasno a v této ustavičné práci nabyl můj duch větší zralosti, mé přesvědčení se prohloubilo a také má láska k duším. Co je většího, než lidská duše? Co krásnějšího, než přesvědčení?

Je třeba stvořiti v sobě ducha nového, ducha rozumu a síly; je třeba se obnoviti a žiti velmi silným vnitřním životem. Je třeba modlitby, je třeba jednati. Je třeba, aby každý den našeho života nás více sblížil s nejvyšším Dobrem a Rozumem, totiž s Bohem.

19. září, 1899. - Chci zvláštní láskou milovati ty, kteří jsou daleko ode mne svým rodem, svým náboženstvím nebo smýšlením; právě ty musím chápati a ti potřebuji, abych jim darovala trochu z toho, co Bůh do mně vložil.

20. září, 1899. - Dala jsem se do studia filosofie a velmi mne to zajímá. Takové studium objasní

mnohé věci a uvede pořádek do ducha. Nechápu, že se z něho neudělalo zakončení veškeré výchovy žen. Co ženě často chybí, je správný úsudek, navyklost přemítání, osobitá a trvalá práce ducha. To vše by jí mohla dáti filosofie; zbaviti ji tolika předsudků a omezených pojmů, které nábožně pěstuje ve svých dětech, na velikou škodu naší země.

21. září, 1899. - Jak jsou krásné počátky křesťanské Církve, vyličené ve Skutcích apoštolských! „Věřící byli všichni sjednoceni a bylo všem společné, co měli. Prodávali své pozemky a svůj majetek a rozdělovali všem, jak kdo potřeboval. Také se každý den zdržovali ve chrámě v jednotě téhož ducha. A lámajíce chléb po domech, požívali svého pokrmu s radostí a prostotou srdce, chválíce Boha a milováni od veškerého lidu.“

Milováni od veškerého lidu, totiž od těch nepatrných a nízkých, od těch, kteří věřili s nimi a jako oni, i od těch, kteří dosud nesdíleli jejich božskou víru. Oni, pohrdaní, nenávidění, před nedávnem našli prostředek, aby byli milováni od veškerého lidu. Kolik křesťanů by si mohlo nyní vydati toto svědectví? Kolik má v srdci evangelijní plamen, který očišťuje a osvěcuje vše, co se mu přiblíží? Vraťme se ke svatému prameni, k evangeliu, slovu Božímu. Čerpejme zde poučení pro mravní sílu, hrdinskou trpělivost, něžnost ke všem bytostem a k duším. My, křesťané, vždy se varujeme dolomiti třtinu nalomenou nebo zamáčknoti doutnající knot. Tato třtina je snad trpící a bolavá duše jednoho našeho bratra a bezcenný knot který zamáčkne naše ledová ruka, je často ušlechtilý duch, kterého jsme mohli oživiti a pozdvihnouti. Dávejme pozor, nic není tak jemného a posvátného, jako duše lidská, nic se nemůže tak snadno rozbít. Ať naše každé slovo, každý náš skutek obsahuje živou sílu, která pronikne do jiných duší a sdělí jim světlo a sílu a ukáže jim Boha.

25. září, 1899. - Nikdo neví, co se děje v nejzazších hlubinách naší duše. Pociťovati blízkost Boha, rozjímati, modliti se, ukládati do duše každou hlubokou myšlenku, abychom se do ní ponořili, to tvoří vnitřní život, a tento vnitřní život je největší radostí života. Ale tolik myšlenek, které nás uchvátily, tolik vroucích tužeb, velikých rozhodnutí musí se prozrazovati v jednání; neboť jsme v plném lidském životě a veliký úkol je před námi. To je chvíle bolestného úsilí, neboť duše se musí odtrhnouti od sebe, opustiti obor myšlení k vůli skutečnosti, chopiti se práce, věděti, že nebudeme pochopeni nebo špatně pochopeni, a že snad budeme trpěti od lidstva, protože jsme chtěli dobro lidstva. Je třeba míti z Boha načerpanou sílu největší, míti své srdce ozbrojeno trpělivostí a láskou, abychom den po dni, hodinu za hodinou začínali dílo, které náleží každému křesťanu: mravní a hmotné záchrany svých bratří.

14. února, 1900. - Úkol mravního povznesení, přetvoření a výchovy duší, který nynější svět nám dává, je tak nesmírný, že by mohl zastrašiti naše slabé vůle. Co zmůže taková nepatrná bytost, jako já, proti zlu a netečnosti? Ze sebe nic, to je jisté; s Bohem a skrze Boha všechno. Věřím, že v dobru je velmi veliká rozpínavá síla; věřím, že ani jeden z těchto skrovných a neznámých skutků, ani jedna z těchto myšlenek, které jen Bůh vidí, se neztratí, že každá poslouží duším. Věřím, podle jednoho svého oblíbeného výroku, „že nevíme, kolik bychom vykonali dobra, kdybychom konali dobro“. Je třeba pracovati na sobě, usilovati o vnitřní přetvoření, každého dne, každé hodiny konati svou povinnost a každé dobro, které můžeme vykonati. Především však třeba prositi Boha, aby nás prodchnul silnou láskou. Abychom milovali; bychom milovali Boha, který obnovuje a přeměňuje duši a život a stává se skrytým původcem našich skutků; bychom milovali všechny bytosti;

bychom mocně a živě milovali duše, bychom milovali všechny trpící a lkající. Taková láska má moc zachrániti svět. Proč naříkati, když můžeme jednati? Proč nenáviděti, když nenávisť zabíjí a když tato božská láska může oživiti a přeměňovati srdce?

28. března, 1900. - Začíná konec zimy, období únavného shonu a přece dosti prázdné. Jediné správné chvíle toho času jsou ty, které byly dány Bohu, chudým a práci. Oddávala jsem se jim s větší horlivostí než jindy. V jistých věcech se mé názory změnily: věřím mnohem více v práci u jednotlivců a v dobro, jehož lze dosáhnouti nikoli u zástupů, nýbrž u jednotlivých duší. Taková činnost je mnohem hlubší a trvalejší. Ostatně, což tak nejednal Ten, jenž zůstává Věčným Vzorem ve všem, co se týká duší? A nebylo to překážkou přeměnění světa. Podle jeho příkladu se obraťme něžně ke každé bytosti, byť sebe chudší a sebe špatnější, umějme se státi všechno všem. Mysleme spíše na lidi než na lidstvo, či spíše pamatujme, že lidstvo není, leč spojení lidských bytostí, a že každá z nich potřebuje světlo a sílu, kterou dává Bůh, a že nám náleží šířiti toto světlo, jak jen můžeme. Jaké to poslání pro slabé a špatné tvory, jako my! Opakuji si, že apoštolům nebylo lépe, když započali svou vznešenou úlohu, a že bylo třeba síly Duha svatého, aby je přetvořila a udělala z nich nové lidi. Vroucně prosme Boha o tento příchod Duha jeho, jenž jest zároveň síla i jemnost, láska a pokoj; prosme o toto hluboké a naprosté přetvoření bytosti a života, které by nám umožnilo práci pro naše bratry.

29. března, 1900. - Dlouhý rozhovor dnes večer s O... P... D... H... Mnohým lidem tohoto pokolení chybí vůdčí myšlenka a máme nevyhnutelnou potřebu býti vedeni a nesení myšlenkou větší než my. Jakou krásou je soulad v lidském ži-

votě, když veliké i malé skutky vycházejí z jedné hluboké myšlenky, když všechno, srdce, rozum, vůle, směřuje k jedinému cíli; když Boží láska se zmocnila duše a přeměnila ji; když tento soulad je výsledkem dlouhé duševní práce, často bolestné, ale vždy plodné, která z této duše udělá cosi dokonalého a božsky krásného!

Čtu evangelium a v tomto jemném světle odhaluji v sobě dosti koutů sobectví a marnosti. Kniha jedinečná, neustále čtená a neustále nová, krásná svrchovanou krásou, vyzařující pravdu; vybraně milá a líbezná, z níž se neustále čerpá a nic jí nevyčerpá! Požehnaný dare Boží, proč lidé na tebe zapomínají, když přece jen z tebe poznají poselství lásky?

29. května, 1900. - Po pěti týdnech cestování ve Španělsku se vracím k svému obvyklému životu; ale myslím, že se vracím s jinou duší. Při tomto cestování jsem se mnoho modlila a přemýšlela, jasně jsem nahlédla do sebe a do svého života. Zaslvětila jsem ten život Bohu; odevzdala jsem se jemu vznětem celé své bytosti; vřele jsem prosila za ty, které miluji, za toho, jejž miluji více, než všechny. A nyní nechci dále býti tvorem neužitečným; zřetelně jsem poznala, které jsou mé veliké povinnosti, a já je chci konati. Konati každého dne, pokorně, takovým způsobem, aby jen sám Bůh mohl viděti každé dobro, které lze vykonati; vyhledávati bez ustání každou bídu a smutek kolem, abych potěšila; rozvíjeti v sobě živou sympatii pro každou bytost; a konati to vše jen pro Boha, to je účelem každého lidského života. Můj, dosud tak prázdný a neužitečný, bude přeměněn, doufám, silou Boží a hlubokým sjednocením s Ním. Mám kolem sebe mnoho duší, které hluboce miluji, a mám na nich vykonati velikou úlohu. Mnohé neznají Boha nebo jej znají špatně. Nebudu je poučovati polemikami ani učenostmi. On je pro lidskou duši. Bojem proti sobě, s pomocí Boží jsouc

stále více křesťankou a bojující, budu vydávati svědectví Tomu, jehož jsem poslední žačkou. Jsem a statečností, kterých chci nabýti, budu dokazovati, že křesťanský život je krásný a veliký a že přináší radost. Pěstujíc v sobě všechny vyšší schopnosti duše, budu hlásati, že Bůh je nejvyšší Rozum a že ti, kdož mu slouží, mohou bez konce čerpati z tohoto požehnaného pramene duševního světla i mravního. Kdo chce dávat, musí nabývat, a abych jednoho dne nebo každého dne trochu mohla posloužiti svým bratřím před Bohem, musím již dávno předtím míti svou duši očištěnou a posilněnou.

30. července, 1900. - Byli jsme týden u svých přátel H... na březích Meusy v naprostém odpočívání. Vrátili jsme se po břehu Rýna a viděli jsme Cáchy, Bonn, Frankfurt, Mohuč. Z Mohuče jsme jeli lodí do Koblence, odtud do Luxemburku, potom zpět přes Metz. Toto poslední město nám připravilo trapný dojem; je zároveň německé a francouzské: francouzské svým vzhledem a svým obyvatelstvem, německé svými nesčetnými vojáky a kasárnami. Ještě po třiceti letech vydechuje francouzskou vůni tato lotrinská půda. Dojati jsme pozorovali kříže, postavené na bojištích. Celou touto cestou Německem neopouštěla mne jedna myšlenka: že jsme stále veliký národ s mravního a rozumového hlediska, veliký národ, a že záleží jen na nás, abychom jím zůstali vždycky. Na to je třeba upřímné jednoty u všech, u všech hluboké vědomí povinnosti; je se třeba dáti do díla, aby se vykonal celý úkol na místě, kam nás Prozřetelnost postavila, vyhostiti ze svého života sobectví, nenávisť, způsobiti, aby jméno Francouz bylo souznačné se spravedlností, osvíceností a mravní silou. Musíme se stát národem opravdu silným, nejen silným zbraněmi — to je velmi málo — silným pevností a ušlechtilostí charakteru všech, od nejmenšího až k největšímu. Čistota života, vůle k životu, hodnot-

nost života mají býti neustále předmětem vyučování a snažení u všech. Žena, jejíž úkol dosud Francouzové dobře nechápou v jeho nesmírnosti a vlivnosti, a ona sama ho vždycky nechápe, má mu zasvětit svůj život od této chvíle, kdy jej pochopila. Je zbabělostí, utíkat před povinností a obětí. Je však povinností, a často obětí, míti děti; je povinností, zabývat se těmi, kterým okolnosti jsou méně příznivy než nám vzhledem k majetku nebo výchově; je povinností neustále rozvíjet svůj rozum, upevňovat svůj charakter, stát se bytostí silné myšlenky a vůle; je povinností radostně pohlížeti na život a chopiti se ho pevně. Je konečně povinností uměti poznati pravou chvíli a nezoufati nad budoucností. Žena to vše může. Týmž právem jako muž je žena bytostí myslící, jednající a milující, může se hrdě hlásiti ke svému právu na povinnost. Již proto je třeba, aby chodila čerpati síly ke Zdroji veškeré síly, aby posilovala svůj rozum sbližováním s Rozumem nejvyšším. Avšak toto vše je také pravdou pro muže. Ani on nemůže nic bez Boha, a veliké a silné národy jsou ty, které vzaly Boha za základ sociální a národní budovy. Jen je třeba, aby to byl opravdu Bůh a pravé cítění náboženské, nikoli využívání největšího ze všech citů. Je třeba, aby Bůh žil v srdcích a životech a náboženská svoboda aby byla naprostá. Slovo „věřiti“ znamená přilnutí celé bytosti, neslučitelné s náboženskou lhostejností.

Moje „francouzská“ povinnost mi bude vždy tak posvátná, jako má povinnost „křesťanská“, nebo spíše, jedna obsahuje a vyžaduje druhou. Doufám aspoň, že já budu vždycky obě chápati v nejširším a nejvyšším smyslu.

12. září, 1900. - Po odchodech a návratech mezi Paříží a venkovem jsme opět v klidu. Čtu latinské autory; po Horácovi Juvenála a budu pokračovati. Velmi mne zajímá tento pohled do období, které znám nedokonale. Již dva dny mohu čisti a klidně

uvažovati, je mi to uklidněním po mých starostech a prospívá mé duši. Nový zákon není odložen, a čím více pronikám do evangelia a epíštol, tím větší shledávám krásu, sílu a neporovnatelný život. Je tam opravdu Bůh; po této četbě každého dne jsem uklidněna, posilněna; vůle má se tím občerství, mé srdce zahřeje. Bůh, nejvyšší Vychovatel, prohlašuje prostřednictvím této knihy knih výchovu mé duševní bytosti. Pomáhá mi chápati život a usmívá se na povinnost a silně ji ctiti.

28. listopadu, 1900. - Skoro tři měsíce bez řádky. Nemoc mé malé neteře, zaneprázdnění všeho druhu, pokojná duše prostřed zdánlivých zmatků a vůle, více než kdy odhodlaná zcela se oddávati Bohu a povinnosti. S Boží pomocí pokračuji soustavně na cestě, kterou On mi vyznačil, vybavuje se mi stále podrobněji a lépe se mi ukazuje to, co je pro mne Povinností. Je důležité, neztráceti se v neuskutečnitelných nápadech, záměrech, nežítí den napřed, nýbrž trpělivě uváděti dobrou myšlenku ve skutek a dobrou vůli ve vůli.

Hodně jsem mluvila a debatovala s drahými přáteli, kteří nevěří. Více než jiné miluji tyto bytosti, kterých neosvěcuje božské světlo, či spíše, které osvěcuje způsobem, jehož neznáme my, bytosti malého ducha. Je závoj mezi takovými dušemi a Bohem, závoj, který nechává proniknouti jen některým paprskům lásky a krásy. Pouze Bůh svým božským gestem může odkliditi tento závoj, a pak začne pro ty duše pravý život. A já, ač nestojím za mnoho, přece věřím v sílu modliteb, které neustále konám za tyto drahé duše. Věřím, protože je Bůh a protože On jest Otec. Věřím, protože věřím v onen tajemný zákon božský, který nazýváme obcováním svatých. Víím, že se neztratí ani jeden výkřik, ani jeden vzdech, vycházející z hlubin naší duše, nýbrž že jde k Bohu a od něho k těm, kterým patřil. Víím, že jen Bůh dokonává duševní práci na přetvoření lidské duše a my že jen mu můžeme ukazovati na

ty, které milujeme, říkájce: Pane, dej jim život!

Velmi jsem přemýšlela o sociální otázce, jak každý z nás, i ten nejmenší, může přispívat k řešení. Co se nazývá tímto jménem, je podstatně křesťanská záležitost, protože je to záležitost stavu každého člověka na tomto světě a hmotného, rozumového i mravního zlepšení stavu. Tato otázka, která bude tak dlouho trvat jako svět, nemůže býti řešena, leč křesťanstvím; o tom jsem naprosto přesvědčena. Jedině křesťanství se obrací k jednotlivci, k tomu, co je v něm nejhlubšího; pouze ono proniká až do hlubin bytosti a může ji obnoviti. Je povinností každého křesťana, míti zájem o krise, které nyní tísní národy, a možná, že je hluboce přetvoří. Tato nová potřeba vyžaduje nových apoštolů; lid, totiž většina obyvatelstva: dělníci, venkované, nádeníci všeho druhu, tento lid potřebuje, aby se mu ukázal pravý Zdroj veškeré svobody, celé spravedlnosti, úplného přetvoření z hloubky. Nedáme-li mu poznání Boha, těžce jsme se provinili proti nejdůležitější a nejčasovější ze všech svých povinností. Avšak toto dílo vyžaduje zapomenutí na sebe, nesobeckost, vytrvalou vůli, pro ně potřebujeme Boha, k vůli němu je potřeba, abychom sami sebe naprosto přetvořili.

17. ledna, 1901. - Začal pro mne nový rok, nové století, prostřed tolika rozmanitých zaměstnání, že jsem sice našla čas na přemýšlení a k modlitbě, ale nikoli na psaní. Měla jsem tolik vážných myšlenek na počátku tohoto století, jehož konce neuvidím: vděčnost Bohu, silný vznět k němu, věrlá touha pracovat na sobě a na šíření jeho království. A kolik skrytých proseb mu bylo vyjádřeno z této duše, jejíž hlubiny jen on zná, prosby o světlo a pravý život, o niterný život duše pro ty, které miluji, pro toho, jež miluji nejvíce! Ani můj drahý Felix, ani moje rodiny, ani ty ostatní duše, pro které jsem mohla tak málo udělati, snad ani nevědí, jak veliká je má láska k nim. Ve „drahé věčnosti“,

prostřed lásky samé, budeme úplně požívati něžnosti. Ale, můj Bože, jak lze milovati, když se nemiluje v Tobě?

21. března, 1901. - Několik dobrých dnů radosti, způsobené Felixovým darem a ještě více slovem přidaným, slovem tak plným lásky, že jsem uchvácená a šťastná. Nezasluhuji si takové lásky, ale těším se jí velmi, zcela. Bez ustání se na své cestě vedle této lásky setkávám s nejlepšími city a Bůh mi v tomto ohledu požehnal. Nyní je třeba, abych z té veliké něhy nedělala sobecké štěstí, nýbrž aby z nich rostla oddanost a láska, která by mne pudila k přimluvě u Boha za druhé.

Čtla jsem se zájmem „Prameny“ P. Gratry a nyní jinou jeho knihu, ve které se velmi často setkávám se svými myšlenkami. Vynořují se z hlubin mé bytosti na povrch a pak se zase vracejí do hlubin, ze kterých přišly a odtud musí, proměněny Bohem, vyjít jako živá slova a jednání.

22. dubna, 1901. - „To jsem vám řekl, aby má radost zůstávala ve vás a aby vaše radost byla dokonalá. — To přikázání vám dávám, abyste se milovali vespolek, jako jsem já vás miloval.“

Ó Ježíši, po Večeři, v tichu a dumavosti večera vyšla tato jedinečná slova z tvé duše a s tvých rtů a přes staletí přišla k nám. Svět často na ně zapomínal, dosud na ně zapomíná; nejnepatrnější z tvých dcer cítí jejich chvění ve sluchu a ve svém srdci. V poslední řeči Kristově po večeři se jako požehnaný refrén vrací výzva k lásce lidí mezi sebou a k lásce lidí k Bohu: Milujte se. To je poslední zákon, závěť Toho, jenž jest Láska, a kdo přestane milovati, není křesťanem, není učedníkem Kristovým. Ani jedné výjimky nemá tento zákon; bytost, kterou od nás dělí vše: rod, výchova, názo-ry, ubohý divoch, k němuž se nikdy nepřiblížíme, největší provinilec a nejpodlejší bytost, každý má právo na naši lásku, každého máme mítí za bratra.

Což na všechny nehledí oko Boží, což je Bůh nemiluje? Nemají duši, jako my, která nám má býti tím dražší, čím se zdá vzdálenější od Jediného Světla? Rozšiřme své srdce, aby se tam vešly všechny lidské bytosti. Ať se pod Božím dotekem rozechvějí všechny veliké myšlenky, celá lidská něha. Učme se nalézt v každé duši místo, kterým jest ještě spojena s Nekonečným, s Bohem.

Dne 8. dubna odjela maminka s Julií do Italie.

10. června, 1901. - Dne 9. května byl u prvního přijímání Peter L.

Večer dostal Roger silnou horečku a potom byl velmi nemocen. Ošetřovala jsem jej s jeho rodiči a bděla u něho. V neděli, dne 12. se maminka vrátila a v pondělí, dne 13. v osm hodin večer nás drahé dítě opustilo. Hodiny, které jsem u něho byla, ač často bolestné, byly přece často velmi krásné. Byl to klidný odchod na onen svět a závoj, dělící oba světy, se zdál velmi slabý.

Drahý hochu, jenž jsi ve Světle a Lásce, pros za nás.

Návrat k práci, k duchovnímu životu, k modlitbě, s odhodlanější vůlí, s větší radostí, a prosím Boha, aby mi to zachoval.

Od několika dnů žízním po samotě, po tichu, vřelou touhu odejít docela blízko k přírodě, jako milý svatý František mezi květy a ptáky, a tam se modliti a pracovati, v samotě rozjímati, nebo aspoň (neboť Felix patří vždy do mé samoty) s několika přátelskými srdci, která by mne čas od času nechala samu s Bohem. Můj Bože, dopřeješ mi jednoho dne této radosti samoty o dvou, sjednocených v téže modlitbě, v téže víře a v téže lásce?

Pro tuto chvíli zapuďme myšlenky. Bůh chce ode mne jinou věc, a když chci rozjímati, má samota je v hlubinách duše.

28. srpna, 1901. - Od 14. do 31. července pobyt v Savojsku, v krásné a pokojné přírodě. Život ne-

zkaleného klidu a vniterně dobře využitý. Krásné hory, zelené koberce, na polích moře obilí, kostely s tajemnými výklenky, to zdobilo náš pobyt. Jak se tam dobře žilo prostřed svých drahých!

Debaty a náboženské hovory se S...ými. Můj Bože, je to pravda, že jen Ty můžeš dáti pochopení určitých věcí; všechny důvody světla nemají sílu Tvého svrchovaného slova na dně duše. Jen Ty pronikáš do hlubin a můžeš zasáhnouti ono tajemné místo duše, kde se dějí veliké přeměny. Ta myšlenka dodává síly. Bez ní bych často krutě trpěla, že neumím vyjádřiti, co cítím, že nemohu široce otevřiti svou duši a ukázati, co Bůh a jen Bůh tam vykonal, všechnu lásku, všechnu radost, kterou ji naplnil. Kéž by jeho Duch pracoval v těchto duších, které jsou mi tak drahé, v té duši, která je mi ze všech nejdražší, kéž by vzešlo světlo a přineslo s sebou život, pravý život.

Několik dní cestování po Holandsku, odkud jsem se vrátila churavá. Zajímavá zem, plná krásných děl. Příroda poněkud smutná. Mám ráda slunné kraje, s krásou jemných barev, kde se všechno zdá vyladěno: Řecko, Itálii, Východ.

Nyní nastává starý život. Tuto zimu chci hodně pracovati v latině, zabývati se nějakým dílem užitečným, ale nenápadným, chci žíti den ze dne v plnění povinnosti každé hodiny. To je, myslím, nejlepší prostředek konati dobro.

10. září, 1901. - Krásné a radostné rozjímání o slově Kristově: „Přišel jsem přinésti na svět oheň a toužím jen po tom, aby hořel.“ Timto ohněm jest láska, naprosté, jediné a vroucí milování Boha a v Něm každé lidské bytosti. Ale, které duše budou dosti svaté, aby lidem daly pochopení, co je láska, jak na zemi zanítiti tento žhavý plamen? Každý z nás může býti pracovníkem na této veliké úloze a vidím jasně, co by mi bylo možné v tom prostředí, kde mám pracovati. Především pracovati na sobě samé, snažiti se v sobě rozvinouti všechny

city, které tam Bůh vložil; pravidelnou prací posilovati svou vůli; bez ustání povznášeti svou duši obětí a přijímání utrpení, která pravidelně přicházejí, vytrvalou sympatií pro všechny ty, kteří se mi přiblíží. Konati nejnepatrnější věci s myšlenkou, že mne bez ustání přibližují té kráse, té pravdě, po které žízním. Milovati a ve všem viděti jediné povinnost tak, jak se naskytne, v bezvýznamném nebo obtížném, v podobě povinnosti duševní nebo jen hmotné; nikdy nenechatí přejíti příležitost, která se naskytne k vykonání úkonu odevzdání, zvláště, když to není pozorováno. Nepromeškati úkon oddanosti, oběti, leč když nelze jinak nebo kdyby mi měl vynésti chválu a lehtati ve mně skrytou pýchu, která se hned všude vplíží.

Každého dne jíti k malým, k trpícím a životem pronásledovaným; ale nepohrdati těmi, kteří jsou oddáni sobectví. Snad oni více potřebují lásky než jiní, potřebují, aby jim trocha lásky ukázala na Boha. Obětovati naprostě svůj rozum a svou vůli i srdce, celou duši a celou svou bytost Bohu, šíření království Božího na zemi a v duších. Odhalovati, posilovati, zvětšovati tu trochu lásky, kterou On vložil do mého srdce, ten oheň, který mne pálí a který bych tak ráda zanítily v jiných duších.

Když to vykonám, Bůh udělá ostatní. My se modlíme, trpíme, pracujeme, a neznáme výsledky svých skutků a svých modliteb. Bůh jich používá pro svůj nejvyšší plán. Pronikají stále blíže, získávají duši za duši, urychlují příchod království Božího v jiných bytostech a skutecích a tužbách, které u nich vzbudí, budou míti ozvěnu až do skonání světa.

Pevně jsem si umínila a začala jsem to prováděti přes svůj tělesný a duševní stav slabosti: zůstanu „veselou“ v křesťanském smyslu toho slova, veselou vůči životu, vůči druhým, i vůči sobě, jak jen budu moci. Můj Bože, pomáhej mi a přijď království tvé.

9. října, 1901. - Několik dní jemné vnitřní radosti, úrodných na pevná rozhodnutí. Svůj život chci vyplniti prací, láskou a plněním povinností, každé povinnosti.

20. listopadu, 1901. - Mám ráda vnitřní samotu s jediným Bohem; ona posiluje mou duši, vrací jí světlo a vzlet. Ale často ji tíží osamocenost, která již není jen samota. Žízním po sympatii, po tom, abych mohla ukázati svou duši bez výhrady těm duším, které jsou mi drahé; mluvíti o Bohu, o nesmrtelnosti, o duchovním životě, o lásce. Ale lidská duše má tolik odstínů, tak jest jemná, že je třeba rozechvěti její nejhlubší struny, aby se ozvaly před jiným takovým božským nástrojem. Dokonalá jednota dvou duší kdyby byla, jaká by to musila zníti krásná melodie!

Můj Bože, dopřej mi jednoho dne s tím, kterého miluji nejvíce na světě.

Upravila jsem své dny, aby, pokud možno, byly náčrtem a jako stručným obsahem celého mého života. Modlitba, mé drahé rozjímání ráno, vážné konání práce, mé rodinné a vnitřní povinnosti. Nyní nahrazuji návštěvy nemocných návštěvováním Julie. Jakmile budu moci, věnuji se nějakému užitečnému a krásnému dílu.

28. listopadu, 1901. - Mluvila s A... a jeho ženou včera o nespravedlivém a nekřesťanském pronásledování, které postihlo židy v některých krajích. Můj Bože, duchu Rozumu a Moudrosti, dáš tyto dary svého Ducha Věčného také ubohým duchům lidským? Vzbudíš brzo v duších ducha lásky, kterého jsi přinesl na svět a o kterém jsi řekl, že obsahuje zákon i proroky? Chtěla bych uspořádati svaté křížácké tažení do boje proti nenávisti a nový rozkvět spravedlnosti a lásky mezi lidmi. Aspoň na poli duchovním, které mi dal Bůh vzdělávati, u všech těch, se kterými se setkám, chci zastupovati velikou věc lásky svým chová-

ním, svými slovy a svými skutky. Což tak nebudu zastupovati samu věc Boží? Můj Bože, pomoz nám, sešli na nás paprsek světla a lásky.

18. prosince, 1901. - Studium latiny mne zajímá a otvírá mi celý obzor četby a radosti rozumové pro budoucnost.

Život ženy podle názorů mnoha lidí záleží pouze v těch několika letech mezi dvaceti a padesáti. A přece, kolik ztracené síly znamená často těch dvacet nebo třicet let, jež buď v mládí nebo ve zralém věku nebo ve stáří, zůstávají pro mnohé ženy prázdným obdobím jejich života! Toto období života má vyplňovati vážná práce, činnost ducha, činnost tím plodnější, čím více se opírá o soudnost, životem vypěstovanou, o vycvičenou vůli; to vše by mělo tomuto období života dodávati zvláštního jasu a krásy. Ale na to je třeba dlouhé přípravy. V mládí je si třeba navykati práci, uspořádání života a tak se naučiti vnitřní sebevládě, aby nemohla rozbouřiti naši bytost, aspoň na venek, žádná tělesná bolest, žádná z oněch rozervaností, které se často přidruží ke stáří. Na dně naší duše musí hořeti teplý krb sympatie a něhy, aby všichni, kteří začínají život, který my končíme, chodili k němu hledati světlo a teplo.

Bůh chce toto mé utrpení, a já mu je obětuji, že mezi drahými přáteli kolem sebe nemám jediné duše, které bych mohla otevřítí svou a říci: Podívej se. A která by mne pochopila a mne posilovala. Snad je to poněkud trpěti pronásledování pro spravedlnost, když bez ustání slyšíme kritiky svých názorů nebo přesvědčení, pocíťovati zneuznávání jich, narážeti na předsudky a nevědomost. Bude mi Bůh pro tyto zásluhy trochu milostiv? Vždyť je to velmi hluboké utrpení, takové, jaké pouze Bůh vidí a za které často dává vybrané náhrady. Když cítím potřebu otevřítí svou duši, jdu k Němu, a ať v kostele nebo v tichu mého pokoje On mi poskytuje tak veliké síly a naplňuje

mne takovou radostí, že nic nemůže vyjádřiti její hloubku. Podle všeho může pouze On proniknouti na dno duše, může zasáhnouti ony stránky, které jsou nekonečně citlivé a hluboké.

3. února, 1902. - Víc než měsíc trvá dosti špatné období: tělesná únava, domácí rozmišky, a horší než to všechno je jakýsi smutek, mravní ochablost, postrádání oněch vznětů, oněch vnitřních radostí, kterých mi často Bůh tolik poskytoval. A přece ani jedinou minutu nepřestala má vůle býti Jeho: povinnost mně stála více, ale nepřestala býti povinností.

Začal nový rok. Chtěla bych jej lépe žíti nežli roky dřívější. Mnohé jest opravovati: hrdost, sklon k nedosti rychlému začínání práce, nechávati se nésti dnem, nechávati se strhnouti zevnějším shonem. A přece tolik potřebuji klidu a vnitřního života. Jen Bůh ví, jak těžko často ovládám určité tělesné a mravní nedostatky, abych dosáhla onoho úplného ovládnutí sebe, té jasnosti ducha, které nic nerozbouří a která sluší křesťanu.

Více a více se snažiti příkladem, laskavostí, rozvíjením a povznášením rozumu šířiti více života a světla v myslících lidech a v duších, se kterými se na své cestě setkávám.

Ukazovati, že od Boha pochází všechno dobro, které mám, a ode mně, že je to smutné ostatní.

Snažiti se určití pro tento rok s pomocí modlitby a přemýšlení, kterému dílu letos zasvětim svůj život mimo povinnosti, které jsou mi přímo uloženy.

Bílá sobota, 1902. - Týden rozjímání, modlitby a spojení s Bohem.

Můj Bože, pomáhej mi dokonati úlohu, přetrhnouti poslední pouta a dokonati tento vnitřní vývoj, který jsi sám ve mně způsobil a ve kterém je bez ustání patrná tajemná práce tvé Prozřetelnosti a za který neustanu ti dobrořečiti a tebe milovati.

Mám před sebou veliký úkol, a po lidsku řečeno, nic mi v něm nemůže pomáhati. Snad jednoho dne se mi dostane té veliké radosti, že seznám, jak víru, která jest mým celým životem, pochopili a se mnou sdílejí ti, jež tolik miluji, i on. Ale zatím všechny tužby mé duše, všechny vzdechy, všechna něha, musí zůstávati uzavřeny v duši a projevovati se pouze před Bohem. Celou bolest, kterou to znamená, obětuji za duše, které jsou mi tak drahé. Nic se neztratí, ani jediná bolest, ani jediná slza.

Čtu Poznání Boha od P. Gratry, knihu velmi krásnou. Věčné Slovo, které osvěcuje každého člověka, přicházející na tento svět, odhalilo Platonovi cípek závoje, který zakrývá Jediné Světlo. Velmi dobře pochopil jediný prostředek, kterým se duše dostane k poznání Boha a překrásně popisuje místo, ve kterém se člověk stýká s Bohem. Tato kniha vede velmi vysoko, dotýká se skutečně kořene duše, o kterém mluví Plato.

3. září, 1902. - Přes pět měsíců bez řádky, ale bylo v nich velmi mnoho věcí. Náš pobyt v Jougne byla velmi krásná doba dobrého soužití rodinného, zjasněná smíchem a křikem dětí; potom byla krátká cesta do Vídně, s mé strany vykonaná ve stavu skleslosti a tělesné nevolnosti a velmi bolestné duševní ochablosti. Návrat byl spojen se smutnou zprávou o smrti ubohého Adolfa; nakonec ještě čtrnáct dní velmi tichých a příjemných. Při návratu do Paříže jsem cítila takovou vnitřní prázdnotu, smutek a bolest, že jen modlitba a božská síla mi mohly pomoci, přetvořiti je v radost pro druhé a v posilu pro mne. A současně jsem v sobě stále velmi živě cítila v každém okamžiku přítomnost Boží a jeho působení. Když pohlédnu zpět a vidím vykonanou podivuhodnou práci, kterou Bůh ve mně vykonal, toto skutečné stvoření duše, které pouze On může vykonati, cítím, jaké povinnosti mi ukládá tato milost, kterou mi udělil a doufám,

ano celým srdcem doufám, že jednoho dne, brzo, On udělí tuto milost té drahé duši, která je spojena s mou a kterou tak hluboce miluji.

Chci žítí zcela novým životem. Nikdo nesmí poznati boje, žaly a bolesti, které nosím v sobě, jako každé lidské stvoření; musím svůj život upravit tak, aby mnohonásobné a často spleť povinnosti, které se o život dělí, našly každá své místo; když nemohu mít život velmi jednotný, s přesně vyznačenými hlavními směry a když musím své nitro haliti v jakýsi závoj, abych šetřila názorů a citů opačných, chci aspoň spojit s touto svou první povinností svou potřebu pracovati pro Boha a pro duše. Je to práce choulostivá, ve které mne musí podporovati síla vyšší než má. Můj Bože, pomáhej mi, a bez mého vědomí užívej mně ke konání něčeho dobrého. Učiň, abych podle svého oblíbeného přirovnání, byla hrubou nádobou, skrze kterou prochází světlo, které osvětluje a zahřívá. Tím světlem jsi Ty a skrze mne přijď osvětit duše, které jsou mi nekonečně drahé. Jak radostný by byl ten den, kdy by tyto duše mohly pochopiti a milovati to, co jsi mne naučil chápati a milovati, mne, ubohou, malou a slabou, kdy bych jim mohla otevřít svou duši, kterou jsi skutečně ve mně znova stvořil, a žítí s nimi, s ním, můj Bože, tímto hlubokým, duchovním, požehnaným životem, který z nás činí nové bytosti a přeměňuje vše v nás a kolem nás!

18 října, 1902. - Chyby, slabosti, nesprávnosti v mém způsobu jednání s druhými, nesprávnosti, které by mohly škodit zájmům, které jsou mi drahé; velmi silné bolesti tělesné a velmi hluboká duševní utrpení; při všem tom vůle, neodvratně tíhnoucí k Bohu, naprostá důvěra a láska k Němu; vykonané povinnosti každého dne, stůj co stůj, za cenu velikých přemáhání, bez vznětu, ale vykonané; potom pozvolna nastává uklidnění a božská síla mne znova naplňuje; nová a silná rozhodnu-

tí, naděje, že Bůh mi pomůže vykonati povinnost, celou povinnost — toť obraz těchto posledních týdnů a života mé duše v té době.

Cítím, že veškeré mé vědomosti podporované tímto vnitřním světlem, touto Boží milostí, jejíž stopy jsou tak patrné v mém životě, musí býti věděním smířlivým. Jednoduše a statečně vyznávati víru, kterou dlouhou prací ve mně Bůh stvořil, ale konati to tak, aby nikdy nebylo uraženo nebo rozrušeno smýšlení jiných, nebo nedostatek smýšlení; obětovati nepozorovaně svůj vkus a své sklonky, vše, co není oním přesvědčením, ze kterého žiji; vykonati vše, co považuji za povinnost: skutky lásky, oddanosti druhým a chudým, aby to nikdo nemohl vytýkati a aby to nepřekáželo mým bezprostředním povinnostem; nikdy neobětovati rozumovou práci a konati ji pravidelně; býti přece trochu světskou, na úkor své lásky k domovu, k prostému životu a samotě, abych vyhověla Felixovi a těm, kteří jsou kolem; dohromady, vykonávati nejrozmanitější povinnosti, aniž by někdo měl potuchy o nesnázích, které mi působí sloučení jich, zapomínati na sebe, rozvíjeti rozum a ducha, které mi Bůh dal, naprosto zapuditi pýchu, i v nejjemnějších podobách, jež dobře znám, pevně milovati a nehledati sebe, každého dne a každé hodiny s pomocí Boží chtíti to, co je mou povinností v tu chvíli a nikdy nezanedbat ani nejmenší povinnost, toť můj úkol. Často bych podlehla; ale vyšší pomoc, o kterou budu pokorně prositi každého dne, nebude mi chyběti. Ostatně život je zápas, utrpení a láska.

10. prosince, 1902. - Velmi trapná příhoda: odloučení od našich přátel S... Pro mne myšlenky a city skoro bolestné. Mnoho jsem očekávala od této duše; ale jak žádati mnoho, když žádná vyšší pomoc nepodporuje tuto ubohou duši? Bez Boha, bez nesmrtelnosti, bez lásky nekonečné, nač oběť? Pocit smutku z odloučení od této bytosti, kterou

miluji; nemohu více, než modliti se za ni. Nic více! Ale je to vše! Jakých duší je nyní třeba do boje proti nenávisti, predsudkům, sobectví a pýše! Jaké intelligence, jakého jemnocitu duševního, jaké velkodušnosti a naprostého odevzdání sebe! Jest mi nabídnuta účast v tomto velikém díle; ale jak málo jsem toho hodna! Bůh mi bude pomáhati, budu-li jej uměti volati k sobě skrze oběť a modlitbu.

V této době jsem živě cítila, jak ve svém životě jsem jako v kole, že se nedostanu ke chvíli, ve které bych mohla vykonati nějaké lepší dílo, vyšší, které by lépe sloužilo svaté záležitosti Boha a duší. Chci v tomto adventě rozjímati o této myšlence a o prostředcích uskutečnění jí.

25. března, 1903 (středa). - Jitro krásné, milé, požehnané!

Budiž Bohu chvála za všechny ty milosti, kterých mi dopřál a za tuto nejvyšší a nesmírnou milost, za způsob, jak všechno zařídil, vše řídí a přivedl mou duši k životu zcela novému a jím vyplněnému!

31. března, 1903. - Předevčírem, v neděli, hluboká radost, úplné a dokonalé spojení s Ježíšem Kristem, darování sebe, budoucnosti, celé své duše.

12. května, 1903. - Kolik to věcí za několik měsíců života mé duše! Jaké tiché dokonání, bez otřesů, této dlouhé přeměny, kterou Bůh chtěl, kterou vedl tak podivuhodným způsobem, že teprve nyní, ohlížejíc se na vykonanou cestu, s výšiny, na kterou mne Ježíš Kristus vyvedl, mohu pozorovati její úseky a velebiti jej za vykonané dílo!

V Římě, kde jsme prožili tři týdny, zažila jsem několik velmi vzácných chvil. U svatého Petra, kde jsem jednoho jitra přijala tělo Páně v hlubokém a radostném sjednocení s Tím, jenž chtěl mou duši celou, vykonala jsem slavné zasvěcení této duše a

svého života Bohu a úkolům lásky a světlu, které má nadále mne vésti.

Po návratu nemoc Mořicova, strašné úzkosti, velmi bolestné hodiny. Miláčkovi je lépe. Bůh buď na věky veleben!

U těchto malých mám svou úlohu: býti přítelkou, vůdkyní, vynaložiti všechnu inteligenci, kterou mohu míti, a všechnu oddanost, abych jim vytvořila charaktery, abych z nich učinila pevné křesťany.

9. června, 1903. - Usmívám se nad čtením prvních stránek tohoto sešitu, prohlížejí všechny své představy a své „omyly“ mládí. Jak nyní chápu, že jsem se klamala, domnívající se, že určité ctnosti a určitá velikost může býti mimo křesťanství a kolik určitých věcí mi připadalo velikými nebo čistými, ač byly ve skutečnosti velmi odlišné od pojmů, které jsem si o nich dělala! Avšak Bůh dovedl i z mých omylů vyvésti pravdu, přivedl mne k sobě zcela neočekávanými prostředky. A nyní, z jeho milosti, má víra je hluboká, uvědomělá a tak pevná, že lidé nebo věci, které mi k vůli ní působí bolest, nemohou jí pohnouti.

23. července, 1903. - Musím se poněkud vrátiti zpět, přehlédnouti všechny požehnané vzpomínky a ustáliti všechny hluboké dojmy těchto posledních měsíců: po ustavičné, živé práci Boží ve mně za tato poslední leta, odloučenost, přirozená i zázračná zároveň, kterou On vedl a řídil. Nezapomenutelné hodiny, prožité v březnu, v kapli nyní zavřené, potom u svatého Augustina, v úplném sjednocení s Bohem a slavnostní pocit nového života, který začíná; tento křest, tak úchvatný, také od Boha připravený, a spojený se všemi hlubokými vzpomínkami. Potom cesta do Říma, kterou asi Bůh chtěl jako korunování svého díla; a tam, dvě jitra, jejichž památka je nesmazatelná.

První, neděle 19. dubna, když před odchodem

na mši svatou jsem dostala dvě vstupenky k audienci u svatého Otce. Po mši svaté odchod do Vatikánu s B . . . , příchod do dvora sv. Damasa, potom uvedení do konsistorního sálu. Čekali jsme hodinu před papežským křeslem v druhé řadě, mezi lidmi velmi usebranými a velmi dojatými. Vstoupil papež, pozdravován voláním, nesen na nosítkách od mužů v červeném sametu; vystoupil po stupních na trůn, usedl a mohla jsem dlouho pozorovati tuto vyhublou tvář, průhlednou, vyzařující inteligenci a dobrotu, s živýma, jedinečnýma očima, prozrazujícíma svět myšlenek a hlubokou vůli. Celá duše jest v těchto očích. Mluvil k nám chvíli, jak miluje Francii, že tento veliký národ nemá odkládati své zvyklosti, které byly jeho silou a jeho krásou, končí pak apoštolským požehnáním pro nás a naše rodiny. Velmi dojata jsem se sklonila před kmetem, Otcem, opatrovníkem Věčného Slova a v duchu jsem pod jeho žehnající ruku stavěla všechny své milované, živé i zemřelé a také nový život, otvírající se přede mnou. Potom jsme po řadě šli k němu, líbatu tu bílou ruku, tuto mocnou ruku, která se pozdvihuje jen k žehnání. Po posledním pozdravu vystoupil svatý Otec na nosítka a opustil nás za volání pozdravů. Když se nosítka dala do pohybu, obrátil se k nám velmi dojat a kynul nám rukou. Viděla jsem naposled tuto neporovnatelnou tvář a celým srdcem jsem se s ní loučila, živě cítíc, že jí již nespátřím. Nemýlila jsem se, protože dne 20. července po dlouhé agonii Lev XIII. zemřel a zhaslo toto veliké světlo, či spíše odešlo svítiti nad naše temnoty, do paprsků Světla Jediného a Věčného.

Druhá pak nesmazatelná vzpomínka jest ráno u svatého Petra, příští středu, dne 22. dubna. Odešla jsem sama k svatému Petru a po zpovědi u kněze, mluvícího francouzsky, šla jsem ke stolu Páně do kaple nejsvětější Svátosti. Tyto chvíle byly úplné, nadpřirozené štěstí. Cítla jsem, že ve mně žije požehnaný Kristus, Bůh sám, a přináší mi ne-

výslovnou lásku. Jeho nejsvětější duše mluvila k mé duši a na chvíli jsem pocítila celou nekonečnou něhu Spasitelovu. Nikdy nevymizí tato božská památka. Vítězný Kristus, Slovo Věčné, trpěl a miloval; Jediný a Živý Bůh si v této nezapomenutelné minutě na věky vzal mou duši; cítila jsem se jím obnovena až na dno duše, hotova k novému životu, k povinnostem, k dílu podle jeho Prozřetelnosti. Darovala jsem se mu bez výhrady a darovala jsem mu budoucnost.

Pak jsem byla na mši svaté v jiné kapli, v hlubokém a radostném pokoji. Modlila jsem se, pak jsem klečela před hrobem svatého Petra v posledním, vroucím a slavnostním zasvěcení.

Po návratu jsem se octla v ovzduší ironie, kritiky a lhostejnosti. Ale to mi nevadilo; plamen Kristův dosud hořel v mém nitru.

Jaké množství vzpomínek mám na tento pobyt! Návštěva u svatého Pavla u Tří pramenů, v den našeho příchodu; klid a poesie tohoto místa, kde bych byla chtěla déle zůstat v modlitbě. Nazítří, v Květnou neděli, první návštěva u svatého Petra, při slavné mši svaté, a pouhý okamžik usebrané radosti; zevnější krása palem, žlutých a zelených. Celý svatý týden; pátek, na sklonku dne u svatého Petra; na Boží hod u svatého Jana v Lateráně a ráno u svatého Petra, usebraná mše svatá u Trojice na Hoře. Potom návštěva katakomb, kostelů, veškerého křesťanského Říma; též zajímavý, byť jinak, starověký Řím. A návrat, odnášející si vzpomínky a lásku k tomu jedinečnému Městu měst, kde každý kousek země něco připomíná, kde kameny mají duši; město vpravdě královské především svou silou a potom láskou, a jež musilo svou moc dáti tomu cizímu Vládcí, jehož slovo volalo: Milujte se vespolek. Vládcí tak mocnému, že po dvacet století se mu dostává klanění a bude je mít, i když přes lidstvo přejde století bez počtu.

Po návratu mnoho zkoušek pro mne, jako by chtěl Bůh zkouškami dokonati očišťování: nemoc

Mořicova, strach o zdraví Juliino a o jiné, únava a tělesná choroba; potom pocit, ostřejší a bolestnější než jindy, jak je ode mně vzdálen můj drahý Felix a tolik jiných v mém okolí. Jak je bolestné cítiti, že vše, co milujeme a co je naším životem, je zneuznáno nebo potíráno předsudky, nenávistí, nebo silně pocítovati lhostejnost naprostou vůči největším věcem mého života a mé duše! Bůh mi touto zkouškou ukládá ustavičné napětí, velmi hluboké utrpení, nejlepší, ježto jen On je zná, a určitý druh zahalení v sebe, směrem k duši, kde On žije. Kdyby tolik drahých bytostí mého okolí, kdyby především můj nejdražší znal hloubku mého citu a radost, jakou bych měla, kdybych mohla svou duši otevřítí dokořán!

Nyní by jí nedovedli chápati. Pane, znova Tě prosím, přijď k němu i k nim; dej jim život, život duše, hluboký a také zevnější život zcela křesťanský a nový. Žeň jest veliká; ať jsou při ní dělníky Tebou požehnanými; ať život jejich a můj jest jedno dílo krásy, lásky a ať spolu pracujeme pro příchod Tvého království do světa a do duší.

11. srpna, 1903. - Dobrý a dlouhý rozhovor obou s knězem V... Ten má srdce živé a vřelé, jaké bych chtěla viděti u všech kněží, u všech křesťanů. Chápe, co je nehynoucího v podstatě katolicismu a v onom duchovním oboru, kterého nemnozí doveudou využití. Aniž by tušil, obnovil můj vzlet a přivedl mne k rozhodnutí, více než jindy pracovati pro hmotné a mravní dobro všech a hlavně toho drahého lidu, tak klamaného a tak zajímavého. Naučiti se jej chápati bude první část mé úlohy, druhá bude opravdově jej milovati; ale milovati pro něj a pro Boha, bez očekávání nějaké odplaty, ba ani žádné útěchy, prostě proto, že se skládá z duší a protože Kristus, svatý Mistr, jednoho dne promluvil toto slovo něhy při pohledu na lid: Líto je mi zástupu. To umějme také, aby nám ho bylo líto.

24. srpna, 1903. - Díky Bohu, pokrok v ovládní sebe, přes můj špatný zdravotní stav; mnoho starostí s maminkou a Julií a velmi hluboký smutek, který svěřuji pouze Bohu. Více a více získávati jasnost úplnou, která přichází od Boha a kterou si musíme u něho vyprositi a uměti přijímati obětování veškeré lidské opory a pevné křesťanské sympatie a všeho, po čem jsem kdy toužila. Nepřítomnost kněze H... mne zbavuje řídkých sice, ale dobrých hovorů a v nedostatku lidského slova, které by mne posilovalo, obracím se k velikému Srdci Kristovu, jenž jest nejlepším přítelem a který dovede uklidniti a posílit. Jím podporována budu moci jíti na pomoc tolika duším svého okolí a pro které musím zapomínati na své slabosti, na své bolesti, na svou potřebu hluboké sympatie.

3. listopadu, 1903. - Více než dva měsíce velmi trapné pro skoro neustávající tělesné utrpení, působící skleslost a pro starosti s Julií; bolestný pocit, že má nemoc bude tak dlouhá, jako můj život a bude stále provázeti můj život. Naprostá odevzdanost, bez jakékoli vnitřní radosti nebo útěchy. Odhodlání, své zkoušky dáti do služeb spásy duší. Vyplniti svůj život modlitbou, prací a láskou. Zachovati veselost vůči každému. Více než jindy milovati ty, kteří jsou drahými druhy mého života.

Skutečná zkouška z nemožnosti činně zasahovati do prací, které mne zajímají.

3. prosince, 1903. - Připravovati se na vánoce modlitbou a prohloubením duchovního života. Do svého nitra volati Krista, aby mi dal plný život duše a aby ve mně vykonal pronikavé obnovení, tak hluboké, aby druzí pocítili jeho vliv. Jednati především pod tímto božským vlivem, žijícím ve mně, aby skrze mne působil na jiné duše.

Vánoce; svátek pokory, vlídnosti, lásky, svátek malých a chudých. Jedno ze tří velikých období Vykoupení.

9. prosince, 1903. - Vůči nejisté budoucnosti milovaných bytostí, přes utrpení a přes nedostatek života takového, jak si jej myslím, pevně kotviti v Bohu.

Čím více rozjímám evangelium, tím více vnímám celou jeho krásu. Chtěla bych jím svou duši prodechnouti a svůj život tak, aby obojí bylo živým kázáním.

29. ledna, 1904. - Začíná se nový rok a já jej svěřuji Bohu.

Bohatší život, stálé a hluboké vědomí přítomnosti Boží ve mně. Jen je mi líto, že nejbližší povinnosti a překážky, které se mi stavějí v cestu, brání mi hojněji se účastniti podniků náboženských a sociálních, které mne tolik zajímají. Obětovati Bohu toto odříkání a vyčkávati chvíli pokračování. Dnes ráno v Charonne jsem mluvila s dívkami, jdoucími po prvé ke stolu Páně. Zasila jsem do těchto duší, ponechávajíc Pánu starost o žeň.

9. března, 1904. - Velmi trpím k vůli Julii, k vůli svým obvyklým zkouškám; život rozptýlený a často více zaneprázdněný, než bych chtěla. Ale vytrvalá modlitba, a vnitřní život plný Boha, přes slabosti a chyby.

Pokud jen lze, varovati se obětování každodenního rozjímání k vůli zaměstnání nebo nejbližším povinnostem. V tomto rozjímání, v tomto hlubokém styku s Bohem, nalézá má duše větší sílu vykonávati stále stejné a unavující úkoly každého dne. Lépe se vykoná to, co bylo připraveno v důvěrném uvažování s Mistrem a Přítelem a duše zůstává klidnou uprostřed všech zmatků a každého smutku.

Jíti více a více k duším, ujímati se jich s ohledy a jemností, dotýkati se jich láskou. Snažiti se vždy chápati vše a všechny. Nedebatovati, jednati hlavně stykem, příkladem; rozptylovati předsudky,

ukazovati Boha, dávati jej cítiti, aniž se o Něm mluví; posilovati svou inteligenci, více a více rozšiřovati svou duši; milovati bez únavy, přes zklamání a lhostejnost. Vábiti k sobě děti a chudé více než jiné, aby byli vedeni k Tomu, jenž je tolik miluje. Neochvějná, hluboká úcta k duším; nikdy jim nečiniti násilí, ani nejjemnější, nýbrž otvírati svou duši, aby viděli světlo, které je v ní, pravdu, která v ní žije, a nechati tuto tvůrčí pravdu zářiti a přetvořovati bez jakékoli zásluhy z naší strany, jí samou a její přítomností v nás.

Nic zvláštního v chování, nic nepravdivého nebo strojeného. Přímost, jednoduchost a, když je třeba, klidné přiznání svého přesvědčení. Ale nikdy okázalost při tomto vyznání. Žádné urážení, žádné stranictví. Nikdy neukázati uraženost nad jistými projevy nepřátelství, prohlašováními nebo nepochopeními; obětovati je za ty, kteří nám působí tuto bolest.

Cvičiti vůli; pracovati rozumem i rukama; získávati vědomosti. Zmužniti své myšlenky, svou vůli i své city, ale ponechati jim všechnu jejich něhu a celou jejich hloubku. Všechna tato rozhodnutí obětují svému Spasiteli a svému Mistru Ježíši po zpovědi, připravujíc se na jeho přijetí tento týden. On mne rač podporovati a uskutečňovati v mé duši křesťanský ideál, i v mém životě, aby byl zcela katolický a aby přispíval k příchodu jeho království.

7. dubna, 1904. - Můj velikonoční týden byl opravdu „dobrý“. Ve středu svaté přijímání v úplné radosti, a opět na Boží hod. Po tomto roce, když jsem obdržela tolik milostí, a jenž se mi zdál rokem přípravy na můj nový život v utrpení a činnosti, začíná pro mne nový duchovní rok, který mi s Boží pomocí přinese milosti a síly, a v němž se budu snažiti vykonati co nejvíce dobra a odhodlaně konati svůj úkol.

3. května, 1904. - Prožívala jsem v celém svém životě období bolestnější než toto, ve kterém jsem nyní? Mé radosti posledního jara byly vpravdě, podle slova paní Swetchinové, „upravováním cesty pro bolest“. Tato krutá zkouška, bodavá, neustálá se zdravím Julie a úzkost nad budoucností, bolestný pocit zármutku naší ubohé matky, mé obvyklé zkoušky, špatný zdravotní stav a velmi trapná skleslost tělesná i duševní, to všechno spolu činí z mého života oběť, kterou tiše podávám Bohu za Julii, za ty, které miluji a za duše. Je to dvojí a velmi bolestná oběť, má veliká osamělost duše a můj život, tak odlišný od toho, co bych chtěla konati. Bez ustání žítí po boku bytostí drahých nebo spřátelených a nemoci ani na okamžik dáti svou duši, nemoci dávatí nic ze své nejhlubší bytosti, to je velmi silná bolest. Ježíš Kristus ji musil pocítovati, On, jenž chtěl tolik dávatí sebe a jenž byl nucen k uzavřenosti a podstupovati tolik urážek, vedle nichž nic neznamenaají ty, které musím někdy snášeti.

A přece při všech těchto zkouškách, při všem tom postrádání vnitřní radosti, je v mé duši místo hluboké, ústřední, kam nedosahuje žádná z těchto bolestných vln. Na toto místo se uchýlil celý můj vnitřní život, tam cítím, jak jsem úplně spojena s Bohem a nabírám síly a radosti na srdci Ježíšově. Můj Bože, dej zdraví a štěstí těm, které miluji a dej všem pravé světlo a lásku.

Také veřejné události by byly zarmucující, kdybych neměla pevné důvěry v budoucnost Církve Kristovy a velikou naději v budoucnost naší země. Jak drásá duši tento pohled na zástupy nevědomé, oklamané, hnané do zla a do nenávisti. Můj Bože, dej nám dítky světla, vzbud' apoštoly s planoucím srdcem, kteří by šli k malým celou svou duší a přinesli jim Pravdu a Lásku. Jen Ty je můžeš přetvořiti a zachrániti. A mně, malé a slabé, dej trochu své božské síly, přijď ke mně, abys skrze mne vykonal mnoho dobra pro duše. Dávám se do prá-

ce s novou silou; aspoň vím: skrze podivuhodné Svatých Obcování, budu působiti svým nynějším utrpením a Bůh skrze ně vykoná dílo, které bude chtíti.

25. května, 1904. - Žádné utišení, žádné radostné svítání na obzoru. Musím se mocně brániti proti shonu a zevnějšímu rozptylování. Velmi zanedbávám rozjímání. Odstraniti posedlost budoucnosti a více než jsem od nějaké doby činila, jeviti se všem usměvavou a veselou, se stálejším úsilím prokazovati živou a sebe zapomínající lásku. Žíti každý den jeho plným životem a nemysleti na budoucnost, leč k vůli přípravě duše, aby jí využila.

4. července, 1904. - Procházím obdobím trapné nemoci. Stále táž nejistá budoucnost. Včera okamžik slabosti a slzy, kterých lituji. Dnes s pomocí Boží odhodlána, nebyti více ošklivou, státi se veselou, krotiti tělo duší. Ona jest u Boha více než jindy, v utrpení více než v radosti.

Můj Bože, dej zdraví a štěstí těm, které miluji; dej jim víru a lásku, život duše a nebudu nic více od Tebe žádati.

Jeden den velmi veliké radosti: rozkošný malý psací stolek od Felixe a při tom slovo, které mne rozněžnilo až do hlubin bytosti. Jeho něha jest největším štěstím mého života. Každého dne pevně držeti učiněná předsevzetí: každodenní rozjímání, pravidelná a důkladná práce, klidná činnost. Neustupovati změkčilosti těla ani ducha, nerozlučitelné od nedosti dobrého zdravotního stavu; udržovati rozhodnost a usilovati, abych nikdy nebyla smutná nebo skleslá.

Za osm dní odjezd do Jougne. Smutek nad loučením s maminkou a Julii. Radost, že mám Felixe u sebe a že se mohu věnovati dětem. Skládám tento měsíc do rukou Božích a také zimu, kterou očekávám.

31. srpna, 1904. - Včera večer jsme se vrátili z Jougne; po začátku pobytu, velmi zneklidněném nemocí Juliinou a babiččinou, měli jsme tři krásné týdny, v nichž jsem plně ocenila tento krásný kraj a plný a tichý život, který tam lze žít. Míti u sebe děti, věnovati se jim, snažiti se povznášeti je v nejvyšším smyslu toho slova a vrýti do těchto duší věci, které se neztratí; trochu se věnovati všem a snažiti se z našeho krhu učiniti živé středisko, dáti mu duši; to vše vyplňovalo mé dny a takto ztrávený čas mi bude drahou vzpomínkou. Loučení a návrat byly smutné, ztížené tělesnou únavou. V hloubi duše jsem Bohu poděkovala za milosti, kterých nám dopřál za těch šest neděl a prosila jsem Jež o odpuštění mých slabostí a chyb.

Udělala jsem některá předsevzetí, která skládám do Srdce Ježíšova. Předsevzetí, začítí dílo, určené k tomu, aby On byl více poznáván a milován. Předsevzetí, že budu pravidelně a z celého srdce konati dvě díla, kterými se zabývám. Předsevzetí „pokřesťaniti“ ještě více naši domácnost. Konečně předsevzetí, své dny a svůj život vyplniti modlitbou, rozjímáním a prací pomocí živější a silnější lásky.

13. září, 1904. - Protože můj tak zneklidněný a rozptýlený život, tu chvíli více než jindy, mi nechává jeden klidný den, chci ho využítí k vážnému zpytování svědomí a hlubokému rozjímání. A napřed chci něco napsati do tohoto deníku; to mi udělá dobře, neboť cítím velikou duševní osamělost, po lidsku řečeno, a jedno slovo víry nebo lásky, pronesené lidskými rty, by mi rozehřálo srdce. Je vůle Boží, že až do uskutečnění mé nejvroucnější touhy jdu sama touto cestou utrpení, které On nás učil a kterou pro mne připravil velmi drsnou od nějaké doby. Ale více než jindy je u mně a podporuje mne. S lidského hlediska není ani nejmenšího svítání. Zármutky v přítomnosti, úzkosti do budoucnosti, časté překážky, působené mou nemocí, postrádání

všeho toho, co by bylo mohlo přetvořiti můj život: větší činnost, soustavná práce a plodná četba, následkem bližších a nepatrných povinností, nedostatek občerstvení, které vždy dává styk s bytostmi inteligentními a věřícími a každé pravé křesťanské přátelství působí v tuto chvíli v mé duši ovzduší poněkud chmurné a bolestné. Dnes, v usebranosti a ve velmi pokorné modlitbě prosila jsem Boha o přispění, kterého tolik potřebuji, a stanoviti pro tuto zimu, tak jak ji vidím, rozvrh svého života. Musím především rozhodně obětovati ono viditelné dílo, které jsem tolik toužila konati; má povinnost u mých drahých nemocných je nade vše, a protože věřím ve Svatých Obcování, budu prositi Boha, aby těm, které miluji, a duším věnoval oběť, kterou bude má nečinnost. Musím pěstovati umění neztráceti ani chvilky, abych se dostala ke psaní a k pracím. Nesmím zanedbávati každodenní rozjímání, kterého tolik potřebuji, a budu je konati, kdy a jak budu moci.

Obnoviti větší veselost zevnější i vnitřní, bojovati proti zaujetí utrpením milovaných bytostí, varovati se řečí o svém trápení, což velmi škodí vnitřnímu soustředění. Býti přísnou na sebe a usilovati o větší shovívavost ke druhým. Nezabývati se u sebe malými urážkami, kterých se bez ustání dostává mým přesvědčením a mým citům, nýbrž je zmužile obětovati Bohu. Nepoddávati se malomyslnosti a jisté mravní únavě, následku duševního smutku a tělesných zkoušek, nýbrž udržovati v sobě nadpřirozenou veselost a vůli k práci, bez veškerých starostí o výsledek svých skutků a svých snah.

18. října, 1904. - Předevčirem výročí mého narození. Kolik let neužitečných nebo špatných! Aspoň v budoucnosti učiniti z tohoto a z těch, které mi Bůh dá, svaté dílo. Býti pravou křesťankou, druhým Kristem, jak se to žádá ode všech dítek Církve. Býti apoštolem, jaké to slovo, jaký úkol, nemožný samotnému!

Předsevzetí, býti vždy, bez násilnosti, vlídnou. Chci-li se vyhnouti každé neužitečné rozepři, což je jen plýtvání silou bez výsledku, musím uměti státí se všem vše a zajímati se o věci, které se mi často zdají dětinskostmi a které mne často zarmucují svou nesrovnalostí s mým nynějším stavem ducha. Lidé jsou často veliké děti; ale Ježíš řekl, že bude považovati za sobě učiněné, co učiníme jednomu z těchto dětí. Ukažme tedy trochu shovívavosti s dětinstvím s neuvěřitelnou lehkovážností ducha tolika bytostí, které nám nevyhovují, a pokud to bude užitečné, snažme se udělati se malými se všemi druhy „malých“, i duševně malých. Snažme se mluvit k nim řečí, kterou mohou chápati a žvatlati s nimi o věčných pravdách. Což tak nejednal Bůh sám s námi a nevložil do naší duše jen tolik světla, kolik může snést?

24. října, 1904. - Jeden z těch požehnaných dnů, jejichž památka nikdy nevymizí. Sama - raději bych bývala ve dvou a měla jsem tu radost jeden den - šla jsem z Moulins do Paray-le Monial, a tam po některých nákupech, které měly býti pro druhé památkami na tuto návštěvu, vešla jsem napřed do basiliky, kde jsem se chvilku modlila. Je to chrám z 12. století, jehož zevnějšek je velmi krásný, podle mého vkusu předčí vnitřek. Potom jsem se odebrala do oné malé kaple Navštívení, kde již bylo vysíláno tolik proseb, že je jimi jako prosycena. Zdržela jsem se tam velmi dlouho a zanechala jsem v Ježíšově Srdci nejhlubší prosbu, která byla příčinou mé návštěvy: uzdravení Juliino. Svěřila jsem mu také jiné tužby a modlila jsem se za naši drahou zem a za Církev. Vracejíc se, nesla jsem něco z toho požehnaného pokoje, který lze naléztí jen před svatostánkem, protože tam žije a nám odpovídá Duše nejsvětější, jaká kdy žila na zemi, a která jediná nás může pochopiti, protože Ona poznala všechnu lidskou bídu, a že skrze Věčné Slovo má celé Boží vědění. Den byl nadpřirozeně hotový,

protože při návratu mne čekala velmi hluboká bolest, bolest tím větší, že se týkala toho, jež miluji nade vše. Obětovala jsem ji Bohu za něj, za Julii, za ty, které miluji, a opět jsem pocítila pokoj.

21. listopadu, 1904. - Veliká touha po apoštolátu, obnovená láska k duším, vše to z milosti Boží, jejíž přítomnost jsem velmi cítila od nějaké doby. Ale kolik věcí obsahuje tato myšlenka: býti křesťankou, být apoštolem, a že jsem málo hodna těch dvou jmen!

Bůh pro mne tolik vykonal, protože očekával něco od mé skrovné a svobodné spolupráce. Z celé duše se mu odevzdávám; ode dneška zasvěcuji svůj život Kristu a duším. Pane, přijď království tvé ve světě, v duších, ve mně, které jsi tolik dal a která by chtěla býti méně nehodnou Mistra a Spasitele Ježíše Krista.

3. prosince, 1904. - Chvilé u Julie jsou nejlepší z mého života. Milá dívka mne dojíká a vzdělává více, než umím říci. Miluji její duši a ona chápe, myslím, mou. Je to veliká útěcha, neboť z mého okolí, mimo maminku, mé sestry a mého drahého Felixe nikdo nezná mou vnitřní bytost. A ještě můj nejdražší pochopí celý můj křesťanský život až později, až z něho Bůh zapudí tmu a dá mu zasvitnouti světlo.

Ve středu jsem měla nápadný příklad toho, co zmůže Boží milost, a viděla jsem, jak je nám v hojnosti dávána ve svátostech. Prožila jsem ráno ve stavu největší skleslosti a smutku, ve dne jsem se vyzpovídala a našla jsem velmi hluboký klid; zdálo se mi, že jsem byla obnovena silou, která nebyla má, a byla to pravda. Vědomí odpuštění, obnovení duše, které dává svátost pokání, jest věc podivuhodná. A včera ráno jsem byla u stolu Páně v témž klidu a odevzdanosti Bohu. Cítila jsem, že opravdu ve mně žije Ježíš Kristus a nyní se chci státi jinou, býti cele křesťanskou, se vším, co toto

slovo obsahuje ze zapominání na sebe, síly, jasnosti a lásky. Kéž druzí vidí ve mně apoštolku, a Ty jediný, Bože můj, znej mé chyby, jako Ty jediný mi je odpouštíš.

11. ledna, 1905. - Rok, započatý ve smutku nad nemocí Juliinou, v nejistotě o budoucnost, ale v obnoveném darování mé duše a mého života Bohu.

Drahé vánoční svátky, kdy nemohu Bohu obětovati než své zkoušky a svou dobrou vůli.

Kéž On mi dá uzdravení Juliino a můj život Mu bude zasvěcen více než jindy.

11. února, 1905. - Řada rozrušení, též drásavá zkouška, bolestná urážka od osoby, které jsem jistě nikdy vědomě neublížila. To jest obsah začátku roku. Nedostatek hluboké usebranosti, částečně vinou okolností, částečně nedostatkem vůle. Dnes nastalo zevnější uklidnění a vcházím do sebe, cítím se bližší Bohu. Příští týden půjdu ke stolu Páně a načerpám Boží milosti v tomto styku se Spasitelem. Zničím v sobě všechno sobectví, každou raněnou citlivost, všechnu pýchu a budu se snažiti zůstatí skromnou a laskavou i vůči těm, kteří mi ubližují nebo se mi nelíbí. A pak vlastně jsem také vůči nim chybila; nedala jsem jim dosti dobroty a neotevřela jsem jim dosti své srdce. Jestliže mne zneuznali, tím lépe; pýcha bude dále od mé duše a pak se budu snažiti konati dobro na nich jen pro Boha a z nadpřirozené lásky.

Ve chvílích únavy nebo smutku nepovolovati pokušení k menší námaze; zůstatí pevnou, i když tato pevnost sestává z obětí, a v těch chvílích vzývati více než jindy sílu, která není ze světa, ale která je nám darována.

Co nejdříve se vrátiti k řádné práci rozumové, která mi prospívá a udržuje rovnováhu v mém duchu a v mém životě, kterou nyní ruší příliš starostí.

Býti nepohnutě věrnou úkolu každého dne, v malých věcech i ve velikých, v práci, v trapné nečin-

nosti, v nemoci, v utrpení, jako ve dnech radosti a zdraví. Ať všichni, kteří se přiblíží mé duši, pocítí, že je pevně postavena v Bohu, pokojná, živá. Rozbouřené vlny, které na ni často udeří, jsou věci lidské a zevnější; ať druzí nevidí než to, co je v ní stálého a pravého; ať ani jedna duše neopouští duši mou skleslá, nechť zmatky a lidské spleti hned od začátku jsou jí utajeny; ať se má duše jeví usměvavou vůči všem, tak jako mé rty, a kéž Tvé Slovo, můj Bože, mi vnuká slova a dává jim plodnost.

18. února, 1905. - Má zpověď ve středu mi prospěla a svátost pokání mi dala posilu a klid. Včera jsem byla u stolu Páně s radostí a znova jsem darovala Spasiteli celý svůj život. Kéž mi dá milost, abych byla jeho apoštolem a učila duše znáti svým příkladem a svými skutky, jakou sílu a jaký život On dává duši a jak On může přetvořiti lidskou bytost, i tak slabou jako já. Boží Duch, který z nevědomých rybářů učinil apoštoly s planoucím srdcem, může mně užiti k vykonání nějakého dobra, a já jej o to prosím celou vroucností.

20. března, 1905. - Pane, volám k Tobě z propasti úzkosti a takového smutku, jakého jsem dosud nikde neprožila. Jen Ty můžeš zachrániti tu, kterou milujeme, a neraniti srdce těch, kteří se svěřují Tvé lásce. Tys Všemohoucí a Láska sama; učiň, co můžeš učiniti, můj Bože, a dej nám radost, vrať zdraví a život mé milované sestře. Je pro mne zároveň dítětem, přítelkou a sestrou, bytost, kterou po Felixovi a mamince miluji nejvíce.

Kéž blízký 25. květen je pro nás dnem svatým a požehnaným a uvidí nás všechny pohromadě a šťastné!

Můj Spasiteli a můj Bože, zasvěcuji Ti svou budoucnost, svá slova, své skutky a všechny své práce, které budu moci kdy konati, a prosím, abys mne použil k šíření poznání a milování Tebe.

25. března, 1905. - Dnes velmi utěšené svaté přijímání a klid v díkůčinění za toto požehnané výročí a také za vyprošení Juliina zdraví. Můj Bože, dej mi tuto milost, a potom učiň mne svým apoštolem na celý můj život.

Musím s pomocí Boží pracovati, abych se stala novou duší pro nový život.

4. dubna, 1905. - Trpím, klaním se, modlím se.

Ó Ježíši, v té zahradě, kde jsi viděl prostíratí se nad lidstvem poslední noc svého života a nad svou duší ještě hlubší noc, Tys trpěl sám, Ti, kteří Tě přece milovali, neznali v tuto hroznou chvíli Tvou duši, nechápali Tvá muka. Ó Spasiteli, každý lidský život zná muka zahrady Getsemanské, každá křesťanská duše prochází nevýslovnou krisí utrpení a opuštěnosti. A jako Ty, přes blízkou útěchu, přes soucit, který spí nedaleko, duše křesťanská je vždy sama v zahradě Getsemanské. Žádné srdce nechápe její bolest dosti hluboce, aby jí dal hojivého balzámu, a ti, kteří se jí dotknou, bývají často dosti tvrdí. Mistře nejsvětější, vzpomeň si tedy na to, co byla pro Tebe tato hodina; slituj se nad naší slabostí a přijď sám, Těšiteli jediný, jediné Srdce, schopné chápati a sdíleti, přijď nás uklidnit, posílit nás a pomoz nám učiniti z naší bolesti dílo spásy a lásky, živé kázání.

Pane, nemocná jest, již miluji. Ty ji můžeš zachrániti. Buď vůle Tvá. Smiluj se nad námi!

13. dubna, 1905. - Julie zemřela.

4. července, 1905. - Před čtyřmi měsíci jsem napsala tento řádek a den co den jsem ve své úzkosti volala k Tobě. Tys slyšel, Bože můj! Nevyslyšels prosbu, která k Tobě volala z mučeného srdce, či spíše jsi ji vyslyšel jinak a lépe. Všechno štěstí, které jsem přála své milované (a Ty víš, jak vroucně!), vše, co jsem pro ni doufala, všechny lidské

radosti, celý život, o který jsem Tě pro ni prosila, to všechno jsi jí dal, když jsi ji vzal k sobě. Ó ano, nevěřím, že bylo nadarmo tolik modliteb vytrvalých a vroucích, které jsem vykonala já a které vykonali jiní za ni, ani tolik obětí, ani tolik prolitých slzí, ani tolik podstoupených utrpení. Nevěřím, že bylo bez užitku všechno její utrpení, její život, plný smutku a strádání, jenž skončil tichou a krásnou smrtí. Když jí bylo odepřeno štěstí pozemské, poznala hořkosti odříkání. Když nám konečně byla vzata, čekal ji život vyšší nežli život této země, byly jí připraveny radosti, proti nimž nic nejsou její bolesti, to jí připravil Otec, jenž jest láska, jenž jí chtěl dáti poznati celou krásu, celé dobro a dáti jí své světlo, neboť tato duše byla dosti očištěna, dosti posvěcená, aby vešla do příbytku Svatosti. Také nás jsi, můj Bože, bezpochyby chtěl očistiti, položiti na naše bedra kříž velmi těžký a přeměnití nás utrpením. Nemohu, než z celé duše Ti říci slova, která jsem napsala dne 4. dubna: Můj Bože, trpím, klaním se, modlím se.

Klaním se, protože věřím, protože jsem viděla a pocítila, co je na dně bolesti, protože má duše jest navždy, jestli mne Tvá milost neopustí, zakořeněna v Tobě, můj Bože. Klaním se, protože Tys Dobrota, Krása, Světlo, Život; protože Tys Otec plný lásky, slitování, protože Tys Přítel a Těšitel jediný, ó Ježíši Kriste!

Ale trpím, protože ta, kterou jsi vzal k sobě, byla přítelkyní mého srdce a drahou důvěrnicí mé víry a mých myšlenek, protože jsem u ní prožila několik nejlepších hodin svého života, protože jsem ji milovala jako svou sestru a jako drahé dítě zároveň, protože jsme se spolu modlily, trpěly, milovaly a protože její něha byla součástí mého života, mého štěstí a mého srdce.

A nyní, po lidsku řečeno, můj život je rozbit; jedna část mého srdce žije již u mé sestry u Tebe; a Ty víš, že mé štěstí bylo již jediné soustředěno na štěstí mých drahých, protože pozvolna se mé

lidské naděje všechny staly doufáním nadpřirozeným a křesťanským, jak jsem to napsala naší sestře.

Láska Felixova, něžnost mých drahých, to byla část mého lidského štěstí, a tato část je dosti velká, abych vzdávala díky a přijímala duchovní a tělesné zkoušky, které jsem poznala ve svém životě. Nyní se mi zdají malé proti bolesti, která nás stihla a kterou nic neutiší. Kéž bychom aspoň jednoho dne byli všichni spojeni tam, kde není slzí ani bolesti, ani loučení.

Později, s pomocí Boží, doufám, že vypovím poslední dny a tichý odchod naší Julie; měla všechny náboženské útěchy, všechny milosti až do poslední minuty a odešla k Bohu dne 13. dubna, šest neděl před oním prvním svatým přijímáním, na které tolik čekala a které viděla z věčnosti, více spojena s námi, než by byla zde, na svém lůžku bolesti. Týden přípravy a prvního svatého přijímání byl klidný a usebraný. Marie byla milá a dojatá, a nikdy nezapomenu na toto přijímání, kdy jsme se všichni zároveň modlili a klaněli. Darovala jsem se Bohu pro nový život a více než jindy, podporována přímlovami našeho anděla, chci se stát apoštolem a přetvořit se.

Jak říci, čím byl pro nás Felix v dubnu a ve chvíli tohoto prvního přijímání? Můj miláčku, když ti nemohu jinak ukázat svou něhu, nech mne, jménem mým a jménem té, které jsi prokázal tolik dobrého, nech mne zde položit vroucí žehnání. Nechť ono na tebe svolá Boží milost, aby ses stal křesťanem a svatým. Julie tě měla velmi ráda a za tebe obětovala část svých bolestí; kéž má drahá, milovaná vyprosí pravé štěstí a pravý život tomu, jenž je mou největší láskou na zemi.

A naší ubohé matce, tak raněné a kterou miluji více, než dovedu vyjádřit, ať vyprosí pokoj a nadpřirozenou útěchu, které přicházejí jediné od Boha. Ať ona je drahou ochránkyní těch dětí, které milovala a které chtěla mít křesťany, a mne ať

chrání, mne, tak slabou, které svými slovy a příkladem prokázala tolik dobrého.

Pravím s Ludvíkem Veuillotem: „Kéž mi dá Bůh sílu a kéž mi ponechá mou bolest.“ Kéž bych konala svůj úkol bez nedbalosti a kéž mé bolesti se promění v lásku a v nadpřirozené milování mých drahých, malých, chudých a všech, kteří neznají Boha.

Má drahá, má Julie, kéž tvá duše zůstává přítelkyní mé duše! Přimlouvej se za mne a nezapomeň, cos mi jednoho dne řekla - s takovým důrazem a s tak něžným pohledem - „nemohla bych býti bez tebe“. Neprosím ani o hodinu zkrácení toho času, který zde mám býti. „Vše, co má konec, je krátké,“ ať jsou dni nebo roky, a já z hluboké víry znám to, co nás čeká na konci cesty. Ale prosím tě, abys mi pomáhala, abys byla mou družkou na cestě, abys prosila, abych byla věrná a statečná, a abys mi přispěla, až přijde hodina Bohem stanovená. Má drahá, věřím, že radost shledání nahradí bohatě všechna utrpení, odloučení a čekání a že budeme navždy spolu. Ty, jež víš a vidíš, vypros nám slabý paprsek onoho věčného světla, aby nás vedlo a osvětlovalo.

2. října, 1905. - Po pobytu v Jougne ve velikém klidu duše i těla, návrat sem mne bolel. Ujmouti se obvyklého zaměstnání bez drahé bytosti, která je vyplňovala, zdálo se mi skoro nad mé síly. Také jsem se na ně nespolehala a zcela jsem se odevzdala té otcovské Prozřetelnosti, která mi nikdy nechyběla. A nadto mne ještě držela; neboť ve svých bolestech, v tělesných bédách dosti častých jsem mohla zůstávati hluboce spojena s Boží vůlí. Jak to řekla Julie, chci „opravit svůj život“ totiž, bez veliké změny zevnější a bez jakýchkoli zvláštností upevňovati ve své duši větší jas, pravou pokoru, lásku. Chci také býti více a více opravdovou, a to je často těžší, než by se zdálo. Je-li má bolest bezútešná a změnila-li můj život, aspoň nechci k sobě připustiti skličující a zlý smutek. Když nemohu

zcela míti takový život, o jakém jsem snila, musím jej činiti lepším a plodnějším pro Boha, jak je mi to určeno. Konečně, dělník si nevybírám práci, dítě se podrobuje jemné vůli otcově. Jediné důležité jest, abych vykonala svůj úkol: prostředí a prostředky, které jsou mi dány, neznamenají mnoho. Je pravda, že mám méně lidské radosti a útěchy, než kdybych žila mezi přáteli nebo křesťanskými srdci; ale vím ze zkušenosti, jak Bůh umí toto všechno nahrazovati a s jakou velkodušností nám nahrazuje to, čeho nás zbavil vnější život. Skrze něj a s Ním se musím státi něžnější, statečnější, pokojnější; žiti více duši a současně se více věnovati těm, které Prozřetelnost poslala nebo pošle na mou cestu.

Málo mluviti o svých tělesných bolestech a přece je podle rozumu a povinnosti léčiti. Nic neočekávati od těch, kterým jsem se pokusila prokázati dobro, ovšem mimo ty, jimiž jsem si jistá; tiše přijímati zklamání, nepochopení i pohrdání, jež vždycky přijdou od těch, u nichž jsme nakonec tušili a chtěli Boha. Žíti ze vzpomínek, z modlitby a práce, naděje a očekávání. Býti křesťankou, úplně, rozumně, nadpřirozeně křesťankou. Modliti se, pracovati, jednati, milovati.

7. října, 1905. - Pevnější rozhodnutí, upevňovati se ve hluboké stálosti vnitřní a přijímati jako zkoušku, která se nedotýká hlubin, tyto útoky zmatků, shonů, chmur, které jistě pocházejí z mé nemoci, a také trpký pocit hořkosti ze zklamání jistými osobami. Milovati ty, kteří zklamali mou důvěru a způsobili mi bolest, nebo aspoň jim úplně odpustiti. Nesvalovati na druhé své vlastní chyby a přijímati pokoření, že jsem příliš rychle věnovala svou důvěru a tím že povstaly chyby. Nenechati se strhnouti hořkostí a skleslostí a pro budoucnost dbáti největší opatrnosti, když se jedná o nová díla nebo nové vztahy a zachovávat co největší odměřenost. Láskou všem se oddávati, ale nenechá-

vati každou bytost vniknouti do mého srdce a ne-
otvírati ji bránu, leč na dobrou vzdálenost. Nepři-
lnouti k nikomu, dokud jsem nepoznala jeho pra-
vou cenu, a přece býti blahovolnou ke všem. Nikdy
nesmlouvati se zásadami a smýšlením, ale býti
svrchovaně shovívavou vůči těm, jejichž duch je
velmi vzdálen ode mne. Každodenní modlitbou a
důsledností udržovati vůli a mravní energii, přes
překážky a slabosti, pocházející z trapného stavu
tělesného. „Duše si dělá své tělo,“ řekl Bichat, tu-
ším. A když Bůh přebývá v té duši, jak by nebyla
silnější i nežli zlo samo, které pracuje v jejím těle
a často je tak skličuje?

17. října, 1905. - Včera 39 let! Nejdelsí část života
mám za sebou, i kdybych ještě měla dlouho žiti!

Před třemi roky, v dubnu, u hrobu apoštolova,
po nezapomenutelném přijímání, jsem slavnostně
Bohu darovala svou bytost a svůj život. Kolikrát
jsem vzpomínala na tyto svaté chvíle, které byly
pro mne „připravováním cesty pro bolest“! Jak je
patrná Prozřetelnost v dějinách mé duše a v mém
životě! Musí tak býti u všech, kteří umějí pozoro-
vati její blahodárnou činnost; když hledím nazpět,
musím jí jen žehnati a klaněti se, přes všechny
zkoušky a slzy. A toto nové období svého života,
které bude podle vůle Boží, ať dlouhé nebo krátké,
slovy vycházejícími z nejhlubšího nitra duše: vě-
řím, klaním se, doufám. Chci býti křesťankou, křes-
ťankou až do morku a přeměněnou milostí; tento
rok budu přijímati a Bohu obětovati za duše, kte-
ré jsou mi drahé, a za Církev, tuto zkoušku, jež
přitěžuje bolesti, zaneprázdnění totiž zvenku.
Ovšem, budu chrániti svůj krb, budu jej brániti
proti všemu, co by nebylo hodno jeho nebo mne,
to jest povinnost. Ale přes svou přirozenou nechuť,
zvětšenou ještě neutěšitelnou bolestí, nesmím po-
volovati své nesmírné touze po klidu a usebranosti.
Žiti životem práce, činnosti, v ovzduší víry, s Fe-
lixem, prostřed přátelského smýšlení a citění, to

by byl můj sen. Ale ten sen, kdyby se uskutečnil, byl by kouskem nebe, a zde na zemi není nebe. Musím však pokorně přiznati se k nesnázi, kterou mám často při úsilí klidně nésti život, který je příliš rozptylujícím, proti mému přání, a kde odnikud ke mně nezavane trochu víry a útěchy. Snad je to proto, že Bůh chce sám býti pro mne vším, nahrazovati vše a vše ve mně konati.

Ale byla bych nevděčnou, kdybych mlčela o nesmírném štěstí, které mi dává něha mé maminky. Hovor s ní je mi zároveň sladkou připomínkou dřívějších chvil i velikým dobrodiním. Budiž požehnána za vše, co pro mne vykonala! Dej jí Bůh za to klid a svatost!

Kéž mne Bůh sílí, abych splnila svá předsevzetí a dává mi svou milost! Kéž mne užívá k vykonání nějakého dobra!

1. listopadu, 1905. - Po období sklíčenosti, kdy jsem bolestně musila bojovati proti sobě a proti mravní ochablosti, Bůh požehnal mým slabým snahám a vykonala jsem jedno z oněch svatých přijímání požehnaných, při nichž se opravdu cítí přítomnost Boha a která přinášejí nevýslovnou radost. Znova jsem se darovala Bohu a duším; poděkovala jsem Mu za vše, i za bolest, a prosila jsem ještě jednou o jeho odpuštění. A pak jsem prosila za své drahé, zvláště za ty, kteří nás opustili, za svou drahou sestru.

Tento svátek Všech svatých je velmi krásný; je to svátek těch, kteří již žijí v Bohu, těch, kteří nás milovali a kteří dosáhli světla a štěstí; je to svátek věčnosti. A jaká to byla krásná myšlenka, hned za ním ustanoviti svátek Dušiček! Tyto dva dny spojuje široký proud modlitby a lásky tři světy: Církev v nebi, na zemi a tam, kde duše čekají a odpykávají. Svatých Obcování se jeví užší a ještě plodnější. Cítíme, jak jsou nám v Bohu blízké všechny duše a všichni ti, které milujeme; a tato živá víra skrze milost Boží dává život mnohým duším

na zemi i v očistci. Ani jedna má slza, ani jedna naše modlitba se neztratí a mají větší sílu, než by si mnozí pomyslili.

Chci tyto dny a tento měsíc žít v modlitbě, vzpomínkách, myšlenkách na nebe a také v lásce a činnosti, klidné a pevné.

13. listopadu, 1905. - Dnes je tomu sedm měsíců, co nás naše milovaná opustila. A já trpím jako první den, ba více, protože lhostejní kolem mne zapomněli, že bych ještě mohla trpěti a protože zevnější život mi dovoluje méně usebranosti a vzpomínání. Nechala jsem si zakaliti svůj klid zevnějšími vlivy, starostmi o zdraví maminkino a o budoucnost; nikoli však onen hluboký jas, neboť se cítím více než jindy odevzdanou Bohu a ochotnou vše obětovati pro něj a pro dobro těch všech, které miluji. Ale ta zevnější stránka duše, kterou příliš mnoho věcí zmítá a působí jí bolest! Neklid, trapné vzpomínky, ovzduší nevěry, lhostejnosti nebo pohrdání, bolestný pocit, že nemohu dáti poznati ani svou duši, ani svého Boha, to vše mne napřed srazilo k zemi svou tíhou, drásalo jako Božského Spasitele, ale zakončilo se to úkonem pokorné víry, lásky, odevzdanosti a novým předsevzetím, býti silnější, upevňovati se v klidu a podstupovati urážky, aniž bych prozradila bolest, kterou mi působí. Musím býti vůči Felixovi více vyrovnané mysli, více opravdově statečnou; vůči své drahé mamince musím býti něžnější a pozornější; vůči všem blahovonnější a více zapomínající na sebe. Má slabost je velmi veliká; stále to zakouším, ale je to příležitost říkati se svatým Pavlem: „Vše mohu v tom, jenž mne posiluje.“

Můj nejdražší Felix má starosti, maminka nesmírnou bolest; jejich drahé duše potřebují mé, či spíše - neboť duše nepotřebují, leč Boha - musím pro ně svými bolestmi a svými oběťmi dosáhnouti přeměnění a života. Není to úkol, hodný toho, abych obětovala „nenáviděné já“ a vše, co se to-

hoto já dotkne a je zraní? Můj Bože, pomáhej té, která přes všechny své chyby touží nade vše, abys Ty byl poznán a milován.

3. ledna, 1906. - Tento bolestný rok je dokonán! Skončila jsem jej na kolenou před svým malým oltářem, obětujíc se Bohu z celé duše a Jemu svěřujíc vše, co miluji, a Církev. Kéž tento rok je dobrem pro duše a pro mne; kéž mým slabým úsilím je Ježíš lépe poznáván a milován, byť jen od jednoho srdce. To by stálo za všechny bolesti života, utrpení, čekání. U svatého přijímání jsem byla na Štědrý den a na vánoční Boží hod a z tohoto poženaného styku se Spasitelem jsem načerpala síly a pokoje. A přece v tuto chvíli veliká tělesná slabost, jakási tesknost po tom, co mi chybí na vznětech nebo usebranosti, nebo křesťanské činnosti. A přece, přes svá předsevzetí, nechala jsem si poněkud zkaliti svůj klid jistými urážkami nebo shonem. Můj Bože, žízním, dej mi svého pokoje, tuto nekonečnou radost, které jsi mi často dopřál, toto krásné světlo, které vše ozařuje a přeměňuje. To je již koutek nebe, míti ji; a to je snad důvodem, proč jí dopřáváš jen občas, tím řídčeji, čím hlouběji Tě duše miluje a pokračuje na Tvé cestě.

V utrpení se chci tiše modliti, milovati, jednati. Co Bůh určí, je lepší, než to, co my jemu obětuje; kdybychom znali výsledky svých snah, kdyby nám byl zjeven tajemný vliv našich obětí a naší modlitby, snad by snadno se do nás dostala pýcha, která je vždy nablízku. Na věčnosti dosáhneme utěšeného zjevení. Poznám, čím mi byla Julie, vše, co mi vyprosila, a možná, že poznám, jak jedna oběť, pro ni přinesená, dosáhla pro její poslední hodinu trochu klidu a božskou milost. Má drahá, za kterou jsem se modlila, a která, jak doufám, vidíš nyní do mé duše, modli se za mne a pros o milost milovati Boha stále více a býti pokornou apoštolkou Ježíše Krista.

31. ledna, 1906. - Přerušuji své rozjímání, abych napsala myšlenku, na kterou mne přivedlo.

Od nějaké doby jsem se pozvolna nechávala přivést k projevení navenek příliš ze své bytosti a ze svého niterného života. Nikdy to nebývalo; má práce duševní se konala v samotě, před zrakem Božím, známá jen mému duchovnímu otci, pokud vůbec takové věci lze uvést ve známost. Pod vlivem bolesti, pod dojmem něhy nebo sympatie, kterými jsem pak byla zahrnuta, podlehla jsem tomuto jako volání zvenku a velmi snadno jsem se jala mluvit o sobě, o svém utrpení, o svých nemocech, ba též o své duši a o milostech, kterých se mi dostalo. Mluvila jsem též příliš o Tobě, můj Bože, neboť je pravdou, že v tom světě, který Tě více nezná, je třeba odměřovati slova, když se mluví o Tobě. Některé poznámky o mně a některá jednání mých drahých mi daly spasitelné napomenutí k pokoře a zavolaly mne zpět k povinnosti mlčeti. Toto rozjímání mi vnuklo toto předsevzetí: mlčeti o svých zkouškách, mlčeti o svém duchovním životě a o tom, co Bůh neustále pro mne konal, mlčeti o své duši, mlčeti o všech nadpřirozených skutečnostech, o svých nadějích, o své víře. Myslím, že je to mou povinností, a dokud nepřijde Boží hodina, nesmím kázati Ježíše Krista, leč svými modlitbami, svým utrpením a svým příkladem. Je třeba, aby mé okolí tušilo přítomnost nejsvětějšího Hosta mé duše, aniž by ho bylo úplně viděti; vše musí ze mne stále o Něm mluvit, aniž bych vyslovila jeho jméno; musím býti vlivem, aniž bych byla vyznáváním víry. Vše, co probouzí pýchu a sobectví, byť jen jemně a vzdáleně, musí býti bezlítostně zapuzeno z mého srdce a mých hovorů; což není hověním sobě i nejmenší vystavování svého „já“? Nechci býti duchovní tlachalkou a mimo případy, kdy mi to láska učiní povinností, chci zachovávat toto hluboké mlčení duše, tuto výlučnost s Bohem, který jest ochráncem vnitřní síly a mužnosti. Nic se nesmí rozhazovati, ani vlastní duše, nýbrž je

třeba vše soustřediti v Bohu, aby duše zářila tím více.

24. února, 1906. - Velmi přesně jsem zachovávala své rozhodnutí o mlčení, ale nechávala jsem se příliš ovládati únavnou směsicí vysílení a skleslosti, následkem to špatného tělesného stavu.

Jaká veliká věc je duše a jak se dobře cítí její odlišnost od těla a nezávislost na něm! V tělesné skleslosti a bolesti, když naše ubohé duševní schopnosti cítí protitlak tělesné únavy, duše zůstává velmi svobodná, pokračuje ve svém vlastním životě, a podporována silou, o které ví, že přichází shůry, ovládá toto tělo a udržuje je v poddanosti. Ale jak tehdy potřebujeme Boha a jak dobře cítíme, že bez jeho milosti bychom byli velmi brzo přemoženi!

Obnovení předsevzetí mlčeti a pracovati a býti v pokojné činnosti. Předsevzetí, činiti to, co Bůh chce a netoužiti po tom, co není mou záležitostí. Předsevzetí, více než jindy se modliti a obětovati své zkoušky, abych vyprosila jemu a těm, které miluji, milost, které se mi dostalo a která je neustálou touhou mé duše, účelem mého života.

27. února, 1906. - Zítra začíná půst. Vykonala jsem krátké rozjímání a stanovila svá předsevzetí na tento čas milosti. Usebranost, kajicnost, láska, to budu konati v těchto dnech. Usebranost duše, která může býti i prostřed zaměstnání a povinností zevnějších, od nichž se nemohu osvoboditi méně než kdo jiný; duše může býti celou tak bílou a prázdnou světa, jako cela mnichova; kříž a knihy, totiž Bůh a práce, to jsou společníci samoty řeholníkovy, to může také učiniti samotu pro duši nejvíce otrásanou hlukem a činností zvenku.

Na druhém místě kajicnost. Také ona; a vedle církevních předpisů mé předpisy nebudou míti žádné podobnosti s druhými. Přijmu a budu obětovati Bohu návštěvy své i druhých, tyto styky s lho-

stejnými, tyto trapné hmotné práce, v tomto měsíci trapnější než jindy, kdy bych chtěla žít se svými drahými vzpomínkami. Budu je konati tak, aby s pomocí Boží pouze Bůh věděl, co mne to stojí; a pak naleznou velmi mnoho dobrých příležitostí k umrtvování v těchto zkouškách životních nebo v tělesných nevolnostech.

Konečně láska. Stále více usilovati stát se vším všem, pro druhé zapomínati na sebe, býti vždy přívětivou a shovívavou, osvědčovati největší něhu svému okolí, jíti za nejmenšími a nejchudšími. I v dobách tělesné nevolnosti nebo nemoci nechci býti tak slabou, jako v poslední době. Chopím se svých prací s opatrností, ale s větší horlivostí a vytrvalostí.

A potom stále mlčeti, mimo případy potřeby. Nemluví o sobě. Býti „milejší“, než jsem byla od nějaké doby. Usmívati se, přidružovati se k radostem a veselí druhých, když tělo je malátné nebo unavené, jest užitečnější než při úplném zdraví, protože je třeba většího úsilí. Ať druzí na mě nevidí než to, co je potěší nebo jim prospívá; a nechť jen Ty, Bože můj, vidíš tyto tiché boje mé vůle a mého srdce. Ať tento půst je pro mne dobou přípravy, posvěcení, abych snad konečně mohla se státi Tvým nástrojem, Bože můj, a Tvým apoštolem u těch, které miluji, a u duší, které Ty miluješ.

4. dubna, 1906. - Zítřej půjdu ke svatému přijímání a chci v tomto týdnu do svého svatého přijímání na Zelený čtvrtek zahrnouti svá duchovní cvičení.

Nevím, bude-li mi možno jíti hodně často na kázání, ale přece jsem si stanovila tato předsevzetí: každého dne vykonati dobré rozjímání o tomto předmětu; jaký musí býti můj apoštolát; pěstovati kajícnost a lásku, aniž by to bylo nápadné; zakončiti svá duchovní cvičení svatým přijímáním ve Svatém týdnu a na Boží hod velikonoční. Budou to tedy zcela vnitřní exercicie, neboť mé druhé předsevzetí je toto: ať nikdo nepozoruje, co dělám a

netrpí tím, že já si dopřávám duchovního blahobytu. Naopak, chci býti mnohem přívětivější, laskavější a veselejší, aby, kdyby někdo náhodou zpozoroval, že je tu Bůh, bylo to jen Bohu ke cti. Před rokem jsem naposledy psala do tohoto deníku před 13. dubnem: Pro nás „staň se“; pro ni „aleluja“. Můj Bože, dej jí štěstí, nám ponechej naše utrpení a naše vzpomínky a jednoho dne ať se všichni spolu máme rádi u Tebe.

11. srpna, 1906. - Před Bohem uzavírám tento deník; sedm let jsem zaznamenávala postupně svůj život a své duše. Takové projevy byly pro mne blahodárné ve chvílích, kdy Prozřetelnost pracovala „ve mně beze mne“, kteroužto práci jsem pochopila až později. Když nyní můj věk dozrává, když nadchází den božské žně, den připravovaný v námaze a utrpení, hledím na minulost a jasným zrakem patřím do budoucnosti, která nemůže více pro mne míti skutečných bolestí, protože Bůh ohraničuje se všech stran můj obzor; konám nyní úkon hluboké víry, nadpřirozené naděje, klanění, také úkon vděčnosti za nesmírné milosti, kterých se mi dostávalo. Můj Bože, Tvůj dar byl zcela darmo daný, Tys mne měl jako oblíbené dítě; na prahu nového života Ti obětuji celý svůj uplynulý život, zcela pokorným obětováním, ale v celé lásce: své dětství a své mládí, těch čtrnáct let s jejich radostmi, bolestmi, chybami; zkoušky, které Ty dobře znáš a které mi daly život poněkud výjimečný, snad méně výjimečný nežli Tvé milosti, můj Bože; tyto dva roky přetvoření a bolestné po nezapomenutelných chvílích, celé to období očišťování, utrpení, zakončené největší zkouškou mého života, tyto poslední měsíce, ve kterých jsi upravoval, zpracovával mou duši, zdokonaluje tak, jak mi bylo řečeno, nástroj, kterého jsi chtěl užítí pro dobro duší a těch, kteří jsou mi drazí. Jak řekla naše Julie: „Miluji Tě a odevzdávám se Tobě.“

A nyní Ti obětuji nový život, otevřený přede

mnou. Podporována Tvou milostí chci se státi novou ženou, křesťankou, apoštolem; hle, v několika slovech má předsevzetí, která si tvořím za tím účelem a abych splnila poslání, které pro sebe jasně poznávám. Nejprve předsevzetí mlčeti; mimo zřejmou nutnost nikdy nemluvit o své duši, o svém duchovním životě, o svých zkouškách. Zachovávat stejnou zdrželivost o svých úkonech pobožnosti; co nejvíce tajiti před druhými svá svatá přijímání, své modlitby, svá rozjímání; to proto, abych si zachovala pokoru a nedráždila předsudky a nevědomost, která je kolem mně.

Předsevzetí pracovati. Od nejbližší povinnosti jíti ke vzdálenější. Uspořádati svou činnost podle hodnot. Napřed povinnosti k mému drahému muži, k domácím, k přátelům, k těm, kteří jsou na mně závislí. Skutky dobročinné nebo sociální po povinnostech stavovských; snažiti se zachovati pro každý jeho místo a vůči druhým zachovávat ono mlčení, o kterém jsem mluvila. Zůstatí pokornou a přece zachovati přímou a silnou vůli.

Předsevzetí vůči mně a vůči druhým:

Vůči sobě: Býti velmi přísná, pevně držeti na podkladě mého zevnějšího života všechny úkony mého duchovního života: každodenní modlitby, rozjímání, co nejčastější svaté přijímání. To je tak krásné a tak veliký pramen života pro duši. Přijímati nechť, smutek, utrpení a pěstovati dobrovolná umrtvování; to vše v duchu kajícího, smíru a za duše.

Vůči druhým: Nemluvit o sobě a o svém duchovním životě, zachovávat mlčení o své činnosti. Býti prostou, pravdivou, vždy pokornou. Zachovávat stálou veselost, aniž by co prozrazovalo tělesná utrpení nebo úzkost nebo smutek. Ukazovatí přívětivost, plnou sympatie s myšlenkami a lidmi, snažiti se pochopiti a proniknouti je. Býti dobrou touto pravou dobrotou, která nejde z úst, nýbrž ze srdce. Dávati se, neskrbliti sebou, ale beze shonu a bez zbytečného rozptylování.

D e n í k 1911 – 1914

„Vivo autem, jam non ego; vivit vero in me Christus. Quod autem nunc vivo in carne in fide vivo Filii Dei, qui dilexit me, et tradidit semetipsum pro me.“

„Žiji pak již ne já; žije však ve mně Kristus. Když pak nyní žiji v těle, ve víře Syna Božího žiji, který mne miloval a sebe samého za mne vydal.“ *Svatý Pavel Gal., II., 20.*

19. října, 1911. - Když byly mé narozeniny před třemi dny, počal pro mne nový rok, i pocítuji potřebu vzbuditi úkon klanění a díků, vyznati svou víru a v určité míře vyzpovídat se sama sobě, když vypovím najednou, čím byl pro mne Bůh, co nejprve má nevědomost a pak má nesmírná slabost zabránily vykonat pro Jeho dílo.

Pozoruji-li minulost, vidím celé dětství a mládí, ještě více i počátky zralosti minulé v nepochopení, později v oddálení od Boha. Znovu spatřuji první milosti, které jsem obdržela ještě zcela mladá a které nepronikly vůbec hlouběji. Záblesky shůry,

brázdící cestu lhostejnosti a povrchního života; pak výzva, prchavý záblesk, zachycený v letech mladosti a rychle pohaslý, snad tajemnou vůlí Boží; odložení každého i vnějšího styku s Bohem a úplné zapomenutí srdce; posléze pomalá a mlčenlivá činnost Prozřetelnosti ve mně a pro mne; toto obdivuhodné dílo vnitřního obrácení vyvolané, vedené a dovršené samým Bohem, beze všeho lidského vlivu, beze styku s vnějškem, časem i prostřed toho, co mi mohlo vzít celou víru; dílo, jehož rozumovou a volní krásu vůbec netušíme, až když je skončeno. Konečně, když bylo zakončeno dílo Boží okolnostmi, od Prozřetelnosti seslanými prostě a jemně, bylo mi setkati se s přítelem a vůdcem mé duše. Na konec přišlo smíření, cesta do Říma a zasvěcení na náhrobku svatého Petra Ježíši Kristu, kterého jsem svatým přijímáním uvedla do srdce. Následují léta zkoušek, chorob, největší bolest mého života, až do dne 2. října 1908, kdy bylo ono zasvěcení v drahém kostele v Jougne, v němž jsem zanechala tolik modliteb. A pak tento poslední rok plný bolestí, utrpení a odříkání duše, velmi hluboké útrapy srdce; zkoušky zdraví, mnohdy pomalý a trudný pochod na drsné cestě pokání: pak znovu utišení, dojem, že jsem přes boje a slabosti postoupila v službě Boží, úplné obětování se Ježíši Kristu v důvěře a lásce, nabídnutí sebe pro příště ke všemu, co bude chtít ode mne a prosba zato o milosti, po kterých tak z hluboka toužím a od kterých očekávám splnění všeho od Něho pro duše, které jsou mi drahé, pro všechny duše a pro Církev.

Takový byl můj život, přehlédnutý rychlým pohledem. Ale co nemohu, Bože můj, vypovědět, co jediné poznáme na věčnosti, to je velikost Tvé lásky, obdivuhodné milosti, kterými jsi mne podporoval, a pro které s mé strany nebylo důvodu. Je to také rozsáhlost mých béd a tolik slabostí, jichž tajemství chová Tvé Srdce. Buď požehnán za vše, i za chyby, když posloužily, aby mne pokořily a přetvořily, za dary a za neslýchané milosrdenství. Buď

požehnán za lásku, již jsi mi seslal do cesty, za zkoušky, jež byly snad ještě většími milostmi. Přijmi dar obnovený, kterým ti dávám sebe samu, duši i život, chtíc jen Tebe milovat a Tobě sloužit radostně, všude, vždy, s celou svou bytostí; chtíc konat úplně Tvou vůli „ve zdraví i v nemoci, v chudobě i v bohatství, ve štěstí i v utrpení, v životě i v smrti“ a prosím Tě jedině, abys mně použil jako nejnižšího nástroje k dobru duší a k větší své slávě. Kéž skrze mne bolest, radost nadpřirozená, celý můj život i smrt svědčí výrazně o velikosti Boží lásky, o svatosti Církve, o milosti a laskavosti Srdce Ježíšova, o skutečnosti a kráse života nadpřirozeného a o podstatě nadějí křesťanských. Věřím, klaním se, dávám se pod zvláštní ochranu nejsvětější Panny a mám sladkou důvěru, že, když ji budu vzývat, mé pokorné obětování poslouží s pomocí Boží milosti Církvi, duším a těm, kteří jsou mi zde na zemi tak drazí.

21. října, 1911. - Co mi přinese letošní zima: nemoc, zdraví, radost nebo utrpení? Nevím: ale je jisté, že vše dobře uvítám, jelikož vše pochází od Boha pro mé dobro a pro dobro duší, ve prospěch těch, pro něž jsem sama sebe odevzdala do rukou Pána nejsvětějšího. Chci být přes své slabosti a omrzelosti vždy radostná s pomocí Boží milosti. Pro vše mít úsměv a co nejvíce skrývat svá utrpení. Sebe zapřít, obětovat se a pokusit se být roztomilá, aby čest za toto dobrodiní se dávala úplně dobrému Bohu.

Zabývám se toaletami a kožišinami a mluvím o tom, abych zastřela přísnost. Jak se děsí svět bolesti a pokání, jak musím ukrývat obojí, pokud je to možné, očím bližního. Má laskavost a láska pomohou s pomocí Boží, aby se srdce lidí přiblížila k tak dobrému Bohu. Utrpení mi poslouží, abych mu je vydobyla, a má modlitba pomůže, abych mu je věnovala. Nebo spíše on sám učiní toto požehnané dílo obrácení, a posvěcení pomocí mých modliteb, zkoušek a pokorných snah mé lásky.

Můj Spasiteli, jsem zcela sama. Ty to víš, v ohledu duchovního života; a ty víš rovněž, že trpím nepřátelstvím a lhostejností určitých lidí. Proto, myslím, dal jsi mi tolik ve své lásce a proto jsi pro mne tolik učinil. Ty rozptyluješ sladkým pohledem mraky, které v posledních měsících zatemňovaly často mou duši, kterou rozněcuješ, když je bolestí vyprahlá, a zaháníš odtud stíny a stíráš je. Díky, milovaný Spasiteli, můj Bože! Víím, že se navrátí utrpení, protože požaduješ po duších, které zahořely Tvou láskou, úsilí a boj, ale také víím, že ty mne neopustíš a že mi ponecháš hluboký mír. Je sladké Tebe uctívat i za bouře a má láska vychází statečnější z každé bolesti a z každé překážky. Úplně se odevzdávám Tvé vůli, obětuji své srdce a svůj život Tvé službě a pro duše.

5. listopadu, 1911. - Chci si připomenout svá rozhodnutí o vnějším „světáctví“. Když má duše žízní po usebrání a modlitbě, když chce pracovat, ale pracovat pomocí skutků pro bližního a pro Boha, když toužím po životě odděleném od světa, vyplněném rozjímáním a plodnou pracovitostí, věnovaném drahým duším, chudým, duším, musím, abych konala vůli Boží a svou povinnost, oddávati se bytostem, starostem a zábavám zcela povrchním. Jaké to umrtvení, mít v srdci tajemství, jehož Bůh jest svědek a důvěrník. Chce, bych měla jediné radosti a potěšení, které skýtá Sám. Snad vyčkává, až mne pojme do svého nebe, zcela blízko k svému Srdci, aby dal víru těm, které miluji a snad tak mně dá nevýslovnou radost, že uvidím v Jeho světle, co mé bolesti, strádání a duševní osamocení obdržely pro drahé duše. Dnes ráno, když jsem se vracela z kostela po přijímání, myslíc na Felixe a na mou žhoucí touhu po jeho obrácení, řekla jsem našemu Pánu, co v mlčenlivém nitru své duše bez ustání nechávám mu viděti, že jsem se zcela odevzdala ve prospěch této duše nejdražší ze všech.

14. listopadu, 1911. - Obnovuji svá rozhodnutí o mlčení, protože vidím, jak jest nezbytná více než jindy nejzazší skrytost všeho, zvláště věcí Božích. Všem zahaluji svou duši, život nadpřirozený, seslané milostí a rovněž co nejméně budu rozmlouvat o svých bolestech a o zdraví. Výchova bližního, která mne časem pudí k sdílnosti (mimo podněty méně čisté) smí být jen výsledek, ale nikoliv, jak to skvěle říká otec Faber, náš cíl. Jediný cíl, který chci sledovat, je vůle Boží a má odevzdanost musí být úplná, pokorná a plná lásky.

Naprosté nepochopení a hodně neznalosti o duchovním životě jsou vážným důvodem, aby se zachovávala tato mlčenlivost, kterou tolik doporučují asketičtí spisovatelé. Chci tak hlouběji se usebírat v nitru, v důvěrnější jednotě s naším Pánem; avšak ještě více chci se oddati vnějšku, „věnovat se“, být laskavější, radostnější. A když můj úkol pokorné lásky a denního úsilí bude hotov, kéž Bůh jej připraví pro duše a pro svou slávu. Mně úsilí, nikomu neznámé, Jemu uskutečnění dobra, po kterém toužím, a díla duchovního, k němuž směřuje má ubohá práce. Dělník přináší své dílo a Pán s ním nakládá podle své vůle, což mně stačí, abych věděla, že nikdy tato práce nebude neplodná. A tedy radostně do díla! A budu-li ještě trpět pro svou víru a z osamocení duše, obětuji s radostí tyto bolesti na své obvyklé úmysly a v duchu zadostiučnění.

3. ledna, 1912. - Změna roku bude východiskem ke skutečné změně mé duše i mého života s pomocí Boží milosti.

Modlím se k Bohu a k božskému Děťátku, aby mi dal pro letošní rok milost statečnějšího a zcela nadpřirozeného života vnitřního, a o milost života vnějšího, věnovaného drahému bližnímu. Ať zesílí v mém srdci jas a září na všechny, ať, přísnější v nitru, jsem příjemnější ke každému, laskavější k životu, k lidem a k bolestem. Nalož se mnou, Pa-

ne požehnaný, podle své vůle ve prospěch duší, k své slávě.

Mlčeti o sobě a skryti sebe. Mlčeti o milostech Božích, skryti život duševní. Ostatním věnovat práci a slova. Být laskavá i za cenu největší námahy.

S pomocí Boží jsem uskutečňovala obětování sebe, propůjčila se zdánlivému světáctví, vnější veselosti, množství odřikání od nějaké doby, zvláště v těchto posledních dnech. A zatím co mluvím, usmívám se, namahám se, abych byla laskavá, všechny hlubiny mé duše tíhnou s neslýchanou silou k samotě a k usebrání, i volám z vnitra k dobrému Pánu: „Ty vidíš, jak žízním po modlitbě a klidu, jak mám žhoucí touhu žít pro Tebe samého a pro několik drahých bytostí. Ty víš, jak mne tísní svět, jak mne děsí jeho duch, ale když si přeješ, abych žila ne pro svět, ale ve světě, když mé povinnosti a žhoucí touhy apoštolátu mne v něm zdržují, proti mým přáním, dovol, ať tyto mnohonásobné oběti, tyto ustavičné námahy, tato odřikání, tyto bolesti zcela vnitřní konají Tvé dílo u duší, ať obdrží pro ně Tvou milost, jedině proto obětuji Ti tolik rozprav bez zájmu, tolik činnosti, pro mne bez útěchy, tuto laskavost, která mne vysiluje. Přijmi vše, uchop vše a dej vše ve prospěch duší a těch všech, které miluji.“ Pak, těžce z nejmenších uvolnění, uchyluji se honem do své vnitřní cely a tam se klaním, modlím se a odpočívám u nohou Spasitelových. Tři přijímání v týdnu a ranní chvíle rozjímání mne připravují na denní práci a jako každý den, nejprve přináším v oběť vše, co tvoří můj den činný i bolestný, co potom přijde, bude utrženo pro dobrého Boha a nic tak nebude ztraceno, ne nic, ani nesmírná nuda ze světa, skrytá pod závojem lásky. Něžná důvěra k Marii. Obětování se Bohu. Modlitba, umrtvení, láska.

23. února, 1912. - Již jsem si zapsala svá letošní předsevzetí pro letošní postní dobu do malého seši-

tu a chci si je znovu potvrdit. Jest mi třeba opravdu obnovit svůj život a proto se velice pokorně modlím ke svatému Pánu, aby přetvořil mou duši. Chci žít v nitru nadpřirozeněji, navenek s příjemnější a půvabnější laskavostí. Chci více než jindy skryti skutky modlitby a umrtvování v Srdci Ježíšově, napomínat jen příkladem, nemluvit o sobě a málo o Bohu, když v tomto smutném světě, ukazujeme-li lásku k Bohu, vzniká pohoršení a opovržení. Ale po každé, jakmile mi některá duše vyjde vstříc, po každé, když to bude ve shodě s vůlí Boží jíti k něčí duši, učiním to velice pokorně a šetrně a pak zmizím a ustoupím do pozadí, jakmile můj úkol bude hotov, abych nevměšovala sebe do činnosti, konané pro samého Boha. A konečně budu-li posuzována nepříznivě, kritisována a nalezena nedokonalá, pokusím se radovat při myšlence na božský Vzor, a učiním se zcela malá v očích druhých, když jsem tak ubohá a malá ve skutečnosti v očích Božích.

6. března, 1912. - Před časem krátká rozmluva s mým drahým Felixem hluboce probudila v mé duši má přání a naděje, které se týkají této drahé bytosti.

Ach ano, můj Bože, potřebuje mne, potřebuje Tebe tato duše přímá a dobrá. Potřebuje Tě znát, Tě milovat, stát se pokorným nástrojem Tvé slávy a konat dílo apoštolské. Vezmi jej celého k sobě. Učiň z mých bolestí, utrpení, odříkání cestu, po níž půjdeš k tomuto srdci, tak drahému. Mám-li něco, co bych nebyla připravena Ti obětovat, abych obdržela toto obrácení a milost, tolik vytouženou? Můj sladký Spasiteli, mezi Tvým Srdcem a mým jest úmluva lásky, která Ti dává duši a která mi vrátí na věčnosti toho, kterého něžně miluji a s kterým chci býti ve Tvém nebi.

27. března, 1912. - „Když andělé nám po boku vykonávají svou bdělou stráž lásky, nepřestávají ni-

kdy patřiti na Boha.“ Tato myšlenka otce Fabera mne ohromila v mém rozjímání a pojala jsem nové rozhodnutí. Napodobím drahé přátele anděly v malé oblasti pozemské. Před každou prací i při ní samé budu vždy v jednotě s Bohem, budu přebývat v jeho přítomnosti a dám mu vše: slova, skutky i dilo.

20. dubna, 1912. - Dej, Pane, ať se probudím k novému a zcela nadpřirozenému životu, až duchovně zemru a budu u Tebe pochována.

Pro letošní velikonoční období mám předsevzetí, státí se zároveň, nechť je to i zdánlivě protimluvné, více vnitřní a více vnější. Má duše má žít v úplnější a vniternější jednotě s Bohem. Modlitba bude základem mého duchovního bytí, nejjistějším tvarem apoštolátu, má činnost nejlepším tvarem lásky, má utrpení s daným nebo předsevzatým umrtvováním budou také prostředkem, kterého se chápu pro dobro duší, abych se přiblížila k Srdci Božímu.

Ale na venek s milostí Boží budu sladší, laskavější bez ustání a jediné zaměstnaná bližními, jejich radostí, dobrem a zvláště jejich duší. V úplné pokoře o toto se snažím, abych vytvořila z celého svého duchovního života skrytý život v Ježíši Kristu.

Potom, čím dále více, chci modlitbou a pokorným úsilím v sobě ustavit a na venek vyzařovat radost, svatost, laskavost a nevyslovitelnou radost z Ježíše Krista. Má nesmírná slabost dovoluje mně jen za cenu hojného úsilí jí dosáhnout. Požehnaný Pán mi často dává kráčet temnotami, vyprahlou cestou, kde květy radostí pučí, ztěžka. Avšak má vůle náležeti jemu, je ucelenější než jindy a On rač přijmouti jako oběť lásky tento dar bojů a utrpení, která mi ukládá.

Osamělost duše, tento ustavičný a bolestný bol, jež jí působí nepřátelé nebo lhostejní, blízcí i zvláště drazí, smutný pocit neschopnosti k nesmírnému úkolu, který je třeba vyplniti, bolesti srdce, nesná-

ze mého života, choroby a ochablost tělesná, tvoří pozemskou tíhu, ze které dáš vzklíčiti radosti, můj Bože. A z tohoto všeho učiníš pro duše spásu a milosti všeho druhu, pro mne očistění a posvěcení, pro sebe slávu.

Veškeré mé dílo zadostiučinění se také naplní podle mého povolání mezi mou duší a Tvým srdcem tímto utrpením, modlitbou a vším tím, co vložíš do mne a co mi dovolíš rozliti na venek z pokorné a živé lásky.

18. května, 1912. - Dni zkoušek přišly s nemocí Moricovou. Obnovila jsem své obětování. Dnes ráno svaté přijímání bylo spojeno s tak citelnou radostí, jaké mi neposkytla Boží přítomnost už hodně měsíců.

25. září, 1912. - Návrat do Paříže, kde mne čekaly četné vnitřní smutky. Dnes ráno svaté přijímání, žhavé a vroucí. Žádala jsem Ježíše o ctnosti, drahé Jeho Srdci, jež byly právě jeho ctnostmi a bez nichž není vůbec života duchovního.

Čistota srdce, obnovovaná často svátostí pokání, každý den kajícíností a duchem pokory.

Laskavost nepřekonatelná, statečná, tichá, přes všechno vnější nebo vnitřní zmitání.

Trpělivost přes všechno, vůči všem, velice klidná v sobě.

Poslušnost Boha, představených duchovních i časných, ve všem, co se netýká svědomí, upjatá na Boží vůli a projevovaná v událostech života.

Pokora, základna všeho vnitřního života a ctnost drahá Srdci Ježíšovu: pokornost duše, rovněž i vnější pokornost.

Umrťvování denními okolnostmi, ve zdraví, blíznými, obvyklým pokáním a tiše vykonaným.

Duchovní chudoba vnitřním odříkáním, skutečným zapřením, a pokud to lze, i mými povinnostmi, tím, že pečlivě skryji, že podstupuji osobní chudobu a odloučenost. Nic neopomenu z toho, co se tý-

ká mých povinností stavovských. Naopak, především bdít nad zevnějškem: šatstvo, starost o dům, stravu i eleganci, abych byla poutavější a snáze skryla osobní přísnost. Obnovení mého úplného zasvěcení, a bez výhrady.

Chci zasvětit letošní rok tomu, abych získala Bohu duše, které jsou mně drahé, modlitbou a zvláště utrpením. Můj manžel, má matka, drazí synovci, má neteř, má sestra, všechny drahé bližní chci dáti Ježíši za každou cenu. To bude můj cíl, a s těmito dušemi, tolik milovanými, chci dáti i ostatní týmiž prostředky našemu Pánu. Proto zdvojujím modlitby, oběti, počnu opravdové pokání za hříšníky, za umírající, k nimž mám zvláštní něhu, za duše ve světě a rovněž i za duše v očistci, které miluji obzvláště.

7. října, 1912. - Milovati, pěstovati pokoru. Sebe nedbati, učiniti se prostou, jíti k Bohu radostně, bez jakéhokoliv osobního zřetele, v úplném odezdání.

Ani na okamžik neztratím se zřetele úmysly, na které podle vůle milovaného Pána mám se modlit, trpět a pracovat. Uprostřed vnějšího zaneprázdnění, uprostřed povinností svědomitě plněných zachovám vnitřní zrak obrácený k Bohu, obětuji vše za své duše, za duše, kterých vyžaduje Ježíš, za Církev.

Ustavičně pohotova, abych následovala vnitřního hlasu sladkého Ježíše prací nebo utrpením i na věčnost, až bude chtít, a říci vždy velkodušně a s radostí: „Zde jsem, Pane, abych konala Tvou vůli.“ Přijde den, není-liž pravda, kdy bude Tvou vůlí, abych šla k Tobě, Pane, kde stíny i smutky mizejí, kde břímě těla již netíží duši, kde duše konečně čistá a svobodná se může vznést k Tvé kráse, ponořiti se do Tvé svatosti, opájeti se Tvou láskou, kde osvobozená duše bude nevýslovně milovati v Tobě všechny ty, s nimiž se shledá, a ty, které zanechala zde na zemi, a konečně počne navždy

pravý život. Drahý úsvite věčnosti, zdravím tě, ač nevím doposud, zda jsi daleko nebo blízko, avšak nechci po tobě toužiti, protože jediná má touha jest naplniti vůli Boží, jak v životě, tak ve smrti. Vím, že je třeba dokončiti výstup na Kalvarii a je třeba vystoupiti na kříž. než poznáme sladkost z jednoty s Bohem; vím, že ji mám, a doufám, že ještě více budu míti zde na zemi tuto jednotu, skrze milost a v duchu odevzdanosti. Čekám, a jako dělnice, neznající hodinu, kdy jí budou dány nejvyšší odměny, chci splniti svůj úkol, veselá, klidná, v jediné lásce k Tomu, který mně vše dal, který vše pro mne učinil.

17. října, 1912. - Včera bylo výročí mých narozenin: za mnou širé pole, skoro bez díla i zásluh, naplněné jediné záplavou Božích milostí. Pane, ať budoucnost blízká nebo vzdálená je s Tvou pomocí bohatá na úsilí, oběti a modlitby; nežádám si ničeho pro sebe, nikoliv, ani duševních sladkostí. Prosím jen v úplné odevzdanosti o naplnění naší tajné úmluvy, uskutečnění všeho, co očekávám od Tebe, tedy všeho, čím Ti náležím. A pak, Pane milovaný, chceš-li, vezmi nejdříve, co Tobě náleží, a splň až potom své požehnané sliby. Mám-li vytrvati, abych jen s nebe viděla uskutečnění, nebo lépe ještě z hloubi utrpení, budiž předem chválen, že jsi mne vyslyšel. Činím pokání za vše, obětuji vše, prosím o vše; na ty úmysly, za duše i za Církev obětuji se Tobě, můj Spasiteli a můj Bože.

Bohu: usebranost a modlitba.

Bližnímu: láska a laskavá starostlivost.

Mně: pokání a odříkání.

Duch dostiučinění: dostiučinění modlitbou, utrpením i umrtvováním, prací.

20. října, 1912. - Příliš jsem mluvila o sobě, příliš se o sebe starala a příliš tím zabavovala druhé.

Obnovené předsevzetí o mlčení, umrtvování, chudobě duševní a pokud možno i skutečné.

Úplná odevzdanost, obětování sebe Bohu, více laskavosti, vlídnosti k druhým. Vůči bližnímu žádná tvrdost ani přísnost. Větší přísnost a strohost k sobě.

16. listopadu, 1912. - Letos se snažím zvětšiti v sobě nadpřirozeného ducha modlitbou a umrtvováním.

15. ledna, 1913. - Přišel nový rok, který mi asi nese vyplnění důvěrné úmluvy mé duše s Bohem, aspoň v tom, co se mne týče. Dej, Pane, ať vše, co chceš se mnou, se uskuteční, abys tak splnil své požehnané sliby, týkající se drahých předmětů mé oběti, duši a Církve. Odevzdávám se Ti a chci to, co Ty chceš. Utrpení, chudobu, nemoc, život nebo smrt, podle Tvé libosti. Činnost nebo plodnou nečinnost, odevzdanost zcela Tvému zalíbení. Není-li tato nečinnost obrazem, odleskem Tvého požehnaného utrpení, mnohem mocnější u Tebe, než všechna naše podnikání! Ty znáš tři milosti, kterých se dovolávám letošního roku od Tvého Srdce pro duši svého manžela, pro duši své matky a pro štěstí své drahé malé Marie. Dáš-li mi toto, budeš míti plné právo ode mne žádati mnoho, a já se připravuji obětovat Ti vše. A potom dej mně, či spíše vezmi pro sebe mnoho duší, zvláště těch duší, které miluji s Tebou a pro Tebe. Dej drahé Církvi veliké milosti a rozlij v ní svatost a život. Usebranost, modlitba, jednota mé duše s Bohem a se Srdcem Ježíšovým; důvěra a láska k Marii, mé Matce. Zakořením svou duši v nebi, aby žila z Eucharistie, nakloním ji sladce k bližnímu a k duším, aby mohla dávat z nadbytku toho, co sladký Spasitel vložil do ní ze světla a lásky.

29. ledna, 1913. - Utrpení a odříkání, těžkosti, znechucení a ochablosti tělesné v temnotách ducha, nebo aspoň v zatemnění vnitřními bolestmi, v duševní osamocenosti a z vyprahlosti duše. Víra zcela

čistá a podstatná. Prosit, jak mi bylo řečeno, o milost *prostoty v utrpení*.

Ilmotná zaměstnání, často tíživá mému tělu, poněkud nemotornému, plýtvání časem, vztahy, postrádající pro mne všeho kouzla, s lidmi, kteří mi nedají nic duševně, úsilí, abych byla laskavá a usmívající, když celá má bytost dychtí po usebrání a hlubokých slastech, vše toto pro mne tvoří kříž skrytý, nejlepší, který nepřitahuje pozornost, ani obdiv, jako nemoc nebo bolesti.

Nuže, chci jej nésti radostně až do dne, kdy Bůh bude chtít změnit pro mne povinnosti. Ano, radostně, přes vyprahlost, omrzelost, za cenu všeho úsilí, sladce sjednocena se Srdcem Ježíšovým, podporována Marií, svou matkou, neústupně budu zachovávat obvyklá pravidla pro svá cvičení zbožnosti, v rozjímání atd. Vždy přísná k sobě samé! Bývat laskavější vůči všem, snažit se, abych uchovala svou duši širokou v důvěře a v odevzdanosti, bez omezenosti, bez osobního zájmu nebo zchytralosti.

Přijímám jako zkoušku nemožnost stejně v životě činném, pracech, zájmech, souvislém díle i v životě plně kontemplativním, který mi zapovídají mé povinnosti a záliby těch, kteří mne obklopují, a okolnosti. Učiním vždy vše, co mohu, pro bližní a pro dobro duší, pak se uchýlím mnohdy do vnitřní cely, abych se modlila a klaněla, sjednocovala s Pánem milovaným. Učiním ze všech modliteb, utrpení, umrtvování, činností vniternou oběť Bohu za duše a k jeho slávě, rovněž za ty, kteří jsou mi drazí.

Bože můj dej mi duši, která se klaní, dostičiní, duši apoštolskou, a nalož se mnou podle své vůle a úmluvy, uzavřené s Tebou.

6. února, 1913. - Ve svém rozjímání jsem viděla jasně, s kterého hlediska vládne ještě ve mně duch lidský. Když jsem prosila Boha o ducha usebranosti pro letošní půst, pojala jsem předsevzetí, modliti se, trpět a pracovat na příště v jednotě s Boží vůlí,

jedině pro slávu Boží. Ať se děje jeho vůle ve mně: v mé duši pro mne; v celém mém životě skrze mne u bližního a u duší.

Duševně budu žítí skryta, budu se postit podle možnosti, zdrželivost věrně zachovávat, vyhledávat umrtvování a vyplňovat je v mlčení, nemluvit více o utrpení, bolestech a o sobě, přijímat velice citelná pokořování, že mám dobrý vzhled, když jsem skličena nebo unavena. Budu příjemná, plná jasu, a vykonávat všechny, pro mne nejtrapnější stupně lásky a almužny. Jedním takovým stupněm bude styk se společností.

Pane, v posledním čase pracoval jsi ve mně vnitřním odříkáním, utrpením a citelným strádáním. Zdá se mi, že mne připravuješ k účelu jedině Tobě známému. Budiž jakýkoliv, přijmu jej z Tvého Srdce, a chci vše, co Ty chceš. Posvěť mne, je-li Tvým požehnaným úmyslem mi dáti své nebe. Posvěť mne, je-li Tvou vůlí zde mne ponechat, abych pracovala a nesla kříž. Použij mne k své slávě, nežádám si ničeho jiného, než toto, a dej, ať Tě miluji čím dále více, ať se s Tebou sjednotím úplně a navždy.

17. února, 1913. - Kříž těžce tlačí mé tělo i duši. Vše, co Bůh chce, abych byla vyslyšena! Milovat, trpět, modlit se vždy s radostí, která přichází od Boha. Fiat! Deo gratias! A chci býti duší eucharistickou, skrytým apoštolem Srdce Ježíšova. Zachovávat úplné, důvěrné, láskyplné zapření sebe. Cestou kříže jíti k Bohu, Srdcem Ježíšovým, pod sladkou a mateřskou ochranou Panny Marie. Ať je budoucnost jakákoliv, vždy je mi vítána, jelikož přichází ke mně od nebeského Otce a jediného přítele, a když se dostaví, nezbytné milosti mně přijdou s ní. A i pak mně stačí si připomenout, že každému dni dostačí vlastní námaha a že den přítomný je ten, ve kterém možno pracovat i trpět pro duše s hlediska slávy Boží.

19. února, 1913. - Dnes ráno po svatém přijímání měla jsem jako rychlý pohled myšlenku na tři stánky, kde Ježíš přebývá: především hlubiny jeho nebe, lůno nedostupné Trojice v nevyslovitelném spojení lidství s božstvím. To je stánek slávy, kde jej můžeme vidět, až budeme zbaveni smrtelného šatu. Potom hostie, v níž se skrývá, aby se přiblížil k nám a žil uprostřed nás, vždy hotov nás přijmout a vyslechnout. To je stánek jeho lásky. Konečně naše duše, do níž přichází svatým přijímáním, kdež se s ní sjednocuje obdivuhodným způsobem, jsa jejím hostem, přítelem, duševním Chlebem, přebývá ještě v ní duchovně, když podstatná přítomnost zanikla. To je stánek jeho Srdce, je to místo jeho slasti, odpočinku, radostí.

Ach, jak bych chtěla, aby má duše byla zároveň nebem, svatostánkem a tou svatou způsobou, pod kterou přichází ke mně. Zpod tohoto závoje, v němž se skrývá můj Pán, dávala bych mu zářiti na venek a přiváděla k němu drahé duše, které chce spasit.

20. února, 1913. - Víc a více vidím, že Bůh nechce, abych byla činnou, aspoň až do nového rozhodnutí. Zdá se mi, že očekává ode mne apoštolát modlitby a bolesti. Jaké požehnané povolání, jak se musím vynasnažiti tomu odpovídati lépe než v minulosti, milujíc kříž Ježíšův, nesouc jej každý den, stále ukládajíc v božské Srdce břímě utrpení, strádání a slabosti. Přísná k sobě, chci býti vždy laskavá a milá k bližnímu. Žít v hluboké jednotě duše s naším Pánem, a učinit ze všech jednotvárností, malicherností, nízkých úkolů svého života právě tak modlitby za duše. Míti duši eucharistickou, neztratit nikdy se zřetele své povolání k modlitbě, bolesti a smíru.

Zelený čtvrtek 20. března, 1913. - Jak dovedeš, Pane, pracovat v duších a jak utrpení je v Tvých rukou dílem očišťujícím! Snad jsi ráčil přijmout můj vniterný dar přes nevýslovná znechucení, zkoušky,

osamocení duše i těla, mohu říci radostné „staň se“, jestliže za tolik křížujících bolestí obdržím od Tebe splnění svých přání, všechny milosti, ve které doufám, jestliže má utrpení poslouží duším. Obětují Ti vše, ó Pane milovaný, vyprahlost, odříkání, samotu duševní, současné postrádání náboženské pomoci, tíživé choroby těla. Druhým zjevují jen část těchto zkoušek, nejlepší část je pro Tebe a jedině Ty máš vědět, kolik vyžadují úsilí jednotlivé, jak mne pokořují některé slabosti. I toto poslední chci ochotně přijmout a býti laskavá a úsměvná k bližnímu, k utrpení, ke všemu a ke každému.

V tomto měsíci tak trudném, přišla jediná návštěva našeho Pána ozářit můj život a mé srdce. Nyní jsem odloučena od svatostánku a mám hlad po Ježíši eucharistickém. Zdáli pak budu moci jít v neděli mu říci svou radost ze vzkříšení a obnovit mu dar svých zkoušek? Trávím tyto svaté dny v duševním osamocení, ve strádání a odříkání... Ano, avšak můj nejdražší Spasitel je zcela blízko mého srdce, má duše je sjednocena na kříži a nechci nic jiného, než abych jej vyplnila v sobě, pro sebe, skrze mne, podle vůle Boží. Není-liž to veliká pocta, že jsem vyvolena naším Pánem, abych trpěla v požehnaných výročních dnech jeho bolestí a jeho smrti na kříži.

Ano, přes všechny útoky bolestí, oběti života, duše i těla chci dát Bohu z nejvnitřnější hloubi svého bytí úplné a radostné svolení s jeho svatou vůlí, navždy milovanou.

25. března, 1913. - Dnes je tomu deset let, kdy počal pro mne nový, požehnaný život. Děkuji Ti z hloubi srdce, můj Bože, za tolik milostí. Kolik je třeba lásky a obětí, abych zaplatila svůj dluh vděčnosti? Srdce Ježíšovo jedině může splnit tento úkol. Jemu věnuji své přesladké brímě, dílo milostí.

Včera jsem mohla býti přítomna mši svaté ve drahý a veliký svátek velikonoční. Má únava a tělesná ochablost mne zbavily citelných slastí z při-

jímání, ale hluboký vliv milovaného Pána byl značně veliký. Pociťuji to dobře dnes, a to stačí. Co záleží na duchovní radosti tomu, kdo cítí, že žije?

V rozjímání jsem pojala následující předsevzetí pro radostné velikonoční čtyřicetidení. Kéž Bůh mně chce pomoci, abych je splnila přes nesmírné slabosti a hořkosti z tělesných bolestí.

Vůči Bohu: lásku ještě něžnější a důvěrnější.

Vůči sobě: více hlubší radosti a vnitřního míru přes vše.

Vůči bližnímu: více laskavosti než v posledních týdnech, ať jsem vlídnější a usměvavější tváře, ať především zapomenou na sebe v myšlence na druhé. Co nejméně mysliti na sebe a mluvit o sobě, aniž však budu něco činiti, čím bych přiváděla pozornost přeháněnou mlčelivostí nebo s lhostejností ke své nemoci.

Pane, pomáhej mi v mé slabosti!

22. dubna, 1913. - Dnes před desíti lety prožívala jsem jednu z nejkrásnějších a jistě nejslavnostnějších chvil svého života. Ráno ztrávené u svatého Petra v Římě, svaté přijímání v tak hluboké sjednocenosti s Ježíšem, úplné zasvěcení mé duše i života Bohu na kolenou u náhrobku apoštolova, radost, láska a celá krása této hodiny: za toto vše, Pane, jak Ti mám děkovati? Jak Ti vyjádřiti svou vděčnost? Pokusila jsem se dnes ráno při svatém přijímání Ti zašeptat slova díky, ale ještě více svou láskou, skutky a obětí se snažím splatit Ti nesmírný dluh. A jedině Srdcem Ježíšovým mohu splatit vše, darem jeho něhy a jeho svatosti. Do práce tedy, abychom jednali a trpěli podle vůle Boží!

1. května, 1913. O Nanebevstoupení Páně. - Bolesti velice ostré, velice silné, pronikající srdce až na dno, a boj proti sobě samé a proti vnějším útokům jsem mohla v oběť přinésti oslavenému Ježíši. V tomto měsíci Panny Marie, který je rovněž měsí-

cem Ježíše v Eucharistii, Božského Srdce a měsícem Ducha svatého, chci se dáti statečně cestou svatosti. Skryji se v mlčení a zapru sebe, budu myslet na druhé a odevzdám se jim. Nebudu sebe dbáti a plniti jen vůli Boží. Býti apoštolem svatého Srdce, v duchu klanění a smíru. Se zrakem i srdcem upřeným ke svatostánku a k nebi, hledat jedi-ně Ježíše a přivádět k němu všechny duše, které postavil mi do cesty. Apoštolát modlitby a zvláště utrpení. Práce skrytá a pokorná, nepřekonatelná laskavost, blahovůle a dobro.

14. června, 1913. - Bože můj, buď chválen za všechny milosti, které jsi mi sesílal od nějakého času: za časné milosti, za štěstí mé drahé neteře a sladké radosti rodinné; za duchovní milosti, za veliké občerstvení a za radosti nadpřirozené, za vnitřní osvětlení a rovněž za dobrotu soucitnou, kterou jsi dal mému duchovnímu vůdci vůči mně, a který tolik dobrého prokázal mé duši. Jak veliký mám dluh, můj Bože, u Tebe za prokázané milosti! Dej mi tři duchovní milosti a milost časnou, o které jsem žádala letošního roku. Dej mi zdraví a hluboké posvěcení těm, které miluji. Spas a obrať četné duše, zvláště ty, které jsi mně svěřil. Rozlij na drahou Církev své nejhlubší posvěcení. A pak, Pane, přijmi mou oběť, splň zcela naši úmluvu a čiň se mnou, co se Ti líbí. Prosim Tě jedině o Tvou lásku a milost, o tento hluboký mír, který je podstatnou nezbytností k útěše mé duše. Podle toho, co mi bylo řečeno, chci se Ti vzdáti s důvěrou, nabídnouti Ti duši širokou, vždy pokojnou a mysliti méně na své chyby než na tvou lásku. Jsi můj otec, můj přítel, buď také, ó Ježíši, mým „druhem v osamělosti“. Ty víš, jak mne tíží duševní odloučenost s Tebou se necítím nikdy osamělou. Nemám-li vidět zde na zemi své drahé sloučené s mým vnitřním životem, kéž se mohu s jejich dušemi sjednotit v nebi, až je získáš a posvětiš.

26. června, 1913. - Od nějaké doby mohu vésti činnější život a poněkud zachovávat předsevzetí, pojatá pro život činný. Chci býti v budoucnu ke všem velice laskavá, projevovati více zájmu pro vnější záležitosti a pro malichernosti života, které tak silně zaměstnávají tolik lidí. Budu se starati o svůj dům a o toalety. Nezanedbám jediný závazek manželský. Nikdo nesmí tušiti nic o úsilí a oběti, které tvoří pro mne toto dílo lásky. A v hloubi srdce strážím plnou a sladkou jednotu s Bohem, který je mým žitím. Pane, buď drahým společníkem mé vnitřní odloučenosti, božským Hostem mé duše, žij v ní a dávej bez ustání ve svatém přijímání nebo v modlitbě své nejhlubší milosti. Učiň ze mne apoštola svého Srdce modlitbou, utrpením i prací.

16. července, 1913. - Buď pochválen, Pane, za všechny přítomné bolesti, jelikož se odvažuji doufat, že jsou sladkou odpovědí Tvého Srdce. Všechny, všechny Ti obětuji, bolesti těla, srdce i ducha, i všechna strádání, vnitřní odříkání a velikou osamělost duševní. Použij těchto skrovných obětí na úmysly a náhrady, které znáš, pro duše a pro Církev. Přijmi to jako dar na očistění mých hříchů a za dílo obnovy, které svěruješ svým nejdražším duším. Není to pýcha, pravda, Pane, že se jmenuji Tvou přítelkyní, Tebou povolanou, Tvou duší vyvolenou, když ve svém životě často jsem viděla stopy Tvé lásky, slyšela často výzvu Boží, často volání nadpřirozené. Tys používal zkoušek, utrpení, nemocí, abys mne celou vzal k sobě a mne posvětil, když jsi mne dříve připravil svou jedinečnou vnitřní činností. Ty jsi učinil vše. A nyní dokonči své dílo, učiň ze mne svatou v měřítku, v jakém Ty chceš, použij mne ve prospěch duší, za mé miláčky, za všechny své zájmy, nalož se mnou k větší své slávě; ať se vše toto stane v mlčení, v jednotě Srdce a srdce v samotě duše s Tebou. Z největších hlubin své bytosti volám k Tobě: „Pane, co chceš, bych konala? Mluv, Tvůj sluha naslouchá,

hle, služebnice Páně, přicházím, ó Otče, bych poznala Tvou vůli.“

Trpělivost, sladkost, pokornost, mlčenlivost a laskavost. Dej skrývati, jak jen mohu, svá tělesná utrpení i svá duševní strádání. Laskavostí a úsměvem zahalit své hořkosti, smutky a odříkání. Snažit se dostat všem chutím, přáním a potřebám každého a sebe za nic nepovažovat, ani nemyslet na to, že bych mohla chtít; obětuji i své touhy nejvyšší, když pochopeny, mohly by obtěžovat druhého, nebo když by se prostě nelíbily. Budu míti celou věčnost na klanění se Tomu, kterého vzývá má duše, sjednotit se s ním a modlit se. Zde na zemi musím myslet na bližního, na duše, posvětit se a býti rozjímavou v činnosti. To dává příležitost k hojnému odříkání, k vnitřnímu ustavičnému umrtvování a ustavičnému obětování všeho Tomu, který je horoucí touha, nejhlubší touha mé duše.

9. ledna, 1914. - Šest měsíců bolesti: palčivých utrpení tělesných i duševních, úplná osamocenost, množství pokořování a útrap. Ach, aspoň kdyby to byla božská odpověď, Pane! Kéž by ani jedna částička nebyla ztracena z mé bolesti, která je silnější než mé ubohé dílo, silnější, než má nedokonale modlitba, proniká až k Tvému Srdci a je nejpůsobivější prosbou. Neváhej více, vyslyš, Bože můj, mé přání, které dobře znáš. Dej veliké a křesťanské štěstí těmto dětem velmi milovaným a posvěť je všechny. Splň rychle vnitřní a hluboké posvěcení, jež očekávám z Tvé milosti. Přiblíž ke mně drahé duše tu, která je mi nejdražší ze všech, a skonči tuto bolestnou samotu duše, jež mne tak tíží. A potom posvěť také mne za všechna tato utrpení, přiblíž mě k svému Srdci a nauč mě Tě lépe milovati a lépe Ti sloužiti.

Pojala jsem předsevzetí, (a proto vzývám milost Boží), že nebudu napříště ustupovati ochablosti, kterou jsem poznala v trudných hodinách, že budu

stále laskavá, pokorná, plná lásky. Pomáhej mně, můj drahý Spasiteli!

Toto jsou poslední řádky, které psala E. Leseurová do tohoto deníku v době úlevy. Za několik dní se její stav zhoršil a nemoc ji trápila ještě čtyři měsíce. Zemřela svatě v neděli 3. května 1914, v deset hodin ráno, obklopena všemi svými.

Fiat voluntas Dei! (Pozn. vyd.)

MÁ DUCHOVNÍ ZÁVĚŤ PRO FELIXE

Můj milovaný manželi, píši Ti závěť své duše. S tohoto hlediska chci, abys byl mým hlavním, nejbohatším dědicem. Tobě zvláště a všem svým milým zanechávám úkol, abyste se hodně modlili a dali modlit za mne. Po mé smrti ať se slouží mše svatá po celý měsíc každý den, a pak ještě několikrát v každém roce na můj úmysl, pokud budeš na živu. Ať Tvé skutky a almužny mluví k Bohu o té, která mu sloužila příliš nedokonale, ale která Jej milovala ze vší síly svého srdce, z nejhlubšího nitra své bytosti.

Po svůj život snaž se, pokud ubohý lidský tvor dovede, splatit ten nesmírný dluh vděčnosti, který mám u požehnaného Otce, že na výšinách Ti vymohou mé modlitby, abys jej poznal a miloval.

Až i Ty se staneš Jeho synem, žákem Ježíše Krista a živým údem Církve, posvěť svou bytost, přetvořenou milostí, modlitbou a darem sebe sama v lásce. Oč mé prosby a bolesti Jej prosily pro naše ubohé bratry zde na zemi, snaž se Mu dáti za sebe. Miluj duše, modli se, trp a pracuj pro ně. Zaslouhují všechnu naši bolest, námahy i oběti.

Zanechávám Tě uprostřed svých drahých, abys je obklopil svou pozorností a láskou. Buď jejich duchovním vůdcem, přítelem jejich duší a příkladem pro celý život. Provázej po celý život děti, synovce, neterě i přátele, které jsem tolik milovala. Podporuj je duševně i hmotně v okamžiku svatby

nebo povolání. Mysli na všechny jako na děti z našeho srdce a neopouštěj je nikdy. Jejich rodičům buď vždy bratrem nebo oddaným a milujícím přítelem, jak jím jsi, ale způsobem nadpřirozenějším. Rozmnož také více své laskavosti, když Ti zanechávám i své, abys za ně odpovídal.

Zemru-li dříve než maminka, nemám zapotřebí Ti ji svěřovat, ale povinnost Tvá bude veliká, jakmile budeš chtít spojit s Tvou matkou nesmírnou lásku, jež mne k ní pojí.

U Tvé matky, která je právě tak má, prosím Tě, abys mne stejně nahradil. Důvěřuji Ti, že provedeš dobře „dílo Juliino“, totiž že se postaví výpomocná kaple ve čtvrti chudých. Jestliže ještě není nikomu přirčena, ať je zasvěcena Duchu svatému, nebo svaté Terezii, nebo ještě lépe Božskému Srdci Páně.

Odkazuji Ti rovněž své různé podniky a dávám Ti na starost, abys platil po celý svůj život příspěvky, nebo co bude na jejich místě.

Připomínám Ti znovu synovce i neteř, abys v tom, co jim zanecháme, nezapomněl dáti přednost podílu Božímu a chudých.

Bez jakékoliv okázalosti přeji si prostý pohřeb. se zpěvy jenom náboženskými, bez čalounů v domě a na kostele. Ráda bych, aby se má rodina i přátelé sešli v kostele, a místo, co by kupovali neužitečné květiny, ať dají sloužit mše svaté a něco almužen na můj úmysl.

A nyní, draze milovaný Felixi, Tě opouštím, má jediná a tak veliká lásko! Ukládám Ti, abys opakoval našim blízkým a přátelům, jak jsem je všechny milovala a jak se budu za ně modlit až do hodiny shledání. U Boha, kde mne již ostatní drazí očekávají, shromáždíme se jednoho dne na věky. Doufám ve svá utrpení, přinesená za vás, a v milosrdenství Boží.

Tvá žena

na věky

Elisabeth.

15. října 1905.

(Opsáno a poněkud opraveno 26. ledna 1911.)

Myšlenky 1899-1906

Pak věda Ježíš, že vše je naplněno, aby se Písmo naplnilo, pravil: Žízním. *Svatý Jan XIX., 28.*

A zvolav hlasem velikým, Ježíš řekl: „Otče, do tvých rukou poroučím ducha svého.“ *Svatý Lukáš XXIII., 46.*

MODLITI · TRPĚTI · JEDNATI

Budoucnost bude tím, čím ji učiníme. Ať nás pronikne tato myšlenka a nabádá k činnosti. Zvláště se dobře přesvědčme, že každá obecná náprava má nejdříve býti nápravou osobní. Dejme se do díla, abychom přetvořili sami sebe a svůj život. Nikoliv marným kázáním, ale neodolatelnou silou vysokých zásad a příkladem svého života ovlivňujme ty, kteří nás obklopují. Dejme se jim bez výpočtů, upevňujme svou víru a prohlubujme svou inteligenci, jsouce ujištěni, že se tím může každé srdce a každá duše roznítit a osvitit.

Svět jest neschopen, aby rozuměl duším, nedovede vniknout za roušku, která zahaluje naše nejskrytější já. Co je u nás nepřekonatelně silné, čisté a pravdivé, vidí v důvěrnosti svědomí jen Ten, který žije v nás a nás soudí s větší spravedlností a láskou, než to mohou činiti lidé. Jaký důvod, abychom byli každý den bdělí a věrní ve víře! Nic neuniká očím Věčného Hosta, a je zákon neméně jistý, že nejmenší z našich skutků má odezvu nejhlubší u bližních duší.

Milujme! Ať naše duše a náš život jsou jen věčný zpěv lásky, nejprve k Bohu a za to, co v lidstvu trpí, miluje a stená. Ať přebývá u nás hluboká radost. Buďme skřivanem, nepřitelem noci, který vždy oznamuje úsvit a probouzí v každém tvorů lásku ke světlu a k životu. Buďme těmi, kdož probouzejí duše.

Proč odkládáme na zítřek konat dobro? Proč čekáme na bohatství, abychom obdarovávali? Není-liž dar sebe sama lepší než peníze a míjí-li den nebo jen hodina, aniž můžeme dát trpícímu naše slzy a úsměv? Nemůže-li naše slovo posílit duši v zármutku? Nemůže-li skutek čisté lásky, plynoucí z nejhlubšího našeho bytí, osvětlit smutný život? Ó Bože, kolikrát jsme, nedbajíce božského Slova, pomínuli při setkání jednoho z našich bratrů a opovrhovali lidským utrpením!

Ó Světlo, Kráso, naprostá Lásko, ó můj Bože! kdy konečně lidé Tě budou milovat, Tebe a jedině Tebe, opustivše vše, co jim zabraňuje v této čisté jednotě s Tebou, a kdy uvidí jediné: duši, kterou jsi jim dal, a Tebe, ó můj Bože, který oživuješ tuto duši a jsi jediným vůdcem a jediným soudcem jejich skutků a života?

Snažme se oddělit duši od marných počínání, která tak často kalí život. Ať tato, vždy jasnější a plná

Boha, se stane otevřeným útlukem každé zmatené mysli a každé oslabené vůli.

Fanatismus mi působí nepřekonatelnou hrůzu a nemohu pochopit, že se slučuje s hlubokými zásadami. Kdo horoucně miluje křesťanství a touží uvidět jeho vládu nad dušemi, zda může mít jediný okamžik, že použije k svému cíli jinou zbraň než přesvědčení? Je možno vnutit někomu silou nebo lstí názory, a ostatně nejsou-li v použití určitých prostředků některé věci, které absolutně odporují duchu práva a přimosti, který má charakterisovat každého hlubokého křesťana? Kolik malých skutků činíme z fanatismu, aniž to pozorujeme! K hříchu osobní pýchy máme ještě pýchu z víry, ze všech nejhanebnější. Pohrdáme s obdivuhodnou jasností mysli všemi těmi, kteří se věrou liší od nás a my věříme, že se na ně stěží vztahuje veliký zákon lásky. Žid, protestant, atheista, nejsou vůbec pro nás bratry v pravém smyslu slova, bratry hluboce milovanými, za které se obětujeme a které zahrnujeme jemnou láskou. Zdá se, že vůči nim je vše dovoleno, zhusta i pomluva, a že máme za cíl spíše na ně útočit než je přesvědčit. Sladká slova Ježíšova a rovněž i tak svatého Pavla, oznamující, že na příště nebude „ani žida, ani pohana“ jsou zcela zapomenutá. Mimo ty, kteří vštípili ve svá srdce tuto hlubokou nauku lásky a dovedou ji prokázat všem svým bratrům, budiž to kdokoliv. Já, jak jsem zcela slabá a maličká, nikdy neustanu protestovat proti fanatismu a všem hlásat Ježíšův Zákon lásky.

Žhoucí potřeba spravedlnosti, plamen dobra, který jest v nás, hluboká láska pro vše, co trpí a stěná v lidství, toto vše jest jen nevědomé dychtění po té Lásce a nekonečné Spravedlnosti, po nejsvrchanějším Dobru, jež je Bůh.

Jest třeba se obětovat, to znamená vynésti z té

vnitřní svatyně, v níž hlídáme to nejlepší v nás, některé myšlenky, vybrané z největších a nejlepších a které, když jsme je podali, stávají se skutky lásky a slovy života. Zvláště je třeba, vlivem neústupné vůle usilovat, dáti celou svou míru a stvořit celé dílo, jakého jsme schopni. Co neznámé energie, sil a velikosti odpočívá nejhluběji v nás, má se stát vlastnictvím našich bratří bdělou prací a šlechetným odevzdáním vlastní osobnosti.

Neopovrhujeme ničím. Ani lidmi, protože i nejšpatnější obsahují v sobě jiskru Boží, jež může zažehnoti. Ani myšlenkami, protože v kořenech každé spočívá část pravdy, již je třeba odkrýt. Ani prací druhých, protože často neznáme příčinu, nikdy nespatriíme důsledky Pročřetelnosti a další následky těchto prací.

Často touha po činnosti zaviňuje, že se zanedbává činnost. Při snaze najít vhodnou okolnost, kdy se obětujeme a věnujeme bližnímu, zapomínáme, že skrovný bratr vedle nás očekává slovo, které ho posílí, pohyb, jenž ho spasí. Nezdržujeme se úvahou o daleké cestě, pokračujeme na úzké stezce. Nehledíme příliš daleko dopředu nebo dozadu, ale před sebe a na strany. Snad tam je dobro, které jest nám vykonat.

Hluboké zásady — a žhoucí touha sdílet je s druhými — mohou se sloučit v nejrozhodnějším ohledu s každým vědomím a s každou zásadou.

Vše, co každý den nám život odhaluje, vše, co získáváme energickou prací a vytrvalostí v sobě samých, vše, co tvoří naše vnitřní bytí, toto vše se má stát jednoho dne činem, slovem, jež zjevuje naši duši. To je vlastní obětování sebe, které je cílem veškerého života lidského. Nesnadné dílo a hrdinské úsilí, abychom dali vytrysknout na venek myšlenkám, které jsou v nás; dílo, jež je nutné vyko-

nat, rozbíjející naši duši právě tak, jako posvátnou nádobu, aby druhý vdechoval božskou vůni.

Není-li děsné, že srdce lidské snadno přechovává a odhaluje fanatismus a zášť? Kolik myšlenek a statečných předsevzetí má vzniknout z tohoto bolestného poznání! Zde se naskytuje jemný úkol každé přímé duši, jež je nasáklá ideami, které dalo světu křesťanství: tvořit jednotu mezi lidmi, zasévat kolem sebe trochu lásky, obětovat své útrapy, čas a celé své srdce, aby vzešlo světlo a život duše.

Lze nazvat jeden způsob života a myšlení záporný a druhý způsob činný. Prvý spatřuje vždy jen to, co je špatné v lidech a ve zřízeních, aby spíše měl příležitost k vyniknutí, nežli aby je zlepšil. Stále se ohlíží nazad a má raději to, co rozděljuje a tříští. Druhý se dívá radostně v tvář života a na úkoly, které mu přináší život, vyhledává v každém, co je dobré, aby to rozšířil a vypěstil, a nikdy nezoufá nad budoucností, jež je plodem naší vůle. Chyby a strasti lidské živě pocituje s bdělým soucitem, který jej pudí k činnosti a nedovoluje nám neužitečný život.

Kdo hledá pravdu, nalézá Boha.

Rozsévejme, kráčejíce a neohlížíce se vzad na to, kdo je sbírá, myšlenky, slova i přání. Je tolik žebrajících o ideál.

Naše duše je zaujatá touhou po pravdě, milujeme ji a hledáme bez ustání, protože pravda je cílem naší bytosti a jednoho dne ji plně obsáhneme. Chceme žít hluboký a silný život duše, život vnitřní, počátek věčného života, a my kráčíme, tápajíce po této stezce dobra, která se pro nás stává svrchovaně krásnou a na které zaséváme své úsilí, boje a přání.

Před námi zaznívá Hlas, Slovo všemocné výzvy, která nás probouzí a přetváří: „Jsem Cesta, Prav-

da, Život.“ Chodme ve smyslu tohoto hlasu. Kdo může říci taková slova, nikdy nás neošálí.

Rozviňme v sobě „božskou“ náklonnost ke všem lidem. Jediný způsob, jak být opravdu lidským.

Vše, co podnikáme, abychom přetvořili a zlepšili svou duši, slouží Božímu zájmu. Jakmile se naše duše stala značně velikou, sám Bůh ji naplní.

Rozviňme v sobě více vůli, připoutejme se více k povinnosti svobodně přijaté a radostně konané, rozšiřme všechny schopnosti naší bytosti a získávejme více laskavosti k duším, trpělivosti a vnitřní jasnosti.

Nezištné pátrání po kráse, horoucí dychtění po spravedlnosti, láska k pravdě jsou rovněž cestami, které vedou k Bohu. Jde se často četnými oklikami i trochu se zabloudí, ale dostihneme vždy cíle, ke kterému jsme šli, aniž jsme jej znali.

Není nic většího ani v mysli krásnějšího, jako činnost Boží v lidské duši. Kdybychom ji dovedli rozeznati v nás, již toto by přetvořilo náš život. Kdybychom ji mohli vidět v druhých, především bychom milovali Toho, který je stále uprostřed nás, který působí v nás a vykonává to nejlepší, ono „omládnutí“ duše, které jediné poznáme na věčnosti.

Láska, slovo spasné, ježto v něm jsou veškeré síly, všechna světla, ježto přetvořuje život i duši, ježto chce říci láska, a jediná láska věčně potrvá. Každý den je třeba naplniti svůj úkol, bez zneklidňování o část, která náleží Bohu. Nám přísluší práce, oběť a odevzdanost. Bohu blízký nebo vzdálenější vliv, který vykonává na ostatní duše menší z našich myšlenek a skutků. Nic nezaniká, a tato těsná jednota, jednotnost díla a modlitby je to, co ustavuje obdivuhodné a požehnané obcování svatých.

Přes tělesná a duševní utrpení život přináší nevy-slovitelné slasti, prudká osvícení, jež dávají tušit, co bude nejvyšší radostí. Než tato požehnaná záře nemůže býti jediným životem. Život znamená úsilí, ustavičná a mohutná práce, vyvolená a splněná povinnost, hrdinské ovládnutí těla duší, jasnost, která se nikdy nezkalí, pohled, upřený k Bohu. To je Láska, ovládající krok za krokem celou bytost a potírající vše, co není láska, co se jí protiví.

Neprijímat vše, ale vše chápat, neschvalovat vše, ale vše promíjet, nepřisvojovat si vše, ale hledat ve všem díl pravdy, která je kdekoliv obsažena.

Neodmítat ani jediné myšlenky, ani jediné dobré vůle, jakkoliv budiž slabá a neobratná.

Milovat duše, jak je miloval Ježíš Kristus až do utrpení, až na smrt.

V době nynější prvním úkolem každé duše dobré vůle je ustavičné hlásání slovem i příkladem božského zákona Lásky. Každý křesťan má býti hlasem, volajícím na poušti: „Milujeme!“ Snad vítr nebeský zanese tato slova do dálek, o nichž ani nevíme.

V hodinách vyprahlých, kdy je nám každá povinnost nesnadná a denní práce je zbavena všeho půvabu, v těchto hodinách, kdy je nám odňata každá vnitřní útěcha, kdy i potemnělo světlo, jež nám pozlacuje život, v těchto hodinách pokorná modlitba jediná může nás zachovat a nám pomalu dát od hodiny k hodině a ode dne ke dni vůli k práci „proti naší vůli“.

Ukázat díl vykonaného dobra, aby druzí věděli, kdo je nám Tvůrce všeho dobra, a pečlivě skrýti druhou část, která náleží k dílu samého Boha.

Nikdy nemluvit o svém zdraví, ani o tělesném soužení, ani o duševním utrpení, ježto bolesti vyžadují

mnoho sil, aby se snášely. Ale vždy přijmout toto sdělení od druhých a snažiti se ulehčiti jejich strastem, díky zkušenostem, které nám poskytly naše bolesti.

Jak málo lidí zná smysl a hodnotu slova: žítí! Žítí, čili dovést milovat, myslet, trpět, dovést se obětovat a učiniti ze všeho, z radostí, přání, něhy i bolesti jakousi jemnou báseň, jejíž hlas by přicházel k bližním a probouzel je třeba z jejich spánku, z té duševní otupělosti, ve které žije tolik ubohých bytostí.

Některé okamžiky usebrání a rozjímání každého jitra v přítomnosti Boží přetvořují celý den a dají mu vůni jako květiny, které byly utrženy, když přichází večer, ale jejichž přítomnost za svítání navoní vše, čeho se dotkly.

Malé povinnosti, malá úsilí jsou nejlepší, protože nikdo je nevidí, vyjma Toho, jehož očím není nic malé.

Jak prudké utrpení, nemůžeme-li dát pochopit, krásu, kterou milujeme, to, v co věříme. Žádný nemůže zasáhnouti druhou bytost na té základně duše, kde se rodí láska a prosté, opravdové ideje. Jediný tam může vniknout Ten, jenž vidí a zná, Ten, jenž přináší s sebou světlo a život. Nám přísluší jediné učinit posunek výzvy a přednést pokornou prosbu: „Pane, přijď k této duši a dej jí život!“

Jak se nesnažit rozdávat, když jsme vše dostali? Jak nemilovat, když nekonečná Láska obnovila a přetvořila náš život?

Činnost Boží v duši: jak je nepochopitelná, hluboká a silná; chápeme ji dobře teprve, když je dílo Boží u konce.

Přes všecken shon, všechnu znavenost, všechnu roztráštěnost životní je třeba usilovat, abychom si uchránili určitý vnitřní mír, který nebývá vždy radostí, než který samojediný dává životu krásnou jednotu, duši ustavičnou bdělost, bez kterého za dob zešeřelých nedovedli bychom se více modlit, myslit, ani bychom nemohli pracovat.

Čím dále, tím více se přesvědčuji o úplné neúčelnosti náboženských rozprav s nevěřícími. Východiško názoru intelektuálního a historického, na němž samotném tito trvají, je nedostatečné vůči zjevům vnitřního života. Je jim neznámo vše, co duše lidská má hlubokého, živoucího, jemného, ba je jim neznáma i duše. Usilujeme raději u těchto ubohých bytostí probudit cit věčných věcí, vykřešme u nich Boží jiskru, otevřme jim celou velikou cestu dobra, která vede k Bohu, aniž ji zatarasíme překážkami a přehradami. Tak učiníme dosti. Potom se horoucně modleme a Prozřetelnost učiní ostatní.

Vždy dát ze sebe jen to, co může býti přijato se zdarem u bližního; ostatní stříci v hlubokých koutech duše, bedlivě jako lakomec hlídá poklad, avšak s úmyslem, že je posvětime, obětujeme, jakmile přijde jejich hodina.

Kolik smutků vyhladit, bídy odstranit, předsudků zničit, nenávistí strhnout! Kolik dělníků je třeba k tomuto dílu! Aspoň učiniti vše, osobně, musíme-li tu pracovat.

Kristus, Pán svatý a svobodně vyvolený od duše v době vnitřní obrody a svobodného svolení, utváří a přetvořuje naši duši tak ustavičnou a nepochopitelnou činností, že slova svatého Pavla se stávají pravdou, a že v nich chápeme vítěznou skutečnost: „Živ jsem, ne já, ale živ je ve mně Kristus.“ Kristus duší vnitřních, Kristus maličkých a chudých, Kristus sjednocující a věčně žijící, kterého nezapo-

meneme, jakmile jsme přijali jeho návštěvu a byli při svatém přijímání u Jeho duše.

Opravdovým strádáním je nedostatek jakékoliv rozpravy dlouhé, hluboké a křesťanské. Naučme se ji přinášet Bohu s tolika skrytými přáními, s tolika stejnými tužbami, s takovou usebraností u sebe samotné, jakou dává každý den.

„Domov“, nejlepší výraz pro vše, co vyjadřuje laskavost, něhu, život důvěrný a půvabný! Chci učinit ze svého domova středisko světla, krásných a vznešených myšlenek, hlubokých citů, přičiním se, aby jej miloval Felix a mnoho mladých lidí, na které by mohl mít blahodárny vliv. K vůli tomuto račiž učinit, Bože, z mého milovaného manžela křesťana.

Kdo z nás může opakovat s celou svou duší slova Kristova: „Mám lítost nad zástupy?“ Kdo z nás může oživit tato slova, aby pronikla naší bytostí a kterýmkoliv naším skutkem. „*Míti soucit*“, co všechno znamená toto slovo!

Nikdy nezapomenout na rozdíl mezi ideami, kterých máme hájiti a které mají býti milovány, a námi, kteří je představujeme tak špatně, mezi ideami, které druzí vyznávají, a mezi těmito „druhými“, kteří jsou bližními a mají býti milováni v jakékoliv závislosti. Je třeba skryti se svrchovaným ohledem vše, nad čím vládne svědomí. Neurazit nikdy žádnou hlubokou zásadu. A zvláště pevně a bez nijakého ústupku zachovávat to, co jsme pojali jako pravdu nebo jako povinnost.

Je velice nesnadné znáti, jak je nutné plnit povinnosti sobě protilehlé, šetřit nevědomostí a předsudků, aniž se však zdá, že je schvalujeme, a rozlišovat mezi tím, co se nás samých týká a co, jako takové, má býti rozhodně obětováno tím, co je

z oblasti věčného a víry, a což je třeba zachovat přes boje a utrpení.

Vnést přímý způsob do uspořádání svého života a odchýlit se od přijatého pravidla jen vlivem vážných důvodů rodinných nebo z lásky. Jak jen možno nejlépe vykonávati svou práci a nezanedbat ji pro jinou záležitost bez skutečného užitku.

Někdy, kdy duše i tělo trpí najednou a kdy se zdá, že Boží přítomnost je vzdálená nebo skrytá, je třeba se sklonit nad prací rozumovou nebo do velice uklidňující činnosti, která pomalu zjedná vnitřní rovnováhu. Jak je to možné, ať nikdo nezří tyto ponižující chvíle a netrpí s námi pro naše utrpení. Nemáme právo se připojovat k břemeni bližního. Jako křesťanky máme ulehčovat, aby se zdálo, že naše břímě je lehčí.

Učinit z Krista, vždy žijícího a přítomného uprostřed nás, vzor našeho života a přítele každé hodiny, hodiny bolestné i blažené. Prosit jej, aby se dal milovat od nás druhými dušemi a bytostmi, podle přirovnání, které miluji: „Hrubá váza obsahuje zářící světlo a skrze ni toto světlo září a rozněcuje vše, co ji obklopuje.“

Nepřekonatelný jas, skutečná pokora, hluboká láska jsou tři základny veškerého života vnitřního, plného a silného.

Bolestnou zkouškou jest úplná nechápavost věcí božských a duše u určitých lidí. Ulehčit jejich nevědomosti, předsudkům a nepřátelství je velice těžké. Nemá smyslu tvrdit: „Světlo osvěcuje každého člověka, který přichází na svět.“ Usilujme setřít stíny, které jsou jim překážkami.

Ve chvílích, kdy myšlení jest unavující nebo bolestné, dejme se do práce a sladce se vraťme do

usebranosti vnitřní, jakmile by práce nabyla převahy a hrozila, že utopí náš život vnitřní. Je třeba, aby Kristus žil v nás, abychom jej mohli dáti bližním.

Za dob úzkostí a utrpení Bůh sesílá často duši do tohoto hlubokého místa, kam nedosahují lidské bouře, hnutí radosti a tak silný cit nespátřitelných skutečností, že život se může opět začít se svými boji a bolestmi. Boží záře činí cestu jasnější a dává zahlédnout cíl.

Je třeba znáti, jak vyplňovat veliké povinnosti, obsažené v drobné jednotvárnosti denní a jak je přetvořit živým duchem a láskou.

Kristus zasadil svůj kříž v lidství a nic jej nemůže odtud vyvrátit, nevyvrátíme-li jej sami z našich těl. Můžeme pronásledovat zevnějšek, zabraňovat vnějším projevům, aspoň na okamžik se snažit o zmenšení křesťanství. Kdo však může pronásledovat Krista, žijícího a vítězího v nás?

Nesmyslný sen o zničení Církve. Možný jedině u těch, kteří nepoznali obdivuhodný rozdíl mezi duší a tělem. Tělo může býti zraněno, ochablé, ale žije potud, pokud jej duše oživuje, a ta je nesmrtelná.

Je třeba učinit z každého dne malý obraz celého života, vyplněného modlitbou, prací a láskou.

Nesnažme se nikdy spatřit výsledek našich snah u duší. Je to blahodárné, neznáme-li jej, protože při tomto poznání, pýcha z dobra, ze všeho nejjemnější, přišla by na své. Svěřme Bohu starost, jak naložiti s modlitbami, oběťmi, úsilím, které mu přinášíme, a pokračujme, aniž se ohlížíme na úkol už vyplněný, v práci a v činnosti za naše bratry a za duše a za království Boží v nich.

Velice živou bolestí je nebýti pochopen. Mnohem živější radostí než všechna utrpení je vědět, že Bůh chápe.

Někdy bývá obdivuhodným kázáním prostý dotyk; není zapotřebí více než jiskřičky, aby vzplanul veliký požár.

Čím dále, tím více chápu, s jakým ohledem je třeba se blížit k duším a k naukám. V každé je „duše pravdy“, část života, který je třeba uvolnit a roz-nítit. Abychom toho dosáhli, je nutné, abychom byli přesvědčeni a proniknutí naukou pravdy a od poznání své duše a sebe poznávali a pronikali sebe. A pak je nutno milovat. Především láska.

„Žeň hojná, ale málo je dělníků.“ Davy čekají, množství ubohých lidí žije ve zlu a v nevědomosti a my můžeme pokračovat, lhostejni ve svém každodenním životě. Och, sladký soucit Kristův, slzy, které proléval nad zástupy zanedbanými a ubohými! Nebudeme nikdy, my, jeho žáci, milovati s celou svou duší a pracovat s celou svou vůlí pro tyto maličké, kterým žehná Ježíš a které chce mítí vždy u sebe? Nesmírné dílo je vykonati. Záleží na tom, aby každý z nás vykonal úplně své a zanechal po sobě skutky, slova a modlitby, které se nejlépe rozmnoží až na konci časů a budou dobrem duším vzdáleným nebo neznámým.

Utrpení působí způsobem tajemným, v nás samých nejdříve jakousi vnitřní obnovou, a rovněž i u bliž-ních, snad velmi vzdálených, aniž někdy zde poznáme dílo, které utrpením vykonáváme. Utrpení je čin. Kristus na kříži vykonal snad více pro lid-ství než Kristus kazatel a učitel v Galileji nebo v Jerusalemě. Utrpení vzrůstá ze života. Přetvořu-je vše, čeho se dotkne, a vše, čeho dosáhne.

„Každému dni stačí jeho svízele.“ Je třeba se při-

praviti na „dnešek“ v soustředění a v modlitbě, a žiti jej v napětí a v utrpení.

Uzavřít ve svém srdci vše, co by mohlo vydechat, jako nářek a lítost. Otevřítí je široce všemu, co může vydat lidskou náklonnost síly a dobra.

Socialismus předstírá zabezpečení a přetvoření budoucnosti, křesťanství přetvořuje přítomnost. Podává lidem podle slov otce Maumuse „chléb každodenní“, a to za všech dob.

Nikdy nelze odmrstit duši, která se snaží přiblížit k naší duši. Snad vědomě nebo nevědomě pátrá po „neznámém Bohu“ a cítí, že u nás se některé věci chvějí, což jí zjevuje jeho přítomnost. Snad žízní po pravdě a cítí, že žijeme ze svrchované pravdy.

Zdánlivě nejztroskotanější duše nejsou vždy takové, aby se jich nejméně dotklo slovo Boží; když je dřevo mrtvé, stačí jiskřička, aby se zanítil veliký požár.

Lidé žijí jen na povrchu duše, aniž pronikají do jejího hlubokého a bolestného obsahu. Kdybychom se dovedli soustředit, jasně vidět v sobě samotných a chápat smysl a plodnost utrpení, tedy nejmenší posunek, nejnepostizitelnější zachvění nejpokornější bytosti z lidí by nám zjevily tyto propasti utrpení a něhy, které zůstávají otevřeny až do dne, kdy druhá duše tam vrhne světlo a roznítí v nich tak život.

Mlčení je často skutkem síly, rovněž úsměv.

Chránit se před množstvím vnějších věcí a před činností, která strhuje s sebou. Statečně chtít a úplně uskutečňovat, co připravilo naše rozjímání.

Hledat kolem sebe chudé, kteří se stydí, nalézat je

a skýtat jim almužny srdcem, časem i svou něžnou pozorností.

Pýcha z utrpení! Ani v tom si nedůvěřovat.

Ať plně duše rozkveté. Zapudit vše, co ji sráží a zakrňuje. Nic nuzného! Život ve svém nejúplnějším a nejbohatším výrazu.

Kdyby lidé se snažili vidět blahovolně své bratry takovými, jakými jsou a vnášeli trochu shovívavosti do svých vztahů s nimi, rychle by ustaly soukromé nebo veřejné třenice a nenávisti. Avšak když pozorujeme ostatní, jsme obyčejně buď krátkozrací nebo dalekozrací, a tak tedy nazíráme z příliš blízka na jejich závady nebo z dálky zvětšujeme jejich chyby. Jediná láska dává nám spravedlivý pohled na lidi i na věci.

Myšlenka, přišlá zvenčí proneseným slovem nebo z četby, je přijata duchem jaksi trpně. Dlouho odpočívá čistě rozumově tato myšlenka. Pak přijde den, kdy pod vlivem milosti oživne a je nikoliv jen přítomná v duchu, nýbrž i živoucí pro duši. Zda nelze takto vysvětlit a ospravedlnit lidské prostřednictví v díle Božím? Jedině milost vytváří obrácení. Bez milosti nezmůžeme nic u duší. Ale nemůžeme připravit půdu pro milost? Nemůžeme-li do mysli vkládat nová poznání, rozšířiti myšlenky, které snad jednoho dne, přijde-li k nim právě milost, procitnou pod jejím dechem a oživnou? Je to dílo velice pokorné, které vyžaduje mnoho trpělivosti a jemnosti, a které třeba uskutečnit, aniž očekáváme výsledek, který bude takový, jaký chce Bůh, a který je jediné jemu znám.

Aby práce byla plodná, musí býti pravidelná a představovat opravdové úsilí, prohloubení věcí. Je třeba se stříci povrchního dotyku, neužitečného a nebezpečného duchu.

Zdá se mi, že soustředěnost chybí nade všechno této generaci. Rozjímati předpokládá sílu myšlenky, hluboký pohled duše na věci, jehož je většinou neschopná. A zvláště rozjímaní vyžaduje jediné života vnitřního, jehož pouhým výrazem je život vnější, a tento život vnitřní dává hodnotu rozjímaní. Co ve skutečnosti máme poskytnout bližnímu, jestliže jsme sami nedovedli nic nakupit v sobě? Nejdříve si utvořme zásobu myšlenek, sil a modliteb. Naše dovršená plnost se rozleje pak na druhé a nikdy se nevysuší tento vnitřní proud života, má-li své zřídlo v Bohu. Kéž každý den halíme své síly v hlubokém styku s Věčným. Kéž Srdce Kristovo v důvěrnějším denním přijímání nám odhaluje každý den některé ze svých Božích tajemství. Kéž nás vede světlo Ducha. Je-li Bůh v nás, konáme jistě dílo Boží, nebo raději ať je koná Sám skrze nás a lépe než my.

Nebuďme v lásce Boží diletanti a nepěstujme jediné takové sobectví. Je třeba dovést se sdílet se svým bratrem o dary, které Bůh nám seslal, a přinést desátek seslaných milostí. Snad ztratíme v tomto úsilí část radosti z usebrání a z důvěrné jednoty s Bohem, což je oběť, kterou má přinést každý křesťan. Co takto ztrácíme, nabývá jen větší ceny. Nemáme-li trochu „ztratit svou duši“ ve prospěch duše druhého?

Je poměrně snadné nedat se zaujmout vlastním utrpením, ale utrpení milovaných bytostí se stává snadno pro nás ustavičnou a bolestnou posedlostí, proti níž je třeba bojovat nejdříve modlitbou, svěřující Bohu své milé v úplné synovské odevzdanosti, prací a rovněž zaměstnáním, které je vně střediska těchto pocitů a myšlenek. Konečně se můžeme snažit poněkud zapomenout v dobro, jež prokážeme druhému, na své břímě, ulehčíme-li břímě bližního, které bývá tisíckrát těžší než naše. Pokud možno, mlčme o svých smutcích a úzkos-

tech. A shlédne-li někdo, že trpíme, ať Bůh sám, zná aspoň rozsáhlost a hluboké příčiny naše utrpení.

„Vždy býti vesel,“ v určitých chvílích lépe chápeme jemný smysl slov svatého Pavla. Jsou radosti, které nezničí zlé bolesti, světlo, které hoří i v temnotách nejhlubších, síla, která unáší všechny naše slabosti. Sami padáme na zem, jako Kristus nesoucí kříž; avšak kráčíme, neboť naše půtky jsou jen přechodné a my jsme brzy vzhůru a bdělí. Poněvadž *„můžeme vše v Tom, jenž nás posiluje“*. Stvoření ze slabosti, neseme v sobě nekonečnou sílu, a v hlubinách naší duši svítí Světlo, které nezhasíná. Jak se neradovat v souvislosti se vším radostí nadpřirozenou, máme-li Boha za život i věčnost?

Vliv vykonávaný druhým je z nejjemnějších záležitostí pronikajících, jejichž sílu nelze změřit. Jak mocnou řečí může býti pouhý styk s duší! Jediná duše může změnit celé duševní ovzduší pouhým svým zjevením.

Nevěřme, že uspíšíme u duší příchod království Božího svou osobní činností. Dokud nezazní hodina Boží, jsou marné naše snahy, nebo spíše jsou jen účinnou modlitbou, výzvou Tomu, který přetváří a mírní. Nicméně vrhněme před Něj tuto výzvu s pokorným přesvědčením, že sám úkol dokončí a přinese život duším, za které pracujeme a modlíme se.

Jaká radost, když odkryjeme náhle u bytosti různé podněty, které bychom nebyli předpokládali, pudovou potřebu vyššího života, nevědomé pátrání po neznámém Bohu! Je třeba tedy s ohledem přinést této duši malý díl ze svého niterného pokladu a obětovati pro ni část svých utrpení a denních úsilí. Avšak s jakou jemností je třeba se přiblížit

k této duši, abychom nepřekáželi činnosti Boží! Jediné slovo, nepřinášející díl Věčného Slova, mohlo by zničit veškeré vnitřní dílo, které Bůh vykonal Sám. Věčné Slovo ať mluví a my jediné ukazujeme svým příkladem a životem uskutečnění hluboké a účinné činnosti v nás.

Ať nikdy naše uražená citlivost nevnáší do srdce vlažnost a tvrdost. Rány, které krvácejí, jsou živé. Jestliže nevědomá ruka nás zkouší, dotýkajíc se našeho zranění, těšme se, že osnova je plná žití a že se může jednoho dne sladce uzavřít pod ustavičnou a skrytou činností.

Církev Kristova má zapotřebí apoštolů. Ale čeho je třeba, abychom si zasloužili toho jména: podřízenosti smyslového bytí duši svrchované a silné, pokorného pohledu na svou slabost a na své hříchy, jasné inteligence, konečně horoucí víry a zvláště nepřekonatelné a živoucí lásky. Je třeba se státi „druhým Kristem“ uprostřed lidí, přinášeti jim jako Božský Vzor poselství míru, jako nauku a svobodu prostřednictvím Pravdy.

Nač tolik hledat srdce, které by nás pochopilo, a hlas, který by dovedl rozprávět o Bohu a o duši. Otvírá-li se nám široce veliké Srdce Kristovo, jež nás chápe a miluje, jako žádná druhá bytost na světě.

Katolické vedení, tak nechápané a hanobené, jest obdivuhodná síla, vložená do služeb duší, a které, vykonávané tak, jak má býti, dává křesťanské duši neporovnatelný vzlet a často ji odhaluje jí samé.

Jestliže jazyk naší duše je stvořen z pokory, utrpení a z přání po dobru, obdržíme vždy odpověď, mluvíme-li s Bohem.

Ti, které potkáváme podél naší lidské cesty, vrhnou

rozptýlený pohled při setkání na vnější rozvoj naší bytosti, a odcházejí ujištění, že nás poznali dosti. Střezme se, abychom nejednali stejně se spolčníky svého života. I v krátkém setkání můžeme se lehce dotknouti duše, nebo naopak hlubokým pohledem zasáhnout pod zevnějšek, co skrývá: celou bytost, celý život, který druzí nikdy neznají.

Věřím ve svrchovanou, mocnou a ustavičnou činnost Ducha svatého v naší duši a v Církvi.

Praktický materialismus je právě tak nebezpečný, jako filosofický. Každý den doléhá na davy, a bez páteře, svobodnou hrou zlých pudů se ustavuje v naší demokracii. Přísluší křesťanům hlásat proti sobectví hlubokou znalost oběti, proti surové nebo rozumové pýše pojetí pokory a proti smyslnosti a změkčilosti zákon povinnosti, který lidé nestvořili a který přichází z vyšších výšin než jsou sami.

Proč pronesené slovo, které jindy by zůstalo na povrchu duše, zasáhne mnohdy do největších hlubin a zraňuje do krve? Snad v tomto okamžiku naše duše už stísněná ostatními bolestmi, byla hotova se rozlítí a nalézala se právě v nejtěsnějším styku s vnějškem, příliš blízko bolestného a hrubého nepochopení.

Často je moudrostí a skutkem etnosti dovést se zapřít.

Je často povinností ukázat ze sebe více, než bychom chtěli, lidem, kteří nás nikdy plně nepochopí, a skryti svou duši těm, kterým bychom ji chtěli otevřít v celé velikosti.

Láska jako nadpřirozená etnost je zřídka takto pojímána i u křesťanů. Je životem, láskou a činností. Střezme se, abychom ji vykonávali vnitřně, trpně, mrtvě.

Přetvořit svá utrpení v radost pro druhé, odhalovat jim závoj, který dává prohlédat na venek jen to, co může být útěchou a něhou. Ať Bůh jediný zná, co Sám chtěl, a břímě, které nám dal.

Se všech stran nás tísní a obklopují věci lidské, a jestliže naše vůle, podporovaná milostí Boží, statečně neodpírá, zasloužili bychom si brzy bolestné odpovědi, kterou dal Petrovi Spasitel: „Nemáš na zřeteli věci Božích.“

Míti smysl pro věci božské znamená vložit Boha do svého života, proniknouti se až do dřeni křesťanstvím, viděti vše ve světle věčnosti, které nám Svätý Duch nikdy neodnímá, znamená přetvořit svou duši a ustavit ji v míru a v lásce, milovat v téže době dílo i inteligenci, svrchovanou Inteligenci, z níž vše povstalo, snažit se rozrušit povrch bytí a chápat hlubokou souvislost, která vše spíná, jako východisko, z něhož lze se pokusit bez otřesů přiblížit bytosti k Bohu, znamená to posléze žít ve zbožnosti, v přeslaské a velice silné důvěrnosti s Tím, kterého nazýváme Otcem a který je pro naši duši životem.

Je málo utrpení porovnatelných s tímto: milovat, být urážen nenávistí nebo aspoň nepřátelstvím; snít, jak prokázati dobro bytosti, dáti jí díl sebe a objevit, že tato bytost vás nechápe, posuzuje vás nespravedlivě a ani vás nezná. Co tedy činit? Nebýt jako oplátkou nespravedlivý. Připomenout si, že Pán poznal toto nepochopení a opovržení, a bez výčitky, aniž se tím příliš bolestně obíráme, pokračovat v rozmluvě, v práci a v lásce nikoliv jen s hlediska náklonnosti, jež je nám odňata, ale v myšlence vyšší a nadpřirozenější lásky.

Krásné je myslit, modlit se je lépe, milovat je vše.

Nepříliš se pozorovat, jak žijeme, ale usilovat žít

prostě, silně, radostně pod pohledem Božím a pro Něho.

Vůči všemu vždy je třeba býti shovívavý. V křivdách od druhých nám učiněných jest vždy trochu naší chyby. Ať urážka od bližního je pro nás vždy příležitostí hlubokého zpytování svědomí a křivdy druhého zmizí, jakmile odhalíme v sobě slabosti a hříchy.

Dovést odpouštět je zvláštní známkou křesťanovou. Odpuštění ať nebývá trpné, ale živoucím skutkem lásky.

Lidské vědy se objevují krásnější a zajímavější, pokud jimi pronikáme ze Světla linoucího se z Nekonečna. Druhotné příčiny, převedené k První a Jediné Příčině, jsou harmonie. Svět, dějiny se přetvořují, jakmile rozeznáváme jejich Původce a Sílu, která je žene na cesty neznámé, k cíli, jenž je cizí lidem, ale který zná Bůh. A člověk se objevuje značně veliký tomu, kdo dovede v něm vidět duši, onu duši, která jest otevřená Nekonečnu, duši, která myslí, miluje a může vše pozorovat bez hrůzy, co se děje, jista o své nesmrtelnosti.

Jen Bůh může naplniti propasti mezi dušemi.

Svět schvaluje a přijímá skoro vše. Nechť se jedná o vyplnění času nebo osudu, o dar ze svého srdce, o projevy i nejpošetilejší a nejhrůšnější, svět zavírá oči, usmívá se a tleská. Nepokoušejte se mu v náhradu zasvětit díl ze sebe samé, ze svých peněz nebo z času pro věc Boží. Takové použití života nemá pro něho půvabu, pro tento nestoudný svět, ježto co takto dáváte věčným věcem a svým bratrům, bylo jemu vyrváno a svět neodpouští podobných krádeží. Jediná původnost, kterou nepřijímá a nikdy nepřijme, je láska Boží.

Síla určitých bolestí že činí skoro posvátnými a tak je donucuje, aby byly skryty očím lidí. V těchto hlubinách duše, kam se uchylují bolesti s jediným svědkem, Bohem, nemohou býti nalezeny nikým, než jen hledačem duší, tím, kdo dovede se dotknout živoucí základny u bytosti a kdo jako návštěvník dobro činící zanechává za sebou almužnu náboženské útěchy. Vzácní jsou tito dobro konající, a „Ten, který vidí v tajemství“, bývá nejčastěji jediným svědkem naší vnitřní skličnosti.

Eucharistie působí opravdu v nás a přetvořuje nás skoro bez našeho vědomí, jako víno a chléb, potraviny pozemské, posilují, aniž to víme, naši krev a celé tělo. Svou společností a milostí, kterou v nás zanechává, Kristus nám dává duševní zdraví a rozvíjí v nás novou duši. Nebývá nikdy nadarmo, odpočíváme-li okamžik na jeho Srdci a svěřujeme-li Mu své břímě utrpení, slabosti a úzkosti.

Nejednat je často největší obětí a neplodnějším ze všech jednání.

Co jsme toužili podniknouti, Bůh bere na sebe, aby to vykonal za nás a lépe než my. Vliv, který bychom chtěli mít, používá pro dobro duše, zatím co Mu obětujeme jen naše mlčení, slabosti a zdánlivou vnitřní nečinnost.

Svět nechápe bolest, nezná zbožnost a nerozumí útěše. Jak mu lze proniknouti nekonečno bolesti, jemu, který neklade nekonečno do lásky ani do radosti?

V duchu pokorné lásky je třeba přijmouti nejapná utěšování, povzbuzování pouhými rty, slova, která nejdou od srdce a která se rozplynou dříve, než dostihla naše srdce. Ale je nutno široce otevřít svou duši náklonnosti a slovům, která nám trochu podávají Boha a mluví k nám jazykem věčným a oživujícím.

13. dubna 1905.

†

Per Crucem ad Lucem.

V posledních chvílích Umučení Kristova, když veškerá jeho krev požehnaná se rozlévala po zemi, aby ji oplodnila, s rukama a nohama probodenýma když žil svou poslední hodinu a byl pronikán lidskou bolestí takového stupně, že nemůžeme ji pochopit, praví nám Evangelium, že země se pokryla temnotou.

Pane, v našem životě a v naší duši jsou rovněž hodiny hustě zahalené temnotami, hodiny bolestné, kdy závoj vržený na naše srdce nám skrývá vše upokojující, kdy trpíme, aniž nás může zde na zemi něco utěšit.

Šťastni ti, kteří v takové době a za vnějších temnot Tě mohou aspoň v rozjímání vidět, Jediný Živoucí, ó Ježíši Kriste! Šťastni ti, kteří mohou stisknout svýma malátnýma rukama nohy kříže, opřít své čelo znavené o Tvé ruce probodené a položit své srdce, jež bolest zlomila, na toto Srdce, které tolik vytrpělo a které vědělo, co je to soustrast mít a milovat.

Věřím, že utrpení seslal Bůh člověku z velké myšlenky lásky a milosrdenství.

Věřím, že Ježíš Kristus přetvořil, posvětil a skoro zbožštil utrpení.

Věřím, že utrpení je pro duši veliké dílo zadosti-
učinění a posvěcení.

Věřím, že utrpení je plodné právě tak, ba více než naše slova a naše skutky a že hodiny Umučení Kristova jsou mnohem mocnější pro nás a větší před Otcem, než sama leta kázání a pozemského putování.

Věřím, že obíhá mezi dušemi, mezi těmi, které jsou zde na zemi, které se kají a těmi, které dosáhly pravého Života, mohutný a ustavičný proud, stvořený z utrpení, ze zásluh a z lásky všech těchto

duší, a že naše nejnižší bolesti, nejlehčí úsilí mohou dostihnouti Božským působením drahé i vzdálené duše a přinést jim světlo, mír a svatost.

Věřím, že ve věčnosti nalezneme své milé, které znaly a milovaly kříž, a že utrpení jejich a naše se rozplyne v nekonečnu Lásky Boží a v radosti z trvalého sjednocení.

Věřím, že Bůh je láska a že utrpení je v jeho rukou prostředek, jež požívá jeho láska, aby nás přetvořila a změnila.

Věřím v Obcování Svatých, ve vzkříšení těla, v život věčný.

Ježíš na kříži řekl toto slovo jemné a bolestné: „Žízním.“

Odedávna po letech a po staletích opakuje celé lidstvo toto slovo. Rty i duše tiše nebo hlasitě vyražely jej a každý za sebou je pronáší buď s přízvukem zoufalství nebo víry.

Přišel můj den, Pane! Již odedávna trval zde jeho úsvit pod panstvím Tvého slova a pod vlivem Tvé lásky, rovněž i působením pomalého utrpení, jež Ti sloužilo k Tvému dílu obnovení.

Přišla zkouška, lámající navždy mé srdce a odnášející mu jednu z nejdražších laskavých něžností, jež nic nenahradí, stvořenou z mateřství, přátelství a z důvěrného citu bratrského.

A nyní z celé své duše pronáším, Pane, bolestné slovo: „Žízním, Sitio!“ Žízním po míru, který Jediný Ty dáváš a který přetvořuje život, žízním po jistotě a po živoucím klidu, který je jediné v Tobě. Žízním po světle, po poznání, vidění a chápání, jako budeme chápat a vidět na věčnosti.

Žízním po hluboké náklonnosti, po laskavosti, po zbožštění duše, po důvěrné a silné jednotě v Tobě.

Má duše žízní se oddati, odevzdati se, býti pochopena a milována, vše pochopiti a se vším se sdíleti.

Stená po tom, co trvá, a chtěla by často setřást

břímě nepochopení, nepřátelství a obmezenosti, jež ji zvenčí tísní a zraňuje.

Žízním po nekonečnu, po nesmrtelnosti, po oné potěše duši, což poznáme jediné tam, kde nic nehýne.

Žízním po životě, po jediném Životě, plném, věčném, po tom, abychom se shledali v nitru Lásky Nekonečné se všemi svými známými.

Můj Bože, žízním po Tobě!

Tento křik, který vyřáším v tuto chvíli, ještě mnohokrát řekne má duše, než půjde k Tobě, ó Ježíši! Říkám s Tebou: „Sitio!“

Když vyšlo z Tvých rtů toto slovo, vykonal jsi svůj úkol na tomto světě. Ty ses modlil, pracoval, trpěl a „neztratil jsi nikoho z těch, které Ti svěřil Tvůj Otec.“ - Budiž tomu stejně tak u mne a za osamělosti a v době, kdy jdu k Tobě jako k Příteli, prokazujícímu dobro, jestliže kladu posléze tuto bolestnou výzvu, ať aspoň s Tvou oporou vyplním svůj úkol, ať jsem statečná jako křesťanka a apoštol a ať nikdy mé tajné vzlety k věčnu mně nedávají zapomínat na ty na zemi, kteří stenají a trpí. Ať miluji více a více své bližní a bratry lidí. Jedině pak budu mít právo říci s Tebou: „Pane, neztratil jsem nikoho z těch, které jsi mi svěřil . . .“ Neprosila jsem Tě, abys mne odebral ze světa, ale abys mi dovolil plnit zde Tvou vůli a dílo, které jsi mi určil. Od nynějška můžeš, když jsi mne očistil, odvésti k Sobě do svého Světla a Lásky, v níž žijí už Ti, které jsem tolik milovala a v níž se ostatní jednoho dne se mnou spojí. Poněvadž více než kdy jindy žízním po tom, abych se s nimi setkala, se svými miláčky, žízním po životě s nimi, po poznání, po chápání, po lásce, žízním po Tobě, můj Bože!

Určitým lidem se tak odcizily nadpřirozené věci, že jsou ochotni se domnívati, že ti, které nazývají „mystiky“, nejsou vůbec schopni v praktickém světě, a jejich údiv je veliký, když spatří, že titíž

mystikové jsou schopni odvážných počinů nebo že mají vytrvalou vůli. Ech, ubozí lidé, duše, která vzlétá převysoko, rozněcuje mnohem mocnějším pohledem pozemské věci a ježto „je paní těla, které oživuje“, toto tělo je poslušno tvrdých rozkazů. Pochodujte dole, srovnávající zemi, ptáci těžkých křídel, ale, prosím, dovolte ptákům prudkých křídel vznášeti se často k výšinám azuru, aby se pak vrátili kořistit na zem. Zde se oddychuje lépe, na této ubohé zemi, když jsme načerpali čistého vzduchu na výšinách.

Příliš snadno zapomínáme, jakmile předsudky nebo odporování nás zasahuje a uráží, že Ježíš Kristus znal tytéž křivdy. Ten, který pronikl všechny věci a který měl smysl pro všechny jemnosti, pro každý odstín duše, kolikráte musil trpět nepochopením a obmezeností ducha těch, které miloval s nesrovnatelnou něhou. A my nedovedeme přijmout nejmenší urážky, i když ti, kdož nám je činí, nejsou jako u Ježíše Krista přátelé nebo drazí. Učme se od Něho, ať jsme vždy laskavi a trpělivi vůči lidem i vůči myšlenkám.

Obětovat se, znamená často se zdržet. V tom je veškerá křesťanská povinnost.

Bůh, sesílající nám život, dává každému z nás zvláštní úkol k vyplnění a označuje nám úlohu v dovršení svého věčného plánu. Především tedy záleží, abychom dobře znali toto zvláštní poslání, rozlišovali vůli Boží v naší duši a v našem životě. A pak abychom se dali do díla a učinili z celé své bytosti i z naší smrti dílo spásy pro sebe a své bratry.

Jsme pokornými dělníky Božského Pána, údy Otcovy rodiny, a jest třeba, abychom Mu mohli říci s důvěrou, až přijde večer, že dům je hotov a že oživující slunce může dát vzklíčit tomu, co jsme zaseli.

„Podle ovoce poznáte je.“

Bůh zná naši duši ve všech hloubkách. Není Mu cizí jediný záchvív naší touhy, jediný vzlet naší lásky, jediné hnutí naší vůle, ale lidé vidí jen, co počínáme z venčí, z našeho důvěrného nitra.

Proto je třeba, aby naše činy, slova i chování byly vždy harmonickým a opravdovým výrazem naší duše. Lidé soudí duši nebo, což je mnohem důležitější, soudí Boha, podle plodů, které nám poskytuje, a podle díla, které nám vdechuje.

Marta a Marie! Věčný spor mezi hmotným životem a vnější bytostí s duší a s jejími nehynoucími potřebami. Pobídka z vnějška naléhající na nás, abychom vynesli na povrch skryté síly a mocnosti duše, abychom opustili důvěrné usebrání pro čistou činnost, zdánlivě plodnější. Ale Pán zodpověděl otázku, ukončil spor. Marie vítězí. A jestliže se často naše tělo zasvěcuje prostým pracem Martiny, děje se pod podmínkou, že naše duše se dovedla jako Marie, oddati kontemplaci a vzývati Toho, který jí udělil Božské Slovo, pod podmínkou, že jsme dovedli vyslechnouti v hloubi mlčení toto slovo. Činnost pochází jediné z rozjímání, které ji připravuje, a obětí, kterou konáme Bohu.

Křesťanství spočívá na znalosti obětí. Každý křesťan ve své době má vykonat a uskutečnit jako jeho Vzor oběť, která se slučuje s obětí Páně, v mlčení nebo v lhostejnosti u druhých. Má znáti Gethsemane nebo Kalvarii v slabém měřítku, jak jej snesou jeho síly. Má se přinést oběť pro spásu všech a vztáhnout za všechny své malátné ruce ke Kříži. Jeho rty mají pronášet jemný souhlas s Ukřižovaným a jeho duše má přinášet to, co má nejčišší za hříšníky a vydědence.

Duše, které žily dlouho pohříženy v hloubi sama sebe a které se nemohly rozvíti plně na venek, zakoušejí často potřebu se rozliti, svěřiti se poněkud

s ostatními se svou vnitřní náplní. To je tajemství určitých spisů, a snad i tajemný důvod této odloučenosti od křesťanské náklonnosti, která často tak bolí. Vnější osamělost zesiluje vnitřní život a obohacuje sebeobětování.

Jest třeba dát nejmenší možné místočko „nenáviděnému já“, unikati tomu, co přichází k nám jen s chválou a úctou, aniž prospívá tím bližnímu nebo Bohu. A zvláště nelze se vzdálit od žádné nejlehčí možnosti konati dobro. Nesnadné a zvláště neodpustitelné smíření, když nás vede božské světlo, jestliže jsme o ně prosili v době jiné. Podle okamžité potřeby a jak je blízký úkol odklonem od nás a od lásky, podle toho je nám zapotřebí posvětit po sobě buď naši pýchu nebo pokoru.

Je překvapující vidět jak velice vnitřně se rozvíjíme v době duševní osamělosti, i když žádná citelná radost se právě nevkládá mezi naši duši a Boha. Jest dobře, milujeme-li Jej a nikoliv útěchy, přicházející od Něho. Dobrým úkolem je, vyplňujeme-li jej ve vši pustotě, za cenu ustavičného úsilí a stálého vzývání milosti. Když konečně cesta vyprahlá se končí a nastává stezka sladší, jsme udiveni ušlou drahou a bývá často velice milým zastavením v míru a blízko Božího Srdce.

Bedlivě zachovávat velkou zdrženlivost ke všemu, co se týká mého vnitřního života; neboť co přichází odtud ven bez svrchovaného úkolu lásky neslouží druhým. Není třeba rozdávat v drobném svůj poklad a vyzvonit, co nám Pán dal.

Jest třeba říci bolesti tělesné nebo duševní, jakmile hrozí, že nás zasáhne: „dále nepůjdeš!“ a ať vlny bijí zvenčí ubohou duši, nepoužijeme svých sil, abychom je zahnali, nýbrž vyhneme se záplavě a posílíme ubohou napadenou. Zmatky, hořkosti a vše, co přichází z venku a od naší smyslové bytosti,

zmizí rychle, jakmile vytvoříme v sobě trochu klidu a nabere dechu blízko Boha.

Chce-li Bůh, abych dosáhla nejvyššího stáří, přijímám plně Jeho vůli a prosím Jež jedině, aby mi dovolil milovat Jež a pracovat účinněji v těchto dlouhých letech pro přijetí Jeho království v duších a pro Jeho Církev. Ostatně komu prospívá přání sebekratší cesty, zná-li její hranice? Mohu vyčkávat určené hodiny pro sebe, mám-li důvěru shledati se s pomocí milostí Boží, s těmi, kteří mne předešli na věčnost.

Vím, že nemohu míti v tomto okamžiku plného, celého života, takového, jaký poznáme na věčnosti. Má duše přeslabá je uvězněna v tisíci poutech lidských, které jí nedovolují poznávat, chápat a milovat. A jedině světlo Boží, které osvětluje její temnoty, stačí, aby vše očekávala a ve vše doufala. Vložit více síly do boje proti sobě. Nedovolovat určitým vnějším vlivům, aby předčily určitý stupeň v duši, a posilovat tuto slabou duši proti ranám, které jí pořád stíhají.

Jediná přetvářka je chvalitebná a to ta, která nedává poznat zlo, které se nám děje, naše utrpení v onom hlubokém místě duše, jež náleží jedině Bohu. Týž, který nás neodhaluje úplně a nevyčerpává naši zásobu lásky, síly a dobra, aniž mu skrýváme, čím jsme.

Pracovat v ochablosti těla a trpět bez citelné útěchy znamená asi zasloužit si to, co naše modlitba nebyla hodna obdržeti. Jedině oběť jde jistě k Srdci Ježíšovu.

Mlčení je povinností křesťanovou.

Jakmile se jedná o nás, o naše zkoušky, o seslané milosti, jest třeba se zapřít, ačli nezavazuje nás láska mluvit. A stejně jakmile se jedná o věci Boží,

je dobře být plný zdrženlivosti, „střici tyto věci v našem srdci“ až do chvíle, kdy se toto srdce otevře bytosti vyděděné nebo nešťastné.

Nač je dobré svěřovat své bolesti, úzkosti a lítosti těm, ke kterým nemůžeme říci, když končíme: „Modlete se za mne“?

Před jednáním se uklidnit. Vypudit z duše usebráním vše, co ji může zkalit nebo pobouřit, modlitbou a rozjímáním upevnit svou vůli a konečně dát se do práce, pokorně, statečně a radostně.

Určité úsměvy se podobají vzlykům, mnohý vzlyk zpěvu působení milosti.

Spousta lidí zná tak málo svou duši, že je velice nesnadno, aby mohli pochopit duši druhého.

Přestávám zde nyní vypisovat tyto myšlenky. Skončil se vývoj duše, jehož části označovaly. Aspoň — ježto nikdy zde na zemi nic není skončeno — má duše vstoupila ve veliký mír Boží, v milost nezaslouženou, s kterou mne požehnal Ten, jenž vše chtěl a vše naplnil. Věřím, doufám, modlím se. A v hlubokém citu pokory a díků, přehlížeje svůj život a obdržená dobrodiní, obětuji se Bohu, zasvěcuji Jemu svou duši a nový život, který se přede mnou otevírá.

Srpen 1906.

Obsah

Nástin života Alžběty Leseurové	5
Úvod	9
Deník 1899 – 1906	15
Deník 1911 – 1914	65
Myšlenky 1899 – 1906	87

ALŽBĚTA LESEUROVÁ: V NÁRUČÍ BOŽÍM
II. vydání. Deník. První část. Přeložil P. Em. Soukup O. P. Deník.
Druhá část. Myšlenky. Přeložil Karel Vach. Vyšlo jako 21. svazek
Edice Krystal : Knihovny revue Na hlubinu. Vytiskly Lidové závo-
dy tiskařské a nakladatelské, spol. s r. o. v Olomouci. L. P. 1937.

Nihil obstat. P. Silvester Brait O. P., censor ex offio. Olomucii, die
29. I. 1936 • *Imprimatur.* P. Thomas M. Dittl O. P., Provincialis.
Pragae, die 31. I. 1936. Reg. fol. 222/14 • *Imprimatur.* Dr. Joannes
Martinů, Vicarius generalis. Olomucii, die 6. II. 1936. Nr. 1793.

PŘEKLAD SUMMY SV. TOMÁŠE AKV.

Veledílo katolické myšlenky,
z největších knih světových
dějin vůbec. Vychází již 5. rok.
Roční předplatné na 5 dávek
po 8 arších jest 35 Kč,
studenti 20 Kč.

EDICE KRYSTAL

knihovna revue Na hlubinu
doplňuje hodnotnými kniha-
mi práci časopisů.

Bernadot, Eucharistií
k nejsvětější Trojici. III.
vydání 5 Kč.

Manning, O duchu sv. 12 Kč.

Hejčl, Týden Ducha sv. 5 Kč.

Durych, Utěšitel nejlepších 7 Kč.

Gillet, Výchova charakteru,
III. vydání 10 Kč.

Pecka, Skryté paprsky
9.60 Kč.

Krlín, knihy pro katolíka
10 Kč.

Kalista, Z legend českého
baroka 9.50 Kč.

Cojazzi, P. G. Frassati 16 Kč

Sv. Tomáš, Dokonalý duch
život 6 Kč.

Kalista, Sv. Prokop 3 Kč

Grignon, Tajemství Matky
III. vydání 3 Kč.

Dacík, Bůh v duši. II. vyd.
9.50 Kč

Po cestách mystiků k lásce
Boží 10.50 Kč.

Psichari: Setnickova cesta
8.50 Kč.

Suso: Kniha o Věčné Mou-
drosti 9.50 Kč.

Solovjev: Legenda
o Antikristu 3.50 Kč

Rozebráno: Leclerc, Základy
liturgie. Rolle, Oheň lásky
Dlouhá, Bl. Anežka Česká
Newman, Bůh a já Durych
Zdravas Královno Habaň
Sexuální problem